

TĖVIŠKĖS ŽIBURIAI

THE LIGHTS OF HOMELAND

Nr. 49 (1816) 1984 GRUODIS-DECEMBER 4 • ŠV. KAZIMIERO METAI • LIETUVIŲ SAVAITRAŠTIS — LITHUANIAN WEEKLY • 2185 STAVEBANK RD., MISSISSAUGA, ONT. L5C 1T3, CANADA • Tel. (416) 275-4672

Vienur kaliniai, kitur didvyriai

Kai Sovietijoje stiprėja persekiojimas bei tikėjimo varžtai, laisvajame pasaulyje didėja dėmesys sąžinės kaliniams bei susirūpinimas jų likimu. Iš okupuotos Lietuvos ir kitų Sovietų Sąjungos pavergtų kraštų ateina žinios apie naujus suėmimus, naujas bylas ir naujus kalinius. Tai vis stipriau girdi laisvasis pasaulis, ypač Šiaurės Amerika. Čia stiprėja tarptikybiniis sąjūdis, vadovaujamas sesers Ann Gillen. Kanadoje taip pat prasidėjo naujas sąjūdis — Tarptikybė santalka (Inter-religious Task Force). Joje dalyvauja įvairios tikybos ir tautybės, jų tarpe ir lietuviai. Jos pirmas plataus masto renginys buvo suorganizuotas Toronte. Jame dalyvavo per 2000 asmenų. Jie klausėsi pirmaeilių menininkų koncerto, bet pagrindinis dėmesys buvo nukreiptas į sąžinės kalinius Sovietijoje. Nuo milžiniškos salės scenos sienų švietė sąžinės kalinių atvaizdai. Jų gyvenimą lageruose bei kalėjimuose vaizdavo scenoje plačiai pagarsėjęs aktorius. Apie juos kalbėjo Britanijoje veikiančios Kestono kolegijos vedėjas kun. Michael Bourdeaux. Jų garbei skambėjo ukrainiečių choro giesmės bei dainos, lietuvių kanklių muzika, estų, latvių ir kitų menas. Žodžiu tarlanti, tai buvo vakaras, kuriame sovietiniai kaliniai sušvito didvyriais.

TAI KUKLI sąjūdžio pradžia, bet sėkminga, rodanti gyvastingą iniciatyvą. Ji jau veržiasi į plačiąją viešumą per spaudą, televiziją, radiją. Dienraščiuose ir kitokioje spaudoje gausėja straipsniai apie sąžinės kalinius Sovietijoje ir jų laisakai. Jie daug kam atveria akis. Mat laisvojo pasaulio visuomenėje vis dar yra sluoksnių, kurie mano, kad Sov. Sąjunga nėra religijos persekiojimo, kad ten duodama toje srityje pakankamai laisvės. Taip sako kai kurie turistai, Inturisto pavėžinti po Sov. Sąjungą, įskaitant ir garsųjį baptistų pamokslininką amerikietį Billy Graham. Stiprėjantis Tarptikybiniis sąjūdis, kurį remia ir žymūs kovotojas už religijos laisvę kun. M. Bourdeaux, savo turimais faktais akivaizdžiai paneigia propagandinius sovietams palankius tvirtinimus. Iki šiol tai darė paskiros įvairių tautybių grupės, kurioms yra sunkiau pasiekti viešąją opiniją. Naujasis sąjūdis išeina ginti sąžinės kalinių bei religijos laisvės bendrą frontą. Tas vieningumas yra svarbus ginklas, iki šiol retai tepanaudojamas. Jį reikėtų stiprinti, įjungiant ir daugiau grupių, nesiribojant Kanada ar JAV-bėmis. Tarptikybiniis sąjūdis arba santalka turėtų išaugti iki pasaulinio masto moralinės jėgos, galinčios išvysti paveiklų spaudimą ir persekiojimus.

NAUJASIS tarptikybiniis sąjūdis, pateikdamas pasaulio viešumai faktus apie Sovietijos sąžinės kalinius, deda žarijas ant persekiojimų galvų. Kad tos žarijos būtų dar karštesnės, sąjūdis turėtų skelbti ne tik kalinių, bet ir jų persekiojimų pavardes. Budelių iškėlimas viešumon parodys laisvajam pasauliui jų anti-humanškumą bei elgesio gėdingumą. Kalinių iškėlimas viešumon atskleis jų didvyriškumą. O tų sąžinės kalinių yra daugiau nei žinoma Vakaruose. Mus pasiekia tikrai dalis pavardžių tų žmonių, kurie ten yra kalinami už religinius bei tautinius įsitikinimus. Sovietijoje jie kenčia kaip mažai kam žinomi žmonės. Tegu sužino pasaulis, kad tie žmonės, kurie ten laikomi nusikaltėliais, iš tikrųjų yra patys tauriausi, doriausi ir drąsiausi žmonės. Ten juos teisna ne bešališki teisėjai, o budeliai, tarnaujantys diktatūrinei prievartai. Tikra prasme teisėjų ten nėra. Tai pastebėjo teisminėse savo kalbose ir Nijolė Sadūnaitė, ir Jadvyga Bieliauskienė, ir kiti sąžinės kaliniai. Budelių užduotis — ne tiesą rasti o pasmerkti bei suniekinėti kad ir nekalčiausią tikintį žmogų. Tokių budelių nestinga ir okupuotoje Lietuvoje. Jie sunaikino jau daug savo brolių ir seserų lietuvių, bet Tiesos sunaikinti jie negali. Ateis laikas, ir toji Tiesa juos pasmerks bei sunaikins, o jų kankintus kalinius išaukštins.

KANADOS ĮVYKIAI

Kvebeko partijos krizė

Kvebeko premjeras R. Levesque susilaukė politinės krizės, palietusios ne tik jo vyriausybę, bet ir visą separatistinę Kvebeko partiją. Ją sukėlė jis pats, nutaręs iš sekančios parlamento rinkimų vajuos visiškai išjungti Kvebeko nepriklausomybę bei jo atsiskyrimo nuo Kanados klausimą. Šią mintį padiktavo realūs politiniai duomenys, pranašaujantys Kvebeko partijos pralaimėjimą. R. Bourassos liberalų partija dabar remia 58% kvebekiečių, o separatistinė Kvebeko partija — tik 23%.

Prieš politikos pakeitimą pasisūsius karštieji Kvebeko partijos veikėjai. Iš valdžios pasitraukė šeši premjero R. Levesque ministrai. Jų eilėse yra ir finansų ministras J. Parizeau, šias pareigas ejęs nuo 1976 m., visų ligšiolinių ekonomijos planų autorius. Jis ne tik atsistatydino, bet ir pasitraukė iš parlamento. Kiti du ministrai, atsisakę remti vyriausybę, užimdami ne-

priklausomų atstovų vietas parlamente. Jų pavyzdžiu pasakė ir du Kvebeko partijos atstovai parlamente. Tad partija iš karto neteko penkių rėmėjų parlamente. Anksčiau premjero R. Levesque vyriausybė parlamente turėjo 71 balsuojantį atstovą, o dabar liko tik su 66 atstovais, turinčiais keturių balsų persvarą prieš opoziciją. Tolimesnį partijos atstovų skilimą parlamente premjerui R. Levesque pavyko sustabdyti, bet jis platesniu visos partijos mastu iškėlė jos atstovų suvažiavime 1985 m. sausio 19 d. Suvažiavimas netgi gali atnešti premjero R. Levesque pakeitimą kitu vadu. Kandidatu gali tapti atsistatydinęs ir iš parlamento pasitraukęs ilgametis finansų ministras J. Parizeau, karštas kovotojas už Kvebeko nepriklausomybę. Kvebeko partija vėl pralaimėjo papildomus parlamento atstovų rinkimus vienoje Montrealio apylinkė-

(Nukelta į 8-tą psl.)

Vilniaus krašto lietuvių sąjungos nariai bei jų bėliuliai, dalyvavę Vilniaus dienoje, su programos atlikėjais Maiorinio mokyklos mokiniais Toronto Lietuvių namuose 1984. XI. 18. Nuotr. St. Dabkaus

PRANEŠIMAS IŠ ŠVEDIJOS

Baltiečių veikla ir jų archyvas

A. LEMBERGAS

Baltiečių komitetas Švedijoje veikia nuo 1943 m., vadinas, jau įžengė į savo veiklos penktąjį dešimtmetį. Stockholme lapkričio 14 d. komitetas apžvelgė savo pastarųjų metų veiklą, kurios tikslas — remti Baltijos valstybių laisvę ir nepriklausomybę. Pastebėta, kad padėtis Afganistane, Lenkijoje ir padažnėję sovietiniai Švedijos sienų pažeidimai pažadino visuomenę geresnį supratimą, kokią grėsmę pasauliui neša Sov. Sąjunga.

Drauge padidėjo susidomėjimas Baltijos valstybėmis tarptautinėje politikoje. Didžiosios Vakarų valstybės toliau pareiškia nepripažįstancios Estijos, Latvijos ir Lietuvos sovietinės okupacijos. Pastaraisiais metais ypač tai pabrėžė JAV, kur birželio 14 oficialiai skelbiama Baltijos laisvės diena. Tuo būdu Amerikos kongresas ir vyriausybė aiškiai pažymi, kad laikas neįteisinti sovietinių pretenzijų į Baltijos valstybes. JAV taip pat tvirtai parėmė 1983 m. Europos parlamento nutarimą Baltijos valstybių reikalui.

Įvairiose Jungtinių Tautų komisijose buvo kalbama apie sovietinį Baltijos kraštų kolonizavimą. Dar niekada Švedijos spauda, radijas ir televizija tiek dėmesio neskyrė Baltijos valstybių reikalams, kaip šiuo metu — teigiama Baltų komiteto veiklos pranešime.

Dabartinė būklė

Štai kaip šioje apžvalgoje vertinama dabartinė padėtis mūsų kraštuose. Praėjo 45 metai nuo to laiko, kai Stalinas su Hitleriu sunaikino šiu kraštų laisvę. Ginkluotoji pasipriešinimo kova prieš terorą, trėmimus ir rusinimą truko iki šeštojo dešimtmečio. Septintojo dešimtmečio pabaigoje nauja pilietinių teisių gynėjų karta Baltijos kraštuose pradėjo reikalauti demokratinų teisių, apsisprendimo teisės nerusikoms tautoms. Aštuntojo dešimtmečio pabaigoje ir devintojo pradžioje baltietiška opozicija sustiprėjo.

Su Andropovo atėjimu valdžion sustiprėjo ir spriespau, prasidėjo nauji suėmimai, likviduotos vad. Helsinkio grupės, sunkiomis bausmėmis nušauti kai kurie teisių gynėjai, sustiprėjo tikinčiųjų persekiojimas, toliau trukdomos

užsienio radijo laidos, suvaržytas laisvų ir siuntinių gavimas, net sovietinės spaudos ir knygų išsiuntimas, telefoniniai pasikalbėjimai kludomi ir nutraukiami. Tvarcos sugražinimo" šūkiu grąžinamas stalinizmas.

Archyvo pradžia

Baltiečių archyvas pradėjo darbą be jokių išteklių. Nuo pat pradžios jo veikla pasirodė sėkminga ir reikalinga. Kai jau buvo galima šį tą parodyti, juo susidomėjo švedų įstaiigos. Valdžia sutiko išlaikyti du archyvo darbuotojus. Švietimo ministerija davė lešų bylims ir kitokiems būtiniausiems reikmenims įsigyti. Tuo būdu archyvas galėjo normaliai veikti.

Buvo pradėta telkti įvairių organizacijų archyvus. Daugybę vertingų dalykų gauta iš mirusių kultūros ir visuomenės veikėjų palikimų: asmeniniai jų rinkiniai, rankraščiai, nuotraukos ir pan. Buvo susitarta su Švedijos valstybės archyvu, kad svarbesnė surinkta ir sutvarkyta archyvinė medžiaga palaipsniui bus perduodama valstybės archyvo saugykloms, kur baltiečiams rezervuota daug vietos. Iki šiol baltiečių archyvas surinko, jau sutvarkė ir perdavė valstybės archyviui saugoti 319 dėžių archyvinės medžiagos. Fotografijų rinkinį šiuo metu saugomi 1126 atvaizdai ir per 8000 nuotraukų. Jomis jau ne kartą pasinaudojo Švedijos televizija. Valstybės archyvas labai vertina baltiečių archyvo veiklą. Švedų ir baltiečių tyrinėtojų nuomone, šio archyvo reikšmė ateityje dar labiau išryškės.

Darbuotojų kursai

Bendradarbiaudamas su švedų ir baltiečių įstaiigomis bei organizacijomis, baltiečių archyvas Stockholme surengė dvi konferencijas, kuriose buvo nagrinėjami įvairūs archyvinės medžiagos tiklino, tvarkymo, saugojimo ir tyrinėjimo klausimai. Drauge su Švedijos estų komiteto buvo surengti archyvų darbuotojų kursai. Archyvo vedėjas estas Avo Paertel parėngė archyvo tvarkos taisykles. Tai praktiški nurodymai, kaip vesti tinkamai organizacijų ar asmenų archyvus. Švedijos baltiečių archyvas palaiko ryšius ir su kitų šalių baltiečių archyvais, ypač Australijoje ir Amerikoje, keičiasi sutvarkytų rinkinių žiniomis. Jo patirtimi galėtume ir mes pasinaudoti.

Dokumentinė medžiaga

Per praėjusius keturis dešimtmečius Švedijoje susitelkę daugybė dokumentinės ir archyvinės medžiagos apie baltiečių pabėgėlių atvykimą į šį kraštą, apie jų įsikūrimą, organizacijas, kultūrinę veiklą, santykius su valdžios įstaiigomis ir t.t. Daugelį vertingų dalykų saugo įvairios organizacijos ir privatūs asmenys, tačiau ne visada užtikrintos sąlygos, kad jie išliks ateičiai. Kad jie nežūtų, 1966 m. Stockholme buvo įsteigtas baltiečių archyvas. Jo uždavinys — rinkti, tvarkyti, saugoti ir padėti tyrinėti dokumentus apie Bal-

Pasaulio įvykiai

IZRAELIS PASIEKĖ INFLIACIJOS REKORDĄ, PRALENKĖ lig šiol pasaulyje pirmavusią Argentina. 1983 m. buvo užbaigti su 449,9% infliacija, o šiemet ji gali pasiekti 800 ar net 900%. Premjero Š. Pereso vadovaujama tautinės vienybės vyriausybė buvo priversta imtis drastiškų priemonių infliacijai sumažinti. Pirmiausia biudžetinės 1985 m. išlaidos buvo sumažintos bilijonu dolerių, o dabar vėl įvestas papildomas \$550 milijonų sumažinimas, kainų ir atlyginimų užsaldymas trims mėnesiams. Išlaidų apkarpymo neišvengė net ir karinės pajėgos. Jos neteko didokos \$300 milijonų sumos ir dabar vėl susilaukė išlaidų sumažinimo \$150 milijonų. Izraelis netgi negalėjo sumokėti Amerikai šiemet numatytos grąžinti \$500 milijonų skolos. Atsiskaitymą teko atidėti sekantiems

metams. Vašingtone apsilankiusiam premjerui Š. Peresui pavyko išsikovoti, kad \$1,2 bilijono suma, skirta ekonominei Izraelio paramai 1985 m., būtų perkelta į šiuos metus. Izraelio skola užsieniui yra pasiekusi beveik \$24 bilijonus. Kiekvienam Izraelio gyventojui dabar tenka po \$5.350 skolos, Argentinoje — tik po \$1.540. Lig šiol stambiausias banknotas Izraelyje buvo 5.000 šekelių, o dabar teko išleisti 10.000 šekelių banknotą su buvusios premjerės Goldos Meir atvaizdu. Deja, tai labai menkas jos pagerbimas, kai tas banknotas tėra vertas 17 JAV dolerių. Derybose su Libanu išliko atsiliginimas už karo padarytus nuostolius. Libanas nori \$10 bilijonų atstatyti invazijos metu sunaikintiems kaimams, apgriautiems miesteliams ir miestams. Naują problemą Izraelio vyriausybė atnešė didėjęs pačių žydų terorizmas. Jeruzalėje prieštankinė raketa buvo išauta į kelevinį arabų autobuso, užmušusi vieną keleivį, sužeidusi 10. Paliktas rastelis autobuso apšaudymą pavadino kerštu už dviejų izraelitų studentų nušovimą, nors dėl to jau yra suimtas ir teismo laukia arabas. Kerštas buvo nukreiptas prieš visiškai nekaltus žmones. Policija suėmė tris Izraelio kariuomenei priklausančius vyrus ir vieną moterį. "Keršytojais" pasirašanti grupė netgi grasina nužudyti Izraelio prezidentą Ch. Herzogą, jeigu parlamentas negrąžins mirties bausmės arabams teroristams. Apie mirties bausmę žydams teroristams ne neužsimenama.

Atnaujino ryšius

Prez. R. Reaganą Baltuosiuose rūmuose aplankė Irako užsienio reikalų ministras T. Azizas. Po šio apsilankymo buvo paskelbtas diplomatinis ryšių atnaujinimas tarp JAV ir Irako. Juos buvo nutraukęs Irakas 1967 m., protestuodamas prieš Amerikos paramą Izraeliui kare. Ryšių atnaujinimu, atrodo, siekiama Maskvos įtakos sumažinimo Irake, kurį nesibaigiančiame kare su Iranu remia ir ginkluoja Sovietų Sąjunga. Prez. R. Reaganas betgi pabrėžė, kad šiame kare jis laikysis ligšiolinio neutralumo. Ryšių atnaujinimas taipgi yra susietas su dabartinėmis Izraelio problemomis. T. Azizas, dar būdamas Vašingtone, pasmerkė Izraelį dėl arabų teritorijos užėmimo, bet užtikrino, kad Irakas nesipriešins taikai tarp Izraelio, Jordanijos ir palestiniečių. Į jas prez. R. Reaganas nori įjungti Jordanijos karalių Huseiną.

Nacių palikimas

Austrijos kariai pradėjo ištraukti nacių palikimą iš Toplitzo ežero. Ten jis buvo sumestas artėjant karo pabaigai. Įvairias dėzes ežero dugne pastebėjo M. Plancko instituto biologas H. Fricke, plaukiojęs mažu povandeniniu laivėliu "Geo". Palikimo ištraukimui panaudojama mechaninė to laivėlio ranka. Lig šiol ištraukta sauso kuro nacių planuotoms povandeninių laivų raketoms, dalis iššovimo platformos, nemažai bombų, vieno lėktuvo liekanos. Dėžės taipgi yra daug suklustotų Britanijos svarų. Tuos pinigus gamino koncentracinėse stovyklose sutelkti specialistai. Klasotė buvo taip gerai atlikta, kad juos sunku atskirti nuo tikrųjų banknotų.

Pirmoji žmogžudystė

Streikuojantys angliakasiai Britanijoje nužudė taksi vairuotoją, vežusį darban streiką atsisakiusį angliakasių į kasyklą prie Aberfano. Ant po tiltu pravažiuojančio taksi buvo numestas cementinis metro ilgio stulpas, pataikęs ne į angliakasių, bet į vairuotoją. Taksį lydėjusi policija suėmė du karingosios unijos narius. Tai yra pirmoji iš anksto suplanuota žmogžudystė, kurią pasmerkė ne tik premjerė M. Thatcher, bet ir angliakasių unijai vadovaujantis marksis A. Scargillas. Lig šiol dėl streiko jau žuvo 10 asme-

Šiame numeryje:

Vienur kaliniai, kitur didvyriai

Sovietijoje — pasmerkti nusikaltėliai, laisvajame pasaulyje didvyriai

Baltiečių veikla ir jų archyvas

Švedijos baltiečiai telkia svarbią istorinę medžiagą atečiai

Vilniečių kovos ir sostinės ateitis

Prisimenant praeitį ir žvelgiant į Lietuvos ateitį

Laisvieji pagerbė sąžinės kalinius

Tarptikybė santalka surengė plataus masto pagerbtuves

Lietuviai Koelno katedroje

Lietuvos globėjo šv. Kazimiero sukaktis garsiojoje katedroje

Kazimieriniai metai dar nepasibaigė

Brazilijoje rengiamas iškilms daugelyje krašto vietovių

Suvalkų trikampio lietuvių svajonė

Lenkų laikraštis apie planuojamus lietuvių kultūros namus

Landsbergio "Onos veidas"

Naujasis rašytojo veikalas lietuvių scenoje Los Angeles mieste

Plati lietuvių veikla Amerikoje

Lietuvių Bendruomenės tarybos suvažiavimas atskleidė darbus

Lietuvos šventovės ateina į mus

Daugiatomis veikalas, kurio IV dalis pasiekė skaitytojus

TEVIŠKĖS ŽIBURIAI

THE LIGHTS OF HOMELAND

2185 Stavebank Road, Mississauga, Ontario L5C 1T3, Canada
Telefonas (416) 275-4672Leidėjas: Kanados Lietuvių Katalikų Kultūros Draugija "Žiburiai"
Redaguoja: k. dr. Pr. Gaida ir Vyt. KastytisMetinė prenumerata \$19, pusmetinė — \$10, mėmė — \$25
(Amerikoj — JAV doleriais)

Skelbimai ruošiamam numeriui priimami iki ketvirtadienio. Už skelbimų turinį redakcija neatsako. Rankraščiai taisomi redakcijos nuožiūra. Autorių pasirašyti straipsniai nebūtinai reiškia redakcijos nuomonę.

The Lights of Homeland — Lithuanian Weekly

Published by Lithuanian Canadian R. C. Cultural Soc. "Žiburiai", Inc.
Subscription rates: \$10.00 per year, \$10.00 per 6 months. Deadline for advertisements — Thursday. Second class mail registration number 0509.

Vokietijos vyskupai už Lietuvos laisvę

Maldos diena už persekiojamus krikščionis. Sesuo Michaela ir nauji maldos bei veiklos būreliai ateina į pagalbą lietuviams

Į mano rankas pateko vokiečių seselės Michaelės, vadovaujančios "Nijolės" būreliui, bendraraštis, jau 16-tas iš eilės. Jame yra keletas svarbių informacijų ir lietuviams.

Visų pirma jame pranešama, kad V. Vokietijos vyskupai yra nutarę 1985 metų gegužės 12 sekmadienį visoje Vokietijoje skirti maldai už persekiojamus krikščionis, kreipiant dėmesį ypač į Estijoje, Latvijoje ir Lietuvoje persekiojamus tikinčiuosius. Iš kitų šaltinių patirta, kad tam reikalui jau ruošiamasi, telkiama atitinkama informacija. Toje srityje talkina lietuvių informacijos centrai.

Jadvygos būrelis

Sesuo Michaela, jau senokai vadovaujanti Nijolės Sadūnaitės vardo būreliui, rašo, kad įsisteigė dar du nauji maldos būreliai, kurie reguliariai kiekvieną paskutinį mėnesio trečiadienį renkasi maldai už persekiojamus Lietuvos tikinčiuosius. Štai Michaelos žodžiai: "Toks maldos būrelis (kaip "Nijolės") įsisteigė Mergentheim'e ir pasivadino vardu Jadvygos Bieliauskienės, kuri 1983 m. gegužės mėnesį buvo nuteista 4 metams lagerio ir 3 metams tremties už tai, kad rinko parašus protestams prieš tikinčiųjų persekiojimą, mokė vaikus tikybos ir, kaip Nijolė, talkino "Kronikai". Ta "Jadvygos" grupė ypatingą dėmesį kreipia į J. Bieliauskienės prašymą, kurį ši drąsiai moteris išreiškė teisme gynimosi kalboje. Apie tai rašoma "Kronikos" 60 nr. Tarp kitko ji pareiškė: "Norint atsilaikyti prieš moralinę tarytojų prievartą, reikia būti labai stipriam... Esu silpna, tik Dievu ir gerųjų žmonių maldom gyva. Nepaprastai esu visiems dėkinga ir prašau neapleiskite ir toliau. Už kalinius, o ypač už tardomuosius, reikia labai melstis ir nepamiršti tų nelaimingųjų, kurie nutolę nuo Dievo... Meldžiuosi už tardytojus, gausius išdavikus. Jų gyvenimas skaudus — jiems lemta persekiti Tiesą. Ateis laikas, ir supras jį, kad Tiesos negalima nuteisi — Tiesa teisūs teisai. Negalima nužudyti Meilės, įkalinti Laisvės... Esu pasiruošusi bet kokiai aukai".

Prie šių žodžių sesuo Michaela pridėda pastabą, kad ta drąsia tikėjimo išpažinėja susidomėjo ir tarptautinė organizacija CS I-Information "Christen in Not" (1984. X ir XI).

Trečia grupė

Trečioji maldos grupė įsisteigusi Wuertembergo vietoje Kuchen. Ji taip pat esą renka maldai už persekiojamus Lietuvos tikinčiuosius kiekvieną paskutinį mėnesio trečiadienį nuo 20 iki 21.30 val. vietinėje parapijos šventovėje ir tuo būdu savo užmojų patvirtina.

Atlieka įvairius kapų paminklų akmenis ir skulptūros darbus — greitai ir meniškai. Užsakymus atliekama pagal projektus ir taip pat turime didelį pasirinkimą pagamintų paminklų lietuvių kapinėms

Užsakykite jau dabar, kad mes galėtume neskubėdami atlikti visą menišką darbą pagal pageidavimus.

Canadian Art Memorials Ltd.

176 Lakeshore Road West, Port Credit, Ont. L5H 1G4

LOUIS TEMPORALE - oficialus skulptorius -
Bank of Canada, Bank of Montreal,
Bank of Nova Scotia ir Archives Bldg.
King George VI Niagara Falls

KAZLAUSKAS

Darbovietės telefonas 278-2757
Namų telefonas 278-4529

Vilniaus dienos programos atlikėjai ir rengėjai Toronto Lietuvių namuose 1984.XI.18. Pirmoje eilėje iš kairės: Adriana Karkaitė, Vilija Bijūnaitė, Audra Paulionytė, Daiva Kalendraitė, Daiva Baršauskaitė, Laura Dailidaitė, Vilija Leknickaitė, Lina Mockutė; antroje eilėje: Rimas Čuplinskas, Steponas Varanka — Kanados vilniečių pirmininkas, Vytautas Kulnys — Toronto Lietuvių namų kultūrinės komisijos pirmininkas, Lydija Pocienė, Rita Kvedarienė, skaičius paskaitą apie Vilniaus architektūrą

Nuotr. St. Dabkaus

Vilniečių kovos ir sostinės ateitis

Lietuvos kariuomenė įžygiavo Vilniun prieš 45 metus. Kada ji vėl įžygiuos, nešdama laisvę bei nepriklausomybę?

K. BARONAS

Vilnius — tai ir motinos niūniuojama lopšinė ir kovos trimitas. Juk iš Vilniaus sklidu Lietuvos nepriklausomybės deklaracija! Juk iš Vilniaus pasigirdo pirmas atgimusių Lietuvos balsas ir savanorius ir partizanais.

Lietuva tapo laisva, deja, ne visa. Lyg ant gyvo kūno gyvatė išsiraizgė šiaudinėmis gairėmis nusmaigstyta demarkacinė linija iki 1939 m. spalio 28 d., skyrusi nepriklausomą ir lenkų okupuotą Lietuvą.

Ei, pasauli, būki rimtas ir teisingas: Mes be Vilniaus neurolimim. Kaupias skausmas ir dangus toks debesingas.

Jeigu reiks — laisvi mes mirsim! (Jeronimas Cincenas, Vilnius tarp audrų)

Partizanų kovos

Mirė lietuvis už Vilniaus krašto laisvę. Jis mirė kovose nuo 1918 iki 1939 m., kai Vilnius grįžo Lietuvai.

Nors karo veiksmai tarp Lietuvos ir Lenkijos buvo didžiųjų valstybių sustabdyti 1920 m., tačiau galiūnai negalėjo sulaukti Vilniaus krašto lietuvių partizanų, kurie beveik iki 1922 m. pabaigos sėkmingai kovojo su lenkų kariuomene bei policija, užpuolėdama karinius traukinius, sandėlius, karines įgulas. Tik atsiuntus iš Lenkijos stiprius lenkų kariuomenės dalinius, Vilniaus krašto lietuvių partizanai buvo sumušti, išskaidyti. Dalis jų pasitraukė į nepriklausomą Lietuvą, kiti dar ilgai slapstėsi miškuose, dalis pateko į lenkų nelaisvę. Paskutiniai šio partizaninio judėjimo dalyviai mirė prieš penketą metų Kanados Hamiltone, nepalikdami jokių prisiminimų ar bent aprašymų spaudoje.

Kultūrinė kova

Atrodytų, kad vilniečių pasipriešinimas buvo palaužtas. Taip pradžioje atrodė okupantai. Bet jis apsiriko. Vilniaus krašto lietuvis budėjo ir kovojo, aukojosi ir kentėjo, vargo, mirė, bet tėvų žemės, visai Lietuvai brolystės ir ištikimybės nešdavo.

Vilniaus krašto lietuvis ir kovą perėjo kitom priemonėm. Salygos vertė, nes kraštą užplūdo kolonistai. Vilniaus žemė, įsikūsi kaip maišas tarp dviejų valstybių — Lietuvos ir Sov. Sąjungos, tapo stipriais kariuomenės įgulių taškais nusagstyta, ne prieš draugišką Latviją, bet prieš Lietuvą ir Sov. Sąjungą. Stiprius policijos daliniai buvo atsiusti ne plėšikams gaudyti, bet sudrausminti Vilniaus krašto lietuviams.

Kan. Mikalojus Daukša rašė: "Ne žemės derlumu, ne drabužių įvairumu, ne šalies gražumu, ne miestų ir pilių tvirtumu gyvuoja tauta, bet labiau išlaikymu ir vartojimu savo kalbos, kuri didina ir išlaiko bendrumą, santaiką ir brolišką meilę. Gimtoji kalba yra bendras ryšys, vienybės motina, pilietiško tėvas, valstybės sargas. Sunaikink kalbą —

sunaikinsi santaiką, vienybę ir dorovę".

Nuo lietuvių kalbos išlaikymo Vilniaus krašto lietuvis pradėjo savo laisvės kovą. Jis steigė pradžines mokyklas, gimnazijas, draugijas, mokytojų seminarias, saugojo lietuvišką žodį šventovėse, sakloje, prie šventorių ir kapinėse. Nors ir labai spaudžiama lietuviška mokykla stipriai laikėsi. Jos žydėjimo laikotarpiai reikėtų laikyti 1927-30 m., kai Vilniaus "Ryto" ir "Kultūros" dr. jos pradžios mokyklose buvo beveik 5,000 mokinių, veikė dvi gimnazijos (Vilniuje ir Švenčionyse) su 700 mokinių, mokytojų seminarija su 170 studentų, vakariniai kursai su 1,780 klausytojų. Taigi beveik 10,000 vilniečių sėdėjo mokyklos suole, mokymiesi gimtosios kalbos, istorijos, geografijos.

Po 1930 m. atėjo sunkūs laikai. Ultimatumo dienomis iš 400 pradžios mokyklų buvo likusios tik dvi (tik Vilniuje) ir viena Vilniaus Vytauto Didžiojo gimnazija. Tačiau koks buvo prisirišimas prie lietuviško žodžio, tekala keli pavyzdžiai.

Cecilija Rastenytė 9 metų amžiaus, (Švenčionių aps., Kretonių k.) buvo 6 val. lenkų policijos tardoma ir mušama iki sąmonės netekimo vien tik už tai, kad atsisakė lankyti lenkišką mokyklą. Klasės draugo Jono Barausko tėvas iš Lydos keliavo pėsčias į Varšuvą, prašydamas Lenkijos švietimo ministeriją leidimo savo vaiką mokyti lietuvių gimnazijoje. Vyžotas, lininiais baltiniais ir milo kelnėmis jis savo tikslą pasiekė. Iš Lenkijos sostinės į Lydą grįžo pėsčias, nes paskutinius grašius atidavė savo Jonuko mokslui...

Kai mokytojas Barcys, darbo netekęs ir dar iš tėviškės, kaip pasienio zonos, ištremtas, Lydoje vieną dieną apskrities policijos vado buvo paklaustas: "Ko čia atsibastei?" Jis kaip dzėkas atsakė: "Čia mūsų žemė, čia kaip namuos!" (J. Cincenas, Vilnius tarp audrų). Savaimė supranta, už tokį atsakymą buvo nubaustas, nes "įžeidė" Lenkijos valstybę.

Kai Vilniaus Vytauto Didžiojo gimnazija buvo lenkų išmesta iš savo patalpų, gimnazijos direktorius M. Biržiška niekam neleido kitur važiuoti. Mokiniai klausė: "Kur pasidėsime?" Prof. M. Biržiška atsakė: "Čia mūsų žemė. Jei ne namuos — tai laukuos..."

Lietuviai kunigai

Kun. Pr. Kraujalis patriotiniais pamokslais keldavo lietuvių dviasį (jam mirus, buvo renkamos aukos laidotuviams, nes savo algą skirdavo lietuvių šalpai). Šv. Mikalojaus parapijos klebonas kun. K. Čibiras — taip pat, kun. Pr. Bieliauskas puikiu bosu ir lietuviška giesme drebendavo Aušros Vartų mūrus, kun. Miškinis į savo kleboniją priimdavo varšos atostogoms neturtingus mokinius. Uoliai darbavosi kunigai Jekavonis, Kristaponis, Pakalka, Gumbaragis, Burba ir kt. Jie buvo tampomi po kalėjimus, tardomi ir mušami

lenkų policijos tarnautojų — ne kokių bedievių, bet katalikiškos lenkų tautos žmonių. Marcinkonių bažnytkaimio tautinis lietuvių kryžius buvo nupjautas naktį. Tą darbą atliko ne ateistai, o katalikiškos tautos atstovai!

Sunkiausias laikotarpis

Sunkūs lietuviams laikai atėjo, perėmus Bocianskui vaivadijos sostą, o vyskupiją — vysk. Jalbzykoviškiui. Uždarytos buvo visos mokslo įstaigos, lietuvių kunigai buvo siunčiami į gudiškas parapijas, lenkai kunigai į lietuviškas. Uždrausta spauda, panašiai kaip Muravjovo laikais. Atrodė, kad lietuvis, prispaustas lenkiškos letenos, neatsikels. Okupantas betgi apsiriko, nes uždarius mokyklas jų vietas užėmė "daraktoriai". Tai gimnazijų mokiniai, Vilniaus u-t-o studentai, mėtę mokslo suola, ėjo iš kaimo į kaimą, mokė vaikus lietuviškos abėcėlės, poilsį rasdami ne minkštoje lovoje, bet ant suolo.

Jie ne tik mokė vaikus. Daraktoriai Vilniaus krašto lietuviui buvo laisvės švyturys, kuris savo spindulius berė nuo Breslaujos iki Gardino, nuo Molodečno iki Varėnos. Jie slapta suruošdavo ir vaidinimą, slapta radijo aparate užsukdavo Kauno stotį, aiškindavo politines žinias, su patikimais vyrais tautinių švenčių proga ant pušies ar šventovės bokšto iškeldavo Lietuvos trispalvę. Pastaroji taip pat plepėdavo Pr. Žizmaro iškelta 1928 m. Gedimino kalne! Gaisrininkai tik po dviejų valandų darbo nuėmė Lietuvos vėliavą.

Kova su okupantu vyko iki pat 1939 m. rugsėjo 1 d. Ir galima drąsiai tvirtinti, kad lietuvis ją laimėjo. Tai gali pasakyti Lietuvos kariai, įžygiavę į Dūkštą, Ignalinos, Varėnos ir kt. miestelius, Vilniaus krašto kaimus. Jie rado ten stiprią lietuvišką dviasį, susipratusius lietuvius. Tai lietuviškos rezistencinės kovos vaisiai.

Išvijoje tos rezistencinės kovos tęsinys yra Vilniaus krašto lietuvių sąjunga.

Lietuviai dabarties Lenkijoje

Ne paslaptis, kad lenkas, koks jis bebūtų — raudonas ar baltas, nuo savo kėslo — Vilniaus miesto ir visos Vilnios niekuomet neatsisakys. Jis užsienyje veda propagandą, o satalitinėje Lenkijoje lenkinimo akciją. Šiandieninėje Lenkijoje gyvena apie 40.000 lietuvių. Vien tik Suvalkų trikampyje lietuvių esama apie 30.000. Ir ką jie turi: vieną parapiją (po ilgos kovos gautos pamaldos Seinų bazilikoje), ketletą mokyklų, vieną mišrią gimnaziją. Tai viskas. Tuo tarpu lenkai Lietuvoje, kurių yra apie 200.000, turi beveik 300 mokyklų, gimnazijas, mokytojų seminariją, dienraštį "Čer-vony Štandar" ir t.t. Taigi proporcingai Lenkijoje turėtų būti bent 40 lietuviškų mokyklų, dvi gimnazijos, bent keli savitraščiai ir t.t.

(Nukelta į 3-čią psl.)

BRANGIAI MAMYTEI

A+ A

EMILIJAI BUDRIENEI

Lietuvoje mirus,

jos dukrą STEFĄ VYSKUPAITIENĘ su šeima nuoširdžiai užjaučiame —

Birutė ir Antanas Matulaičiai

A+ A

ONAI YČIENEI

mirus,

jos dukrai Dr. DANUTEI KREGŽDIENEI, jos šeimai ir visiems giminėms gilią užuojautą reiškiamo ir kartu liūdime —

Cincinnati, O. (USA)
Lietuvių Bendruomenė

A+ A

PRANĄ ARTIŠAUSKĄ
prisimenant

Su meile prisimenu savo vyrą a.a. Praną (Frank) Artišauską, mirusį 1982 metų gruodžio 25 dieną.

Jis mums yra lygiai mielas šiandieną, kaip ir aną mirties dieną.

Jį nuolat prisimenanti žmona —

Kathy ir šeima

P A D Ė K A

Mūsų brangiai motinai ir žmonai

a. a. JULIJAI VANAGIENEI

1984 m. spalio 23 d. mirus, Montrealyje, reiškiamo gilią padėką gerb. klebonui kunigui St. Šileikai už maldas koplyčioje, Mišias ir laidojimo apeigas. Dėkojame draugams ir pažįstamiems, dalyvavusiems laidotuviuose, ypač tiems, kurie atvyko iš Verduno ir toliau. Dėkojame už paaugotus Mišias velionės intencija.

Taip pat dėkojame E. Kurilienei už pusryčių paruošimą laidotuvių dalyviams.

Nuliūdę sūnūs: Juozas, Jonas su šeima ir vyras Jonas

P A D Ė K A

Mūsų brangiam vyrui ir mylimam tėvui

a. a. JONUI DEKSNIUI

palikus mus amžinai,

nuoširdžiai dėkojame klebonui kun. J. Liaubai, OFM, už Rožinio kalbėjimą du vakarus prie velionės karsto. Labai aciū DLK Algirdo kuopos šauliams, ėjusiems garbės sargybą ir nešusiems karstą, vadovaujant pirm. P. Kanopai. Nuoširdus aciū K. Milerui už gražų ir jautrų atsisveikinimo žodį laidotuvių namuose.

Nuosirdžiai dėkojame kunigams už atnašautas šv. Mišias — prel. J. Tadaraukui, kun. L. Januškiui, ypač mūsų parapijos klebonui kun. J. Liaubai už gražų pamokslą, palydėjimą į amžino poilsio vietą ir visą malonų patarnavimą velioniai. Didžiausias aciū mūsų mielam AV parapijos chorui už pasiaukojimą ir jautrias giesmes, taip pat A. Paulioniui už vargonavimą.

Nuosirdus aciū mieliems hamiltoniškams bei iš visur taip gausiai atskubėjusiems draugams ir pažįstamiems a.a. Jono pagerbti, atsisveikinti ir mūsų pagosti. Dėkojame pirm. P. Kanopai ir Vilniaus Š. R. vicepirm. St. Jokubaičiui už atsisveikinimo žodį prie Jono kapo. Aciū visiems už taip gausias aukas šv. Mišių, kurių dauguma pasiūsta misijoms. Taipogi dėkojame už aukas KL fondui, Tautos fondui ir "Tėviškos žiburiams".

Esame labai dėkingi už gražias gėles, pareikštas užuojautas žodžiu, raštu bei spaudoje, visiems už pagalbą didžioje skausmo valandoje, ypač už taip gausų palydėjimą mūsų brangaus šeimos nario į amžinuos namus Kanados žemėje. Ypatinga padėka daugybei poniių iš arti ir toli už pyragus ir didžią pagalbą salėje pietų metu. Negalėdami visų išvardinti labai atsiprašome. Dar kartą mano ir vaikų nuoširdžiausias aciū visiems. A. a. Jonas ir mes Jūsų visų nuoširdumo nepamiršime.

Gilliai nuliūdę —

Žmona Aniceta Riškutė-Deksniene ir šeima

Mobawk

Furniture Ltd.

PILNAS NAMŲ APSTATYMAS

- * Elektros reikmenys
- * Televizijos aparatai
- * Skalbiamosios mašinos
- * Vaikų baldai
- * Įvairūs kilimai

- * Saldytuvai
- * Valgomųjų kambarių apstatymas ir kt.
- * Siuvamos mašinos
- * Rašomos mašinėlės

Nemokamas pristatymas į namus.

KRAUTUVĖS:

Vakaruose —

137 RONCESVALLES Ave.

Tel. 537-1442

Rytuose —

2448 DANFORTH Ave.

Tel. 699-4444

Krautuvės atidarytos nuo 9 valandos ryto iki 9 val. vakaro

ALBERTAS MISIŪNAS, Vilniaus krašto lietuvių sąjungos pirmininkas, kalba Vilniaus dienoje Toronto Lietuvių namuose. Nuotr. St. Dabkaus

Vilniečių kovos ir sostinės ateitis

(Atkelta iš 2-ro psl.)

Kodėl lietuviai viso to neturi? Atsakymas labai paprastas — lenkai siekia kuo greičiausiai sulenkinti lietuvius ir tuo būdu padidinti nuo karo nukentėjusią lenkų tautą. Lenkinimo akcijoje "ranka plauna ranką". Lenkijos komunistinė vyriausybė "susiusto" su tremties lenkais. Pastarieji iševijoję paleidžia visus trimitus, kad štai siuntiniais iš JAV ir Kanados Suvalkų trikampyje palaikoma šovininistinė dvasia, kad iševijuoti veikia VKLS skyriai, kurie užkerta jiems kelią "neteisingai" propagandai.

Kad veikia lenkų įvairūs Vilniaus mylėtojų dr-jos skyriai, tai tvarkoj. Jie nesą soviniškai, jie tik gina "savo" žemę nuo lietuvių.

Gaila, kad VKLS-ga susilaukia iš kai kurių lietuvių trukdymų savo veikloje. Nenoriu tuo reikalu rašyti, manydamas, kad tai yra daugiau asmeninių ambicijų, asmeninių nesuipratimų išdava.

Grėsmė nepraėjo

Prie kovos už Vilnių turi prisidėti visi tremties lietuviai, nes Vilnius buvo ir bus lenkų grėsmėje! Pavyzdžių toli nereiškia įeškoti. 1920 m. spalio 9 d. jis buvo užimtas tariamai "neklaužados" Želigvskio, o 1944 m. liepos 12 d. — iš dalies lenkų partizanų. Apie pastarąjį užėmimą 1944 m. Varšuvos sukilimo vadas ir faktinasis "Armija Krajova" vadas gen. Bor-Komorovski savo knygoje "Armija podziemna" 206 psl., pagal gautą Vilniaus ir Naugarduko apygardos krašto armijos vado Wilk-Kšyžanovskio telegramą, rašo: "Vilnius užimtas, remiant stipriems AK daliniais. Jie įgyjavo į miestą, kuris labai sunaikintas. Santykiai su sovietų armija geri. Pilna mūsų kariuomenės. Priešlektuvinė tarnyba lenkiška. Fabrikuose ir dirbtuvėse steigiami lenkiški komitetai. Netrukus pasirodys administracinė valdžia. Lietuvių nėra." Betgi jų buvo. Lenkai, įsiskandami lietuvių slėptuvėse (jų daug buvo un-to požemyje), jų "nerado", nes dauguma lenkiškai atsakydvo "litwinuwinema".

Skaudžius liepos mėn. dienų išgyvenimus Vilniuje šių eilučių autoriui papasakojo vaikų iškviesta į Kanados Hamiltoną A. Sniečkaus ir J. Paleckio šeimų siuvėja a.a. Sirutavičienė.

Už "lenkiško" Vilniaus kovą gen. Černiachovskis "atsilygino" partizanams. Pakvietęs į savo štabą, lenkus karininkus nuginklavo ir išsiuntė į Sov. Sąjungą. Jų likimas nežinomas. Likę karininkai su partizanais nutarė trauktis per Rūdninkų girią į Lenkiją, kiti — į Gardino pusę. Persekiojami sovietinių lėktuvų ir Raudonosios armijos dalinių, tik gal trečdalis pasiekė savo tėvynę.

Laisvieji pagerbė sąžinės kalinius

Ivairių tikių ir tautybių renginys, sutraukęs per 2000 dalyvių į puošniausią Toronto salę. Žymus lietuvių įnašas

Š. m. lapkričio 23 d. vakare į Roy Thomson salę Toronte susirinko per 2000 dalyvių, norinčių pagerbti nekaltai Sovietijoje kalinamus žmones, kurie kovoja už religijos laisvę, ir žmogaus ir tautos teises. Tai bene pirmas tokio pobūdžio ir masto renginys Toronte, suorganizuotas Tarptikybines santalkos, kuriai vadovauja dvi moterys — G. Intrator ir M. Giroux.

Lygiai 8 v.v. programą pradėjo gausus jungtinis ukrainiečių choras, sudarytas iš "Prometėjaus" ir "Dibrovo" choristų, "Laisvės kovotojų" daina. Labai judrus ir gausus tautinių šokių vienetas "Verchovinci" pasveikino žiūrovus atitinkamu šoku.

Įvadinį žodį tarė sąjūdžio vadovės — G. Intrator ir M. Giroux. Pirmoji pasisakė esanti žydų tautybės, gimusi Maskvoje, dabar kovojanti už religijos laisvę Sovietijoje. M. Giroux, katalikė, kvietė visus jungtis į bendrą tulką, padėti sąžinės kaliniams Sovietijoje ir perskaityti Kanados premjero laikšią apgailestaujančių savo negalėjimą dalyvauti šiame renginyje. Jų vadovaujama organizacija vadinasi "Inter-religious Task Force" ir veikia drauge su panašia organizacija JAV-se, kurios vykdomoji direktorė yra sesuo Ann Gillen. Kanadoje veikiančios Tarptikybines santalkos vadovybėje dalyvauja ukrainiečiai, slovakai, latviai, lietuviai, estai.

Po šio gana trumpo įvado latvių vyrų choras padainavo dvi latviškas dainas, slovakų pianistė Michelle Himick atliko Šopeno "Baladę". Ši jauna, vos 14 metų, pianistė jau yra pasižymėjusi nepaprastais gabumais ir daug kur koncertavusi. Ji susilaukė gausių publikos plojimų.

Estaičių grupė "Kalev" pasirodė su išradingais gimnastinio pobūdžio šokiais, pasižymėjęs dideliu įvairumu, miklumu ir spalvingumu.

Lietuviams atstovavo kanklinkinių trijulė iš Klivlando: Mirga Bankaitytė, Aukšė Bankaitytė ir Virginija Juodišūtė. Jos parodė lietuvių kanklių muzikos savitumą bei muzikos originalumą ir susilaukė gausių plojimų už atliktus kūrinis.

Žymusis filmų ir televizijos aktorius Cec Linder suvaidino sovietinį kalinį tamsioje vietoje, cituodamas įvairius kalinių laiškus. Tuo būdu jis konkrečiai pavaizdavo dvasinę sąžinės kalinio būsena.

Po pertraukos antrąjį koncerto dalį pradėjo garsioji čelistė Ofra Harnoy, kurios seneliai yra gimę Lietuvoje, dabar gyvena Izraelyje. Ji su ryškiai matomu įsijautimu atliko J. Popperio "Nyktukų šoki", akompanuojama E. Granados. Jungtinis ukrainiečių choras, diriguojamas labai vikraus ir subtilaus muziko W. Kardašo, padainavo baladę apie jauną kovotoją ir pagiedojo "Ave Mariją".

Programos pranešėjas išvardino tuos kalinius, kurių dideli atvaizdai buvo iškabinti scenoje, paminėdamas jį tautybę ir bausmes. Paminėjimo momentu kiekvienas atvaizdas buvo apšviečiamas prožektoriumi. Štai jų pavardės: Juri Šukevič, ukrainietis, Anatolij Ščaranskij, žydas, Ints Calitis, latvis, vysk. Jan Korec, slovakas, kun. Sigitas Tamkevičius, lietuvis, Mart Niklus, estas, Raul Wallenbergas, švedas.

Pagrindinę kalbą pasakė angliakunigūnas Michael Bourdeaux iš Britanijos, su kurio darbais klausytojus supažindino Kanados vyriausybės atstovė Mrs. B. McDougal. Šioje sirtyje jis dirba jau daugelį metų, yra įsteigęs Kestono kolegiją-institutą, parašęs vertingų knygų, įskaitant ir "Land of Crosses" (apie Lietuvą). Savo kalbą jis pradėjo nuo kun. S. Tamkevičiaus ir jo laiškų, papasakojo apie Ščaranskį ir kitus sąžinės kalinius, sudarydamas konkrečių faktų pyne, paneigiančią Billy Graham pareiškimus apie religijos laisvę Sovietijoje.

Sol. Janet Mogren, amerikietė, pagiedojo porą religinių giesmių, kuriose jausmingai išreiškiamas Dievo artumo

ilgesys. Pagaliau, tai pačiai solistei vadovaujant, visi dalyviai sugiedojo laisvės, t. y. Kanados himną. Taip buvo baigta programa, trukusi beveik tris valandas. Ji buvo įvairi, neperkrauta, ir dėl to niekas nenuobodžiavo. Daug kas sužinojo naujų dalykų, susimastė ir širdyje smerkė prievartos imperiją, tapusią nekaltų žmonių kančios kraštu.

Buvo matyti daug lietuviškų veidų tiek dalyvių, tiek ir rengėjų eilėse. Prie įėjimo įvairios tautybės turėjo savo stalus su atitinkama literatūra. Buvo ir lietuvių stalas su ryškiu už-

Didėja persekiojimas Lietuvoje

Nuteistas Liudas Dambrauskas, suimtas kun. Jonas-Kastytis Matulionis

Suėmimų banga, prasidėjusi su kun. Alfonso Svarinsko ir kun. Sigito Tamkevičiaus nuėmimu, tęsiama. Sovietinės okupacijos valdžia sustiprino persekiojimą ypač religinėje srityje. Neseniai gauta žinia, kad Vilniuje buvo nuteistas Liudas Dambrauskas 3,5 metų griežto režimo lagerio bausme (teismo data nepažymėta). Kaip ir daugelis kitų, jis buvo kaltinamas antisovietine veikla pagal Baudžiamojo kodekso 68 str. L. Dambrauskas, prel. A. Jakšto-Dambrauskos giminaitis, jau Stalino laikais buvo kalinamas ir turėjo parašęs savo atsiminimus. Saugumiečiai, darydami pas jį kratą 1984 m. kovo 20 d., konfiskavo tą rankraštį kaip "kaltės" įrodymą.

L. Dambrauskas, pasakęs baigiamąją kalbą teisme, su-smuko. Jo sveikata yra silpna bijomasi, kad gali neišlaikyti nė teismo paskirtos bausmės. "Baltimore Sun" korespondentas Maskvoje Antero Pietila lapkričio 19 d. pranešė, kad lapkričio 9 d. suimtas kun. Jonas-Kastytis Matulionis. Jis yra baigęs neakivaizdinę kunigų seminariją, vikaravęs pas ankščiau suimtą kun. S. Tamkevičių Kybartuose. Saugumiečiai jį persekioja jau daug metų. Jį buvo suėmę 1976 m. ir išlaikę kalėjime 9 mėnesius. Jis kaltinamas talka "LKB kronikai" ir saugumiečių vadinamas "apsišaukėliu", t. y. netikru kunigu, nes baigęs ne oficialiąją sovietų kontroliuojamą seminariją. Kun. J. K. Matulionis tokiem kaltinotam pareiškia, esą ir dabartinis popiežius lankė tokią pogrindžio seminariją. Prieš ryždą-masis kunigystei, jis mokėsi muzikos konservatorijoje, bet buvo pašalintas už giedojimą šventovėje. Sovietams jis tiek nepriimtinas, kad religinių reikalų įgaliotinis P. Anilionis neleido spausdinti jo eilėraščių 1984 m. "Katalikų kalendoriuje-žinyne".

Po kun. S. Tamkevičiaus suėmimo 1983 m. birželio 6 d. jo vikaras kun. J. K. Matulionis išsiuntė pareiškimą Lietuvos prokurorui, kuriame rašė: "Visa Lietuva kun. Sigitą Tamkevičių žino kaip labai gerą, pavyzdinę ir nuosirdų kunigą... Niekuomet negirdėjau, kad kun. S. Tamkevičius būtų užsiminėjęs tuo, kuo kaltinamas — antitarybine agitacija ir propaganda... Jo pagrindinis tikslas ir rūpestis — tikinčiojo reikalai. Kas užstoja tikintįjį, kai jis diskriminuojamas, jei ne kunigas?... Todėl protestuoju prieš kun. S. Tamkevičiaus suėmimą... Jeigu nuspręsta su juo susidoroti ir nuteisti, tai prašau įkauti leisti man už kun. S. Tamkevičių atlikti tą bausmę..."

Matulionis, gyvenęs Vilniuje, prieš suėmimą dar kartą pasirašė, pasirašydamas š. m. rugpjūčio-rugsėjo mėn. Vilniaus arkivyskupijos kunigų sveikinimą J. E. vyskupui J. Steponavičiui jo vyskupystės 29 metų sukakties proga (LIC).

Lietuviška baldų dirbtuvė Toronte

Daromi nauji minkšti baldai ir aptraukiami seni PIGIA KAINA. P. Lubys. Tel. 638-3171, 663-9996

AUDRA PAULIONYTĖ, Toronto Maironio mokyklos mokinė, skaito ištrauką iš Šatrijos Ragano "Vilniaus įkūrimo" Vilniaus dienoje Toronto Lietuvių namuose 1984. XI. 18. Nuotr. St. Dabkaus

Lietuviai Koelno katedroje

Pamaldos Lietuvos globėjo garbei. Dalyvavo lietuviai, vokiečiai ir kitų tautybių žmonės. Pamokslą pasakė vyskupas dr. Dick

Spalio 6 d. 24 asmenys iš Stuttgarto, Pforzheimo, Rastatto, Hambrueckeno su Zauner keilionių biuro autobusų vykomė pro Frankfurtą į Koelną, į vieną iš seniausių Vokietijos miestų, kurį įkūrė senovės romėnai dar prieš Kristaus gimimą. Apie jį ir jo garsiąją katedrą, pradėta statyti 1248 ir užbaigta 1880 m., dar prieš Koelną painformavo bendrą-keleivis N. Bair. Raktus į nakvynės kambarius gavome gražuose, tik pernai pastatytuose namuose — Maternushaus. Skubėjom stoti į gretas ir eiti į katedrą. Gąsdino lietus ir eiti tiek "pašventino". Dauguma žmonių jau buvo katedroje užėmę vietas. Suskambėjo zakristijos skambalas, užgrojo vargonai. Mišias šv. Kazimiero jbuliejinų metų užbaigimui atnašavo du vyskupai ir keletas kunigų. Aidedo giesmės lietuviškai ir vokiškai: pirmavo N. Paltinienė, B. Spiies, Vasario 16 gimnazijos choras. Vyskupas dr. Dick pasakė aktualų pamokslą apie šv. Kazimierą ir šventųjų bendrystę, nors jau 500 metų po šv. Kazimiero mirties, bet šis šventasis Dievo meilės ir pagalbos malda vis toliau visiems, kurie jo užtarimo prašo. Katedroje gausiai susirinkę lietuviai, vokiečiai ir kiti meldė Viešpatį stiprinančios pagalbos ateistų persekiojiamiems krikščionims, ypač Lietuvoje.

Po iškilmingų pamaldų išsitiesė gan ilga žmonių eilė į Maternushaus. Tenai minėjimo programą pradėjo V. Bartusevičius, Vokietijos Liet. Bendruomenės valdybos vicepirmininkas; pasveikino svečius ir visus dalyvius, paaiškino renginio svarbą, supažindino su paskaitininke.

Paskaitininkė Diethild Trefert, katalikų žinių agentūros redaktorė iš Bonnos, gerai pažįstanti Lietuvos padėtį, kalbėjo įdomiai ir išsamiai: pirmiausia apie šv. Kazimierą, lietuvių tautos dangiškąjį užtarėją, paskui apie neteisėtą Lietuvos okupaciją ir galiausiai pabrėžė teisę į valstybinį, nepriklausomą tautos gyvenimą bei elementarines žmogaus gyvenimo sąlygas.

Po paskaitos N. Paltinienė ir K. Senkus pagiedojo "Neapleisk mūsų, Motinėle", o visi žmonės sugiedojo Lietuvos himną.

Meninę dalį atliko muzikų trijulė — prof. dr. R. Lampas-tytė-Kollars, jos vyras Michael Kollars ir Emil Klein. Jie pagrojo Johannes Bramso trio H-dur. Vasario 16 gimnazijos ansamblis, vadovaujamas A. Paltino ir Ž. Grodbergienės, gražiai atliko eilę dainų ir

tautinių šokių. Laikui pasibaigus, vieną šokį ir vyskupo Deksnio užbaigos žodį teko atidėti ateičiai. ... ir skubėti prie vakarienės stalo, nes namų personalas ėmė smarkiai nerimauti, ir žmonės buvo išalkę.

Po vakarienės sekė jauki vakaronė su Petrikaičio muzika ir daina, su pokalbiais ir išgėrimais.

Pernakvojė ir gerai papusryčiavę, išvykom į gražią vietovę, vadinamą Schoenstatt, prie Vallendar, arti Koblenzo. Tenai suspėjom 10 v. į pamaldas, kurios buvo didžiulėje palapinėje, įrengtai Stuttgarte įvykusiai tarptautinei gėlių parodai. Pamaldose, kurias laikė Koelno vyskupas pagalbininkas Jansen, buvo apie 3000 žmonių, 2000 iš Koelno. Pilgr-pater pamaldų pradžioje, šalia kitų dalyvaujančių grupių, suminėjo ir lietuviškąją, o taip pat pamaldas Koelno katedroje šv. Kazimiero jubiliejinų metų užbaigimo proga.

Schoenstatt yra didelė, moderni švantvietė, kuriai pradžią padarė Peter Josef Kentenich (1885-1968). Pagal mūsų bendrąkeleivės ponios E. Schatz aiškinimą, P. Kentenich buvo persekiojamas, Dachau lageryje kankinamas; jis pasišventė vargšams bei skriaudžiamiesiems. ... Tuo jis panašus į šv. Kazimierą, kuris ypač Vilniuje labai rūpinosi padėti beturčiams ir skriaudžiamiesiems. Aplankėme jo sarkofagą, didžios Švč. Trejybės šventovės klyčioje, ir koplytėlę, iš kur 1914 m. prasidėjo naujas dvasinio atgimimo judėjimas. Jo esmė yra meilės santarvės žmogaus su Dievu ir Kristum per šv. Marijos globą ir pagalbą. Per šio dvasinio atgimimo Bendriją, kuri jau paplitusi plačiai pasaulyje, Dievas laimina ir gaivina daugelio žmonių gyvenimą.

Toliau važiuodami gražiu Reino pakraščiu, žavėjomės senovės pilių mūrais ir trumpai sustojome Ruedelsheime, sename vyno miestelyje su siaurais gatvėmis, su daugybe suvenyrų ir vyno parduotuvių bei svetainių arba "smuklių". Bet mūsų žmonės nė vienas nenusigėrė. Namo sugrįžom patenkinti ir nepavėlavę.

Šitą labai reikšmingą renginį Koelne organizavo Vokietijos liet. kat. sielovada ir S. Reino-Vestfalijos Lietuvių Bendruomenės vadovai, kitiems talkinant. Didžiausią atsakomybę nešė kun. dr. T. K. Gulbinas, OFMCap, ir Jeronimas Gulbinas su Ona Boehmiene. Pirmąją paskatą jau pernai padarė ir toliau talkino N. Sadūnaitis ir V. Petkaus vardo komitetas, kuriam vadovauja Erich Weiss. L.

GIDEON TRAVEL AGENCY
60 St. Clair Ave. E. Toronto
kviečia praleisti

KALĖDAS BETLIEJUJE
1984 m. gruodžio 21 — 1985 m. sausio 4
Aplankysime: Amoną, Petrą, Jeruzalę, Betliejų, Nazaretą, Galilėją, Romą ir Vatikaną
\$2,495.00 (kanadiškais) padengia:
• Kelionę lėktuvu iš Toronto ir atgal
• Pervėžimus bei pernėsimus iš aerodromų į viešbučius ir atgal.
(žymybių apžiūrėjimą, išvykas, angliškai kalbančių vadovų paslaugas. Kambarius geruose viešbučiuose ir du valgius per dieną (pusryčius ir pietus)
Telefonas: 923-7377

LISABONA, FATIMA, MADRIDAS,
JERUZALĖ, BETLIEJUS, NAZARETAS,
GALILĖJA, ROMA, VATIKANAS

KELIONĖ Į ŠVENTĄJĄ ŽEMĘ
1985 m. gegužės 5 — gegužės 24
globojama Katalikų informacijos centro
rengiama GIDEONO KELIONIŲ AGENTŪROS
923-7337

Kaina — \$3,495.00 (kanadiškais) padengia:
• Kelionę lėktuvu iš Toronto ir atgal
• Pervėžimus iš aerodromų į viešbučius ir atgal
• Kambarius geruose viešbučiuose ir maistą
• Žymybių apžiūrėjimą bei išvykas. Angliškai kalbančių vadovų paslaugas. Aerodromų ir vizos mokesčius.
Labai įdomi kelionė su kunigu Tomu Dove

Smulkesnių informacijų gausite užpildę ir atsiuntę šią atkarpą:
GIDEON TRAVEL AGENCY, 60 St. Clair Ave. East
Toronto, Ont. M4T 1N5

Vardas, pavardė Tel.....
Adresas

PAVERGTOJE TĖVYNĖJE

DĖKOJA UŽ BULVĖS

Kiekvieną rudenį bulvės iš okupuotos Lietuvos keliauja į Maskvą, o iš ten gaunama padėkos telegrama, kurią atsiunčia Maskvos miesto kompartijos komitetas su vykdomoju tarybos komitetu. Telegramoje reiškiamas padėka okupuotos Lietuvos žemės ūkio darbuotojams, kompartijos ir valdžios organams už Maskvos miestui patiektas bulves iš Lietuvos laukų. Telegrama taipgi linkima sėkmingai vykdyti žemdirbystės ir gyvulininkystės gaminių pardavimo valstybinius planus bei socialistinius įsipareigojimus, įgyvendinti Sovietų Sąjungos maisto programą, sovietinės kompartijos XXVI-jo suvažiavimo nutarimus. Lietuviškosios bulvės maskviečiai jau minta daugelį metų. Atrodo, pakankamo jų kiekio neįstengia išauginti Maskvą supantys Rusijos respublikos kolchozai ir sovchozai.

KONFERENCIJA VILNIUJE

Politinio švietimo namuose Vilniuje lapkričio 1-2 d.d. buvo surengta propagandai skirta respublikinė konferencija "Ideologinės kovos paspartėjimas tarpautinėje arenoje ir aktualūs Lietuvos KP kovos prieš buržuazinį nacionalizmą, už internacionalizmą pergale Tarybų Lietuvoje istorinės patirties klausimai". Buržuazinio nacionalizmo kompartija vadina lietuvišką tautiškumą, susietą su Lietuvos nepriklausomybe bei jo siekiais. Iš spaudos buvo išimtas žodis "tauta", o su juo dingo ir "tautiškumas", lietuviams įprastas nepriklausomo gyventojų metais. Lietuviškas žodis "tauta" buvo pakeistas žodžiu "nacija". Vietoj Jungtinių Tautų atsirado lietuviams archaiskai skambantis Sovietų Sąjungos Nijorkoje. Konferencijos pavadinime minima "internacionalizmo pergalė" iš tikrųjų tereiškia sovietinės kompartijos laimėjimus okupuotoje Lietuvoje. Propagandinė konferencija įvadinu žodžiu pradėjo vilniškės kompartijos centro komiteto propagandos ir agitacijos skyriaus vedėjas J. Kuolelis. Buvo išklausti pranešimai — R. Šarmaitis, A. Beržinskaitis, A. Rakūnas, S. Laurinaitis, K. Surlbio, V. Lazutkos, A. Gaidžio, K. Valančiaus, kurie yra vadinami istorikais, filosofais, teisininkais. Propagandinių kompartijos žargonuariant, jie kalbėjo "apie buržuazinio nacionalizmo atsiradimą Lietuvoje, Lietuvos KP ir liaudies kovą prieš nacionalistų įvairiais istoriniais laikotarpiais, ardomąjį antikomunizmo centrų veiklą, patriotinio ir internacionalinio auklėjimo uždavinius". Esą buvo atskleistas tikrasis tariamųjų patriotų veidas, jų neapykanta savo tautai.

RASELĖ BĖGIOJA

Vanda Bogušienė "Tiesos" spalio 26 d. laidoje pateikia naujų žinių apie Rasele Prasevičiūtę, kuriai praėjusiais metais Maskvos chirurgai prišiuvo šienapjovės nukirstas kojeles. Apie mažąją Rasele, ją

ištikusią nelaimę, kojelių prišuvimą jau porą kartų buvo rašyta šitame "TŽ" skyriuje. V. Bogušienė ją dabar applanke Nemenčinės vaikų ligoninėje, kur tęsiamas gydymas fizioterapijinėmis procedūromis ir mankšta. V. Bogušienė pasakoja: "Kai įžengėme į ortopedinį skyrių, koridoriui ir mus, kiek įkerta bėgo šviesiaplaukė mergytė su žydrų kaspinu. Tai buvo Rasa. Išaugusi, žvali, linksma!..." Vyr. gydytojas A. Imbrasas aiškino, kad Rasa puikiai jaučiasi, yra labai judraus būdo, drąsi, daug bėgioja, važinėja dviračiu. Ji labiausiai susidraugavo ir daugiausia žaidžia su Nerimantu Barcevičiumi, kurį panašiai nelaimė ištiko praėjusių metų žiemą, kai mama jį vedė į darželį. Juos, einančius per gatvę, tada kludė greitai važiuojanti ir čiuožti pradėjęs staugi stabdomas automobilis. Berniukui buvo sulaužyta koja ir visiškai nutraukta rankutė. Ją sėkmingai Vilniuje prišiuvo mikrochirurgas Kestutis Vitkus, medicinos mokslų kandidatas, Raselei negalėjus padėti jos nelaimės metu dėl jau pradėtos labai sudėtingos, ilgai trūkančios operacijos. Dėl to ji lėktuvu buvo nugabenta į mikrochirurgijos centrą Maskvoje. Prie V. Bogušienės rašinio pridėta nuotrauka, kurioje Rasa Prasevičiūtė važiuoja triračiu ir vežaai Nerimantą Barcevičių, ant jos pečių uždėjusi abi rankutes. Pasak V. Bogušienės, jie dabar visada žaidžia kartu. Kai Rasele sužinojo, kad Nerimantui prišiuvo rankutę, ji pirmiausia žvilgtelėjo į savo kojeles ir tada palietė berniuko rankutę.

KINO MIESTELIS

Vilniuje statomas Lietuvos kino studijos miestas. Visus jo pastatus norima sutelkti vienoje vietoje. "Vilniaus statybos" trestas kinematografininkams ruošia 21.000 kv. metrų naujų patalpų. Centre yra penkiaaukštis gamybinis pastatas, turintis tris erdvas peržiūros sales, repetičių ir poilsio kambarius, kino dokumentalistų sektorių, filmavimo grupių kabinetus. Kituose pastatuose įsikurs tarnybiniai skyriai ir laboratorijos. Tada visus Lietuvos kino studijos padalinius, išmėtytus įvairiose Vilniaus vietose, bus galima perkelti į šį miestelį.

PARDUOTUVĖ MASKVOJE

Okupuotoji Lietuva susilauks specialios parduotuvės Maskvoje. Jai parinkta vieta netoli požeiminio traukinio stotelės "Novolobodskaja". Tokias parduotuves Maskvoje turi ir kai kurios kitos respublikos. Jose didelio dėmesio susilaukia Maskvon atvežti maisto gaminiai ir suvenyrai. Lietuvos parduotuvės prekybos salėje, užimančioje apie 900 kv. metrų plotą, pirkėjai galės įsigyti vyriškų ir moteriškų drabužių, trikotažo gaminių, audinių ir suvenyrų. Lietuviškų maisto gaminių esą buvo atsisakyta, kad Lietuvos parduotuvė skirtųsi nuo kitų. Jai pasirinktos pramoninės prekės. V. Kst.

KLB Hamiltono apylinkės valdyba rengia IŠKILMINGĄ

Nauju Metu SUTIKIMA

gruodžio 31, pirmadienį, 7 v.v., Jaunimo centre

BILJETŲ KAINOS: \$25 asmeniui — šilta vakarienė, šaltas bufetas

GERAS ORKESTRAS, PUIKIAI IŠPUOŠTA SALĖ, ŠAMPANAS.

Bilietai gaunami sekmadieniais po pamaldų Jaunimo centre.

Informacijų teirautis telefonais 389-7789 arba 632-4558.

Visus maloniai kviečiame dalyvauti.

VALDYBA

HAMILTON

SAVI PAS SAVUS — toks turėtų būti padarytas sprendimas ruošiantis į N. metų sutikimą. Mūsų apylinkės v-ba dirba, kad surengtų kuo įdomesnę tą vakarą, tuo tarpu kiti planuoja važiuoti į kitas sales. N. metų sutikimui ir salės, ir orkestras, ir šeimnininkės beveik dvigubai kainuoja, tad salė tą vakarą turi būti pilna žmonių, kad būtų galima apsimokėti išlaidas. Siemet N. metų sutikimas žada čia būti daug įdomesnis. Bilietus jau platina apylinkės v-bos nariai sekmadieniais Jaunimo centre.

LIETUVOS KARIUOMENĖS atkūrimo 66 metų sukaktį hamiltoniečiai paminėjo lapkričio 24-25 d.d. Minėjimą surengė DLK Algirdo kuopos šauliai. Šeštadienį Jaunimo centre įvyko iškilmės ir koncertas, o sekmadienį AV šventovėje buvo atlikta religinė dalis. Šeštadienį minėjimas prasidėjo su P. Kanopos atidaromuoju žodžiu, vėliau įnešimu ir Kanados himnu. Tylos minute buvo pagerbti kovose žuvę Lietuvos kariai, šauliai ir partizanai. AV par. klebonas kun. J. Liauba paskaitė prasmingą invokaciją. Kalbėtojais buvo KLB Hamiltono apyl. pirm. B. Mačys, ramovėnų skyr. pirm. K. Mikšys ir pats DLK Algirdo kuopos pirm. P. Kanopa. Už šauliško veiklą žymenimis—medaliais buvo apdovanotos šaulės St. Petkevičienė, G. Augrienė ir šaulys J. Romikaitis.

Meninė vakaro programą atliko Toronto vyrų choras "Aras", vad. V. Verikaitis. Pirmoje dalyje jis padainavo 7 dainas. Sol. V. Verikaitis, akompanuojamas muz. J. Govėdo, padainavo "Oi neverk, motuše!" ir ariją iš "Kornevilio varpu" operatės. Po pertraukos vyrai dainavo talentingo jauno muziko J. Govėdo paruoštą maršų pyne. Čia išgirdome mūsų mėgstamų žygio dainų ir maršų melodijų. Programą pranešinėjo, įterpdama ir savo deklamaciją, L. Stungevičienė.

Sekmadienį šv. Mišiose organizacijos dalyvavo su savo vėliavomis. Prie altoriaus buvo padėtas vainikas kritusiems kariaus. Par. klebonas ir šaulių kuopos kapelionas kun. J. Liauba savo pamokslė kalbėjo apie lietuvių tautos sudėtas aukas, ginant savo kraštą ir savo teikėjimą. Muz. D. Deksnys-Powell vadovaujamas par. choras visus giliai nuteikė šį šventei paruoštom giesmėm.

PO TOLIMUOSIUS RYTUS 24 dienas keliavo Br. G. Grajauskai, M. J. Repeškos ir Br. Jurcevičius. Jie aplankė Japoniją, Kiniją, Tailandiją, Nepalį, Indiją ir Hong Kongą. Buvo nusteibinti japonų technika, Kinijos ir Nepalo žmonių darbštumu, Tailandijos šventyklų prabangos ir žmonių skurdų kontrastu. Indijoje jie plaukė Gongo upę, matė ten vietinių ritualinį laidojimą ir masės žmonių gyvenančių pasibaisėtinoje sanitarinėje aplinkoje.

IŠ "STELCO" IMONĖS į pensiją jau baigia išeiti paskutiniai ten dirbantys lietuviai, kurie darbus ten buvo gavę prieš 30 ir daugiau metų. Šiuo metu įmonę paliko: L. Pliura, J. Stungevičius, B. Steponavičius, V. Vitkevičius, A. Suplinskis ir M. Lazdulis. Šioje įmonėje yra pradėję dirbti keletas ir jaunosios kartos lietuvių, bet jie visi ten turi specialybių bei prižiūrėtojų darbus.

PR. SIŪLYS po sudėtingos širdies operacijos jau grįžo į namus ir gerai jaučiasi. Sunkiai serga J. Romikaitis, kuris už savo nuopelnus šauliškoji veikloje šiuo metu Šaulių Sąjungos buvo apdovanotas medaliu. K. M.

PAGERBDAI A. A. JONĄ DEKSNĮ bei reikšdami užuojautą liūdesio valandose velionies žmonai Anicetai, sūnui Kaziiui ir žmonai Klarai, dukroms Dariai ir Laimei, seserims Lietuvoje ir visiems giminėms bei bičiuliams, aukojo Kanados lietuvių fondui: Jonas Steiblys \$50; A. P. Volungiai ir A. L. Baltakiai \$40; "Royal Trust" tarnautojai (Laimai Deksnys užuojautą) \$30; po \$20: A. Muliolis, M. Vaitonienė, J. R. Pleinai, J. McKenna, A. Z. Vaičiūnai, P. Z. Linkevičiai, P. S. Kano-

pos; po \$15: A. Mingėla, A. Petraitienė; po \$10: V. Grikielis, M. Juodis, A. O. Jusai, J. G. Kristolaitis, J. E. Mažulaitis, V. Gelzinis, L. Skripkutė, A. Grybiene, J. K. Dervaičiai, C. Aarholt, J. Rudys, Z. Didžbalis, G. Vindašienė, M.C.R. Choromanskiai; \$5: V. G. Agurkiai. KLF dėkoja visiems aukojusiems.

JUSTO IR LAIMOS KRIAUCIŲNŲ 35 metų vedybinė sukaktis paminėta lapkričio 18 d. S. S. Rakščių namuose. Beveik tą pačią dieną sueina ir p.p. Rakščių 58 metų vedybinė sukaktis. Gausiam svečių ir gimių būryje pagerbti sukaktuviniškai, pasakyta kalbų: linkint daug laimės ir sveikatos, sugiedota "Ilgiausių metų". Prel. J. Tadaraukas, negalėdamas dalyvauti, atsiuntė sveikinimą ir gražiai įremuotą popiežišką palaiminimą. P.p. Rakščiai yra Hamiltono parapijos ir daugelio lietuviškų organizacijų nuolatiniai rėmėjai.

J. Kristolaitis

(vedu šildymo ir vėsinimo sistemą, atlieku visus taisymo ir skardos darbus)

(Esu "Union Gas" atstovas)

Jurgis Jurgutis
Tel. 383-9026
154 Darlington Dr.
Hamilton, Ontario L9C 2M3

Pianino technikas
A. BRICKUS

gali sutvarkyti jūsų turimus pianinus, pagelbėti juos perkant arba parduodant.

Skambinti 762-6128 Toronto.

dos lietuvių dienų surengimo Hamiltone. Taip pat dėkoju gausiems dalyviams, kurių dėka didieji mūsų renginiai gražiai pavyko.

Su nuoširdžiu dėkingumu visiems —
Kazimieras Deksnys,
XXIX Kanados lietuvių dienų komiteto pirmininkas

Vienintelis lietuvių bankelis Kanadoje, įsikūręs nuosavose namuose —

HAMILTONO LIETUVIŲ KREDITO KOOPERATYVAS "TALKA"

830 Main Street East, Hamilton, Ontario L8M 1L6
Tel. 544-7125

Darbo valandos: pirmadieniais, antradieniais ir ketvirtadieniais — nuo 10 v. ryto iki 5 v.p.p., trečiadieniais — nuo 10 v. ryto iki 1 v.p.p., penktadieniais — nuo 10 v. ryto iki 7 valandos vakaro, šeštadieniais — nuo 9 v. ryto iki 12 v. ryto. Liepos-rugpjūčio mėn. uždaryta.

AKTYVAI PER 20 MILIJONŲ DOLERIŲ

MOKAME UŽ:	
Indėlius (P.C.A.)	6%
santapas	9%
kasdienines palūkanas	
už santapas	8 1/2%
term. indėlius 1 m.	11 1/4%
term. indėlius 3 m.	11 1/4%
reg. pensijų fondo	9 1/4%
90 dienų indėlius	10 1/2%
(minimum \$5.000)	
IMAME UŽ:	
nekiln. turto pask.	11 3/4%
asmenines paskolas	14%
Nemokamas pilnas čekių patarnavimas.	
Nemokama narių gyvybės drauda pagal santapų dydį iki \$2.000.	
Nemokama asmeninių paskolų drauda iki \$10.000.	

LIETUVIAI PASAULYJE

JA Valstybės

Ateitininkų namais Lemonte prie Čikagos rūpinasi jiems specialiai sudaryto fondo taryba, vadovaujama pirm. M. Šilkaičio. Namų reikalai buvo aptarti metiniame to fondo narių susirinkime spalio 14 d. Namams išlaikyti per metus reikia apie \$26.000. Šias išlaidas padengia patalpų nuoma, įvairūs renginiai ir gausios aukos. Ateitininkų namų fonde dabar yra beveik \$70.000, kuriuos suaukojo nariai. Jie už kiekvieną dviejų šimtinių dolerių sumą gauna vieną balsą. Namams reikia didesnę salę. Planus ruošia du architektai. Svarstomos dvi galimybės — padidinti jau turimą salę arba pristatyti naują. taipgi reikalingas ir kanalizacijos prijungimas prie Lemonto distrikto, naujas įvažiavimo kelias, kad nereikėtų naudotis vienuolyno keliu. Buvusieji žemės savininkai Ateitininkų namams papildomai pridėjo pusantro akro. Bendrą planą dabar sudaro keturi akrai su puse. Jiškoma ūkvedžio, kuris galėtų čia apsigyventi. LB apylinkės katalikai organizuoja pamaldas Ateitininkų namuose, kur jos bus laikomos kas antrą sekmadienį. Namų fondo tarybos rinkimų atsisakyta, nes sutiko pasilikti dabartiniai jos nariai: M. Šilkaitis, A. Laurinaitis, T. Alenskienė, A. Ankieinė, J. Juozevičienė, P. Domsienė, D. Salikytė ir A. Kamantienė. Bus padaryti tik kai kurie pasikeitimai pareigomis. Revizijos komisijos išrinkti — J. Bažys, V. Šimkus ir K. Kriauciūnas.

Balys Gražulis, rašytojas ir žurnalistas, vokiečių okupacijos metais dirbęs Kauno radijofone, amžiaus septyniadešimtmečio proga bus pagerbtas gruodžio 9 d. Detoroite, Šv. Antano parapijos salėje. Pagerbtuves organizuoja Lietuvių žurnalistas sąjungos Detoroite skyrius ir St. Butkaus šaulių kuopa. Apie suakutvininko veiklą kalbės Vytautas Alantas.

Žurnalas "The Diplomatic World Bulletin" kiekviename numeryje apžvelgia ambasadų prie Jungtinių Tautų bei kitų tarptautinių institucijų veiklą. Jis taipgi turi specialų skyrį generaliniams užsienio valstybių konsulams Niujorke. Jame pastoviai duodamos naujai paskirtų ir nuo seniau veikiančių generalinių konsulų biografijos bei jų nuotraukos. Spalio 29 — lapkričio 5 d.d. laidoje buvo pateikta generalinio Lietuvos konsulo Niujorke Aniceto biografija, supažindinanti su jo gyvenimu, veikla, primenantį, kad šias pareigas jis eina nuo 1967 m. Pridedamas ir konsulato adresas su telefono numeriu.

Australija
Pirmosios Vėlinių Mišios lapkričio 1 d. Sydnejuje buvo laikomos viršutinėje Lietuvių klubo salėje. Pasimelsta už visus mirusius, bet ypač už išvakarėse mirusį "Mūsų pastogės" red. Vincą Kazoką. Šia intencija Mišias buvo užprašęs velionies bičiulis J. A. Jūragis. Antrąsias Vėlinių Mišias lapkričio 4 d. mons. P. Butkus už visus mirusius atnasašo Šv. Jokimo šventovėje. Savo pamokslė jis skatino dalyvius melstis už krikščioniškai gyvenusių V. Kazoką. Giedojo "Dainos" choras, vadovaujamas B. Aleknaits. Po pamaldų visi dalyviai aplankė lietuvių skyrių kapinėse. Mons. P. Butkus čia pašventino paminklinę sieną, kurioje yra paruoštos vietos urnoms su mirusiųjų pelenais. Vėlinių dienai skirtą pamokslą pasakė kun. P. Martūzas. Panašios sienos urnoms atskiros šių kapinių sekcijose nebuvo praktikuojamos. Lietuviai pirmieji gavo leidimą į kapinių vadovybės, susidūrę su nemažais sunkumais. Norintys tokių laidotuvių turi iš anksto registruotis ir sumokėti mokestį už urnai pasirinktą vietą paminklinėje sienoje.

Newcastle diskusijų klubo narių susirinkime rugsejo 21 d. Zina Zakarauskienė skaitė pasakaitą "Vaikai ir muzika", pabrėždama muzikos įtaką vaikams. Ji rėmėsi pedagogų ir muzikologų atliktais bandymais mokyklose. Esą net ir vaikų darželiuose pastebimi būsimieji muzikiniai talentai, kurių ateitį daug padeda ankstyva pagalba.

"Mūsų pastogės" leidimu rūpinasi specialiai sudaryta Lietuvių Bendruomenės spaudos sąjunga. Ršium su red. Vincą Kazoką mirtimi ji pranešė bendradarbiams ir skaitytojams, kad naujuoju redaktoriu buvo pakeistas ir šias pareigas sutiko eiti Bronius Žalys.

Britanija

Londono ukrainiečiai spalio 20 d. paminėjo laisvės kovotojo Stepono Banderos nužudymo 25 metų sukaktį. Jį 1959 m. spalio 15 d. Miunchene nužudė sovietų KGB agentas. Minėjimas pradėtas demonstracijomis Hyde Parke su kalbomis ir kitų tautų atstovų sveikinimais. Lietuviams atstovavo Lietuvių socialdemokratų pirmininkas Britanijoje K. Tamošiūnas. Demonstracijoje ir koncerte dalyvavo daug ukrainiečių.

A. A. Antanas Baltušis, rokiškio ūkininko sūnus, gimęs 1912 m., mirė Londone spalio 19 d. Karinę prievolę Lietuvoje jis buvo atlikęs Panevėžyje, atsargon išėjęs puskarininkio laipsniu. II D. karo metais tarnavo savisaugos batalione, pokaryje buvo atsidūręs karo belaisvių stovykloje Belgijoje. Britanijon atvyko 1947 m., visą laiką dirbo daržininku. Velionis skaitė "Europos lietuvių", priklausė DBL Sąjungai. Palaidotas spalio 25 d. Falmouth katalikų kapinėse, į kurias palydėjo būrelis vietinių gyventojų. Apeigas atliko vietinės parapijos klebonas kun. Welsh. Laidotuvių išlaidas padengė A. Baltušio auklėtinis David Barker su žmona. Jiedu velionį visą laiką vadino savo tėvu ir juo rūpinosi ligos metu.

Vokietija

Evangelikų kapelionas kun. Fr. Skėrys, neseniai atšvėntęs amžiaus 65 metų sukaktį, rugsėjo 23 d. suorganizavo jau 25-tą ekskursiją, kurioje buvo pakviesti visi Vasario 16 gimnazijos moksleiviai, mokytojai ir pagalbini personalas. Ekskursijon įsijungė 74 asmenys, užpildydami dviejų aukštų autobusą. Pirmiausia užsukta į universitetinį Heidelbergo miestą, aplankyta jo senoji piliis, pastatyta XIX š. iš jos terasos matėsi ne tik universiteto rūmai, Heidelbergo miestas, bet ir Neckaro upė su savo šlaitais, tiltais ir laivais. Iš Heidelbergo autobusas Neckaro pakrantėmis važiojo į Odenwaldą, kur buvo norima aplankyti Eberstadto akmenų varveklį olas. Eberstadto kaimas, turintis tik 460 gyventojų, pagarsėjo 1971 m., kai viena statybos bendrovė, ruošianti medžiagą keliams tiesti, susprogdino akmenų uolą, o po ją atsivėrė gilyn vedantis urvas. Tada ir buvo rasta 631 m ilgio ola su akmenų varvekliais. Nuo 1972 m. ją dabar lanko gausūs turistai. Oloje buvo išgrįsti takai, įrengtas apšvietimas, bet visas šis gamtos kūrinių grožis nebuvo paliestas. Akmenų varvekliai savo spalva panašūs į gintarą. Paskutine ekskursijos sustojimo vieta tapo 4.000 gyventojų turintis Amorbacho miestelis. Jame yra sena baroko stiliaus šventovė su buvusiu benediktinų vienuolynu, kuriame tebera 30.000 senų knygų turinti biblioteka. Dabar ir ta šventovė, ir vienuolyno rūmai yra kunigaikščio Leningeno nuosavybė. Dėl stipraus lietaus ekskursantams teko atsisakyti numatytų sustojimų Michelstade ir Lindelse. Autobusas visa valanda anksčiau per Bensheimą grįžo Vasario 16 gimnazijon.

Lenkija
Devintasis Lietuvių visuomeninės kultūros draugijos (LVKD) suvažiavimas gegužės 19-20 įvyko Punsko lietuvių gimnazijoje. Dalyvavo 70 atstovų iš LVKD skyrių ir ratelių. Jų eilėse buvo visuomeninė veikla pasižymėjęs Adomas Butrimas, neseniai atšvėntęs amžiaus aštuoniadešimtmetį, buvusiųjų LVKD centro valdybos pirmininkai — Juozas Maksimavičius ir Algirdas Skripka. Stebėtojais įsijungė ir nemažai lenkų valdžios pareigūnų. Kompartijos centro komitetui atstovavo V. Klimekas, vidaus reikalų ministerijai — S. Demianukas ir Barbora Siejko. Apžvalginį veiklos pranešimą padarė LVKD centro valdybos pirm. Romas Vitkauskas. Pirmą suvažiavimo dieną buvo surengtas koncertas, kurio programą atliko visi Punsko bei jo apylinkių lietuvių saveikėliai vienetai. Diskusijos vyko antrą suvažiavimo dieną, buvo renkami centro valdybos nariai. Tie centro valdybos nariai ir valdybos prezidiumą pakartotinai išrinko pirmininku — Romą Vitkauską, jo pavaduotoju — Bronių Makauską, sekretoriumi — Algirdą Nevulį. Valdybos prezidiumo nariais išrinkti — Aldona Aleksaitė-Vaičekauskienė, Juozas S. Paranevičius, Juozas Blūdižius ir Kostas Sidaris. Revizijos komisijos pirmininko pareigos patikėtos Juozui Nevuliui.

AUDRA
Travel

kviečia sutikti

šv. Kalėdas ir

Naujus Metus su giminėmis

Lietuvoje arba Australijoje

16 dienų kelionė į Lietuvą

gruodžio 21 - sausio 6

su "Air France", 10 naktų Vilniuje, 1 diena Kaune, 2 dienos Maskvoje, 2 naktys Parizyje. Kelionės kaina iš Toronto \$1,824 kanadiškais arba \$1,399 JAV, iš Montrealo — kanadiškais \$1,794 arba \$1,376 JAV.

23 dienų kelionė į Australiją

gruodžio 19 - sausio 11

2 dienos Havajuose, 16 — Australijoje, 3 — N. Zelandijoje, 2 — Fidžij saloje. Bilieto kaina iš Toronto — \$2,213 kanadiškais. Jau priimami užsakymai pirkti šventines dovanas giminėms Lietuvoje.

Sutvarkomi dokumentai išskvėtimams.
Tarpininkaujama suteikiant giminėms Lietuvoje labai naudingą finansinę paramą nuperkant automobilius, kooperatinius butus bei tvarkant palikimus.
Visais atvejais garantuojamas sąžiningas ir konfidencialus patarnavimas.

Smulkesnes informacijas teikia

AUDRONĖ arba JŪRATĖ adresu:

1576 Bloor St. W., Toronto, Ont., Canada, M6P 1A4

(Priešais Lietuvių namus)

Tel. (416) 532-8772 arba (416) 537-3060

Telex 06-986766 TOR

Kelionių įstaigos registracijos numeris — 2159872

Toronto atžalyniečiai savo metinėje šventėje Toronto Lietuvių namuose

Nuotr. B. Tarvydo

PRANEŠIMAS IŠ BRAZILIJOS

Kazimieriniai metai dar nepasibaigę

Kitataučiai domisi lietuvių iškilmėmis ir žiniomis apie Lietuvą

KUN. PR. GAVĖNAS

Daug kur kazimierinės sukakties iškilmės baigtos ar eina prie galo. Brazilijoje, "Folha da Tarde" dienraščio žodžiais, "ištiesi metai skirti jaunų lietuvių globėjo šv. Kazimiero šventei". Tad jie ir tęsiasi iki 1985 m. kovo mėnesio vienokia ar kitokia forma. Buvo surengti keli ir augsto lygio minėjimai, kaip Krikščioniškosios literatūros akademijos (Academia Crista de Letras), Sao Paulo istorijos instituto (Instituto Historico e Geografico de Sao Paulo), Sao Paulo istorijos akademijos (Academia Paulistana da Historia). Išspausdinta šventojo biografija "Sao Casimiro" ir paveikslas (parodyti ir televizijoje); pagamintas ir vartotas Brazilijos pašto ir telegrafų centrinės agentūros pašto antspaudas; suruošta Kaziuo mugė su propaganda spaudoj ir televizijoje. Dar vis apšiai platina mas lapelis su šv. Kazimiero biografija ir malda už Lietuvą, kurią daug kitataučių kalba kasdien. Plačiai kalbama apie patirtus stebuklus per šv. Kazimiero užtarimą.

Lietuvių šv. Kazimiero parapija nepasitenkimo vien kazimierinių metų iškilmėmis Sao Paulo katedroj kovo 4 d. (dalyvavo Sao Paulo kardinolas). Ji organizuoja daugiau tokių susitikimų, kur kartu su malda kalbama apie šv. Kazimierą tiek po Braziliją pasklidusiems lietuviams, tiek kitataučiams. Tai daro kartą per mėnesį tai vienoje, tai kitoje vietovėje.

Taip jau buvo surengtos tokios kazimierinės pamaldos už Lietuvą Sao Paulo katedroj (Mišias atnašavo kardinolas); šv. Kazimiero parapijoj (Mišias atnašavo generalinis Brazilijos vyskupų konferencijos sekretorius); Maua mieste, šv. Andriejaus vyskupijoje; Campinas mieste, katedroj (su esperantininkais); išplatintas lapelis su šventojo biografija bei malda už Lietuvą esperanto kalba; Aparecidoj, didžiausioje Brazilijoj Marijos šventovėje (su Lietuvos trispalve, šv. Kazimiero "karūna") (dalyvavo lietuvių choras, jaunimas; išdalyta tūkstančiai lapelių su malda už Lietuvą); Atibaioj, parapijos šventovėje (su lietuvių skautais); Jacarei mieste, dviejose parapijose; ištaingiausiam Sao Paulo atletikos klube "Juventus" (ten "gimė" ir buvo pašventinta pirmoji Brazilijoj šv. Kazimiero statula); Petropoly (Rio de Ja-

neiro valstijoje), dviejose miestų parapijose; Rudge Ramos, Grande ABC (su plačiais atgarsiais spaudoje); Sao José dos Campos, saleziečių parapijoje, per dvejus Mišias; Jacarei (ant rą kartą), N. Sra da SSma. Trindade parapijoje; Lituanikoje, lietuvių sodyboje (per pavasario šventę lietuvių koplyčioj skambėjo ne tik šv. Kazimiero himnas, bet ir pirmą kartą šv. Kazimiero litanija).

Rengiamos tokios pamaldos: Jundiai miesto katedroj, Ipirangoj, Sao Paule, didingoj Marijos Aparecidos šventovėje, Sao Paulo miesto lopšy — Patio do Colegio patalpose ir kitur.

Džiugu, kad visur, kur tik gali, dalyvauja didesnis ar mažesnis lietuvių choras ir lietuvių jaunimas.

Pačiam Sao Paulo mieste ruošiamasi sukaktuvinių metų užbaigimui ateinantį kovo mėnesį. Numatyta surengti didesnę, negu šiemet, šv. Kazimiero šventę pačioje šv. Kazimiero parapijoje tiek religiniui, kiek tautiniui bei pramoginiui atžvilgiu. Numatoma programa: Mišios po atviru dangumi (dar nėra šventovės); prieš Mišias — procesija su šventojo relikvija ir statula, pašventinimas nišos-koplytėlės, kur bus išstatyta šv. Kazimiero statula, pavadinimas šv. Kazimiero vardu aikštelės prieš šventojo koplyčią, platesnė informacija apie Lietuvą, ypač per Kaziuko mugę-kermošius, kuris numatytas pirmą ir antrą kovo mėn. savaitgalį (2-3 ir 9-10 III.1985).

Tam jau informuojami atitinkami spaudos, radijo ir televizijos žmonės, skelbiamos įvairių tautybių seklyčios-barakai. Vietiniai rodo didelį susidomėjimą ir jau organizuojasi. Laukiama didesnio susidomėjimo ir bendradarbiavimo ypač iš lietuvių pusės.

Pagalba pavergtai Lietuvai

1984 m. rugsėjo 23 d. Grande ABC ir Sao Paulo lietuviai susirinko į Rudge Ramos parapijos šventovę pamaldoms už Lietuvą kazimierinių metų proga. Susirinko apie 350 lietuvių. Buvo ir vietinių parapijiečių.

Kun. Pr. Gavėnas per pamokslą pabrėžė, kad minėjimas ir pamaldos nėra tik momento dalykas, bet ir reikalaujantis tam tikro įsipareigojimo. Priminė, kad komunistinėje santvarkoje "Dievo nėra", todėl nėra nei atsakomybės jausmo, nei sąžinės, nei tiesos, nei kokio nors asmenį saistancio įsipareigojimo (vieną sako, kitą galvoja ir daro).

Jie gerbia tik fizinę jėgą ir viešąją pasaulio opiniją. Dėl to nenori patekti į nekenčiamą (bet nenugalimą) "LKB kroniką", Vatikano radiją, pasaulinę spaudą. O tikintiesiems duoda daugiau drąsos žinijimas, kad jie neužmiršti, kad kas nors už juos ir kartu su jais kovoja ir laisvajame pasaulyje.

Tai ką šiandien galime ir turime daryti?

TUOJ PAT

1. Rašyti laišką popiežiui, išreiškiant solidarumą ir liudiesi, kad sovietai neleidžia Jo Šventenybei įkelti kojos į Lietuvą pasimelsti prie šv. Kazimiero palaikų Vilniuje.

2. Rašyti griežtą protesto laišką sovietų valdžiai už tokį begėdišką savivaliavimą jų "išlaisvintame" krašte.

3. Pasiųsti per Vatikano radiją solidarumo išraišką kenčiantiems broliams bei sesėms Lietuvoje ir komunistinėje tremtyje.

Tai buvo tuoj pat ir padaryta.

ARTIMESNIU LAIKU

1. Kiekviena organizacija turėtų stengtis parašyti nors vieną laišką ir metus lietuviams tremtiniams (tiesiogiai ar per Vatikano radiją) ir siuntinėti nušūsti.

2. Skatinti lietuvių jaunimą, o taip pat ir kitataučius, rašyti į Lietuvą (kad ir per Vatikano radiją) solidarumo ir padėsinimo laiškus, ypač tokiom progom, kaip Kalėdos, Velykos...; rašyti Lietuvos jaunimui, tremtiniams.

3. BLB-nė turėtų organizuoti rašymą protesto atvirlaiškių sovietų valdžiai — tiesiai į Maskvą arba per sovietų ambasadą Brazilijoje.

4. Visokiais galimais ir prieinamais būdais, kaip spauda, radijas, televizija, lietuviški pasirodymai ir pan., priminti ir kelti Lietuvos padėtį sovietų vergijoje.

Betgi politinės ir socialinės veiklos mums neužtenka. Mes, krikščionys, turim ir kitą ginklą, kurį gal permažai vertinam, kurio nevartojam ar nemokam tinkamai vartoti, būtent maldą. Tad būtina organizuoti maldos sąjūdį lietuvių bei kitataučių tarpe. Pavyzdžiui: rengti Maldos dieną už Lietuvą įvairiose vietovėse; ryžtis dalyvauti bent kartą savaitėje neprivalomose Mišiose ir jas aukoti už Lietuvą; įsirašyti į Gyvojo rožinio sąjūdį (15 asmenų, kurių kiekvienas kalba kasdien vieną rožinio paslapčių; organizuoti, ar dalyvauti mėnesinėse (dienos metu, ar naktį) švč. Sakramento adoracijoje ar nuolatinėje adoracijoje (adoracao perpetua); neužmiršti kad pasninkas, išmalda, susivaldymas, sugyvenimas... yra taip pat geri darbai, kurie gali būti atlikti ir paaukoti tam pačiam tikslui — už Lietuvos išlaisvinimą iš sovietų jungo.

Suvalkų trikampio lietuvių svajonė

Planuojama statyti Punske Lietuvių kultūros namus

Varšuvos laikraštįje "Odrodzenie" spalio pradžioje pasirodė platus straipsnis apie Lenkijos lietuvių. Straipsnio autorius Vlodzimiežas Kovalskis palankiai rašo apie Seinų krašto lietuvių ir ragina padėti jiems pastatyti Lietuvių kultūros namus Punske. Pateikiame šio straipsnio santrauką.

Lenkijoje šiuo metu gyvena apie 12.000 lietuvių, daugiausia Seinų krašte, keli šimtai didžiųjų miestuose. Lietuviai apie 90% Punsko valsčiaus gyventojų, kaimyninėse Seinų ir Šiėliškių apylinkėse — maždaug pusė. Čia veikia pradinės mokyklos su lietuvių dėstomąja kalba, kitose pradinės mokyklose mokoma lietuvių kalbos. Punske veikia vidurinė mokykla — licejus su dėstomąja lietuvių kalba. Tai vienintelė tokios rūšies vidurinė mokykla Lenkijoje, pastebi autorius, pažymėdamas, kad licejus turi naujus gražius rūmus.

Šio krašto lietuviai laikomi pavyzdiniais ūkininkais, tik nedaugelis jų dirba ne žemės ūkyje.

Lenkijos lietuvių visuomeninės kultūros draugijos centras įsikūręs Seinuose. Draugijai priklauso apie 3.000 narių. Skiriai veikia Varšuvoje, Vroclave, Šečine ir kitur. Draugija leidžia savo mėnesinį "Aušrą", kurios spausdinama 3000 egzempliorių. Draugija tvarko Lenkijos lietuvių kultūrinę veiklą, remia tautinių šokių ir dainų ratelius "Sudavią", "Punią", liaudies orkestrą "Klumpę", kuris 1979 m. varžybose laimėjo antrą vietą, ir Punsko licejaus ansamblį "Ulbuonėlės". Šiemet liepos mėnesį Kielcuose įvykusioje skautų kultūros šventėje "Ulbuonėlės" užėmė pirmą vietą.

Šie rateliai palaiko senąsias lietuvių liaudies dainų, šokių ir papročių tradicijas. Nuo gegužės mėnesio iki rudens jie keliauja po Seinų krašto kaimus, koncertuoja

klojimuose ir daržinėse. Tai tikri folkloro ansambliai. Velti kitur dabartinėje Lenkijoje įsišakotumėt panašių. Jie nukeliauja ir už sienos, pas savo kaimynus į Lietuvą, iš kur dainų ir šokių ansambliai taip pat atvyksta pasisiveičiuoti pas seiniškius.

Tačiau Seinų krašto lietuviai neturi savo kultūros namų, kuriuose būtų įrengta tinkama salė, galėtų vykti repetitijos, įsikurti liaudies ansamblių centras. Tokį centrą Lietuvių visuomeninės kultūros draugija norėtų pastatyti Punske. Nors tai šiandien kaimas, tačiau jis išsaugojo miestelio charakterį. Čia anksčiau buvo kultūros namai. Tačiau po administracinės reformos 1974 m. Lietuvių kultūros namai Punske buvo panaikinti ir pavadinti Valsčiaus kultūros centru.

Tuo reikalu šiemet pavasarį per valstiečių partijos suvažiavimą delegatas Zenonas Borovskis drauge su vienu Lietuvių visuomeninės kultūros draugijos veikėju kalbėjosi su Lenkijos kultūros ministro pavaduotoju Edvardu Golenbiovskiu, kuris pažadėjo remti Lietuvių kultūros centro statybą Punske. Čia būtų 400 vietų auditorija, civilinių aktų įrašų salė, biblioteka su skaitykla, laisvalaikio kambarys ir svečių kambariai atvykstantiems iš Lietuvos. Tačiau statybos projektas įstrigo, nors apie gudų kultūros muziejų šiuo metu daug kalbama lenkų spaudoje, per radiją ir televiziją.

Punsko valsčiaus taryba Lietuvių kultūros namų statybos planą patvirtino rugsėjo mėnesį, tačiau daugelis baiminasi, kad Suvalkų vaivadijos taryba nutarimą panaikins. Todel Vlodzimiežas Kovalskis savo straipsnį Varšuvos laikraštįje "Odrodzenie" užbaigia viltimi, kad Lietuvių kultūros namai Punske bus pastatyti. Autorius ragina padėti lietuvių kilmės Lenkijos piliečiams šiame reikale. Lmb.

Lietuviai Lenkijoje

Po vasaros iškilmų, šv. Kazimiero 500 metų mirties sukakties minėjimų lietuvių veikla truputį sulėtėjo, bet, kiek sąlygos leidžia, nesustoja.

Mirė a.v. V. Marcinkevičius

Visus nuliūdino a.v. Vinco Marcinkevičiaus mirtis 1984 m. spalio 25 d. Jis buvo žymus visuomenės veikėjas ne tik Vroclave, bet ir kitose vietovėse. Jis talkindavo kan. Alf. Jurkevičiui lietuvių pamaldose Vroclave, dalyvavo viso lietuvių iškilmėse, grodavo ansambliui "Vilnelė", buvo lietuvių draugijos išdinininku. Jį pažinojo visi Lenkijos lietuviai, nes plačiai reikšėsi visuomeninėje veikloje.

Palaidotas spalio 29 d. Rytinės Mišios buvo Vroclavo šv. Juozapo šventovėje, o popietinės lietuvių kalba — Dominikonų šventovėje. Jas atnašavo kan. Alf. Jurkevičius ir kun. A. Rukšta. Laidotuvėse dalyvavo apie 100 asmenų. Kapinėse buvo sugiedota giesmė "Marija, Marija" ir "Lietuva, tėvyne mūsų". Į kapines velionį palydėjo 3 kunigai. Lietuvių draugijos klube buvo surošti pietūs, kuriuose dalyvavo per 40 tautiečių ne tik iš Vroclavo, bet ir atstovai iš Punsko, Seinų, Slupsko, Štettino bei kitų vietovių. Pradžioje buvo sukalbėtos Rožinio

maldos ir sugiedota "Viešpaties angelas".

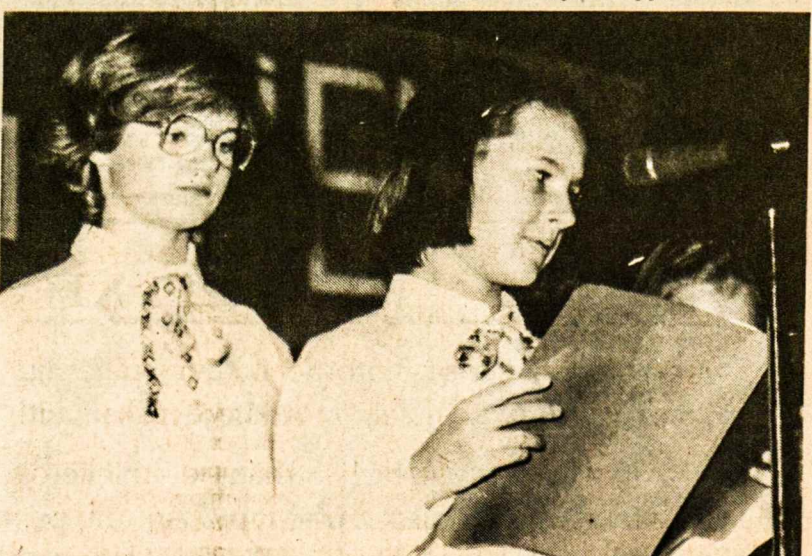
Velionis paliko žmoną Adelę su dviem vaikais — 10 metų sūniumi ir 12 metų dukrele. Jiems reikalinga pagalba, nes sūnui tenka dažnai naudotis gydytojo patarnavimu. Iki šiol tokią pagalbą teikdavo šalpos fondas.

Kanauninko sukaktis

Š. m. spalio 28 d. įvyko didelė iškilmė kan. Alfonso Jurkevičiaus parapijoje, būtent, jo 50 metų gimimo ir 25-rių metų kunigystės sukaktis. Atvažiuo lietuvių delegacijos iš Punsko, Slupsko, Vroclavo ir Štettino. Dalyvavo 5 kunigai ir apie 250 pasauliečių. Pamokslą pasakė kun. Alfredas Rukšta.

Pamaldos buvo laikomos lietuvių kalba. Lietuviškas giesmės giedojimo lenkiškos parapijos choras ir net vaikų choras. Gražiai giedoję ir Vroclavo lietuviai. Moterys buvo apsiengusios tautiniais drabužiais.

Sukaktuvininkui įteikta daug gėlių ir kitokių vertingų dovanų. Iškilmės, trukusios tris valandas, buvo filmuojamos. Kanauninkas visus vaišino pietumis kaimo seklyčioje. Tos pagerbtuvės kanauninkui A. Jurkevičiui buvo lietuvių padėka už jo plačią veiklą ne tik religinėje, bet ir visuomeninėje srityje. Kr.

Toronto Maironio mokyklos mokinės skaito ištrauką iš K. Bradūno "Užlugoje prie Vilniaus vieškelio" Vilniaus iškilmeje Toronto Lietuvių namuose. Iš kairės: LINA MOCKUTĖ, LAURA DAILYDAITĖ, VILJA BIJUNAITE

Nuotr. St. Dabkaus

"Kas neskaityto, mielas vaike, tam ir duonos duot nereikia"

Kanados Lietuvių Bendruomenė skelbia gruodį

SPAUDOS MĖNESIU

Kviečiame visus tautiečius, visas organizacijas ir apylinkes.

REMTI SPAUDĄ

- Platinti viso pasaulio lietuvišką spaudą
- Atnaujinti savo laikraščius ir kitų leidinių prenumeratas juos užsakyti savo artimiesiems ir pažįstamiems
- Pirkti ir skaityti lietuviškas knygas
- Aukomis remti laikraščius, kioskus ir leidyklas

Kanados Lietuvių Bendruomenė kultūros komisija

Ottawa, Ontario

NAUJA APYLINKĖS VALDYBA

Spalio mėn. įvyko metinis apylinkės narių susirinkimas negalėjo išrinkti naujų valdomųjų organų. Neturėta pakankamai kandidatų. Rinkimai buvo atidėti lapkričio mėn. susirinkimui. Susirinkime tačiau vyravo darbo nuotaika: išklausti įvairūs pranešimai, išsiaiškinti įvairūs klausimai, išgirsti atlikti darbai, kurių būta nemažai. Finansinė būklė gera. Susirinkimo prezidiumą sudarė jaunosios kartos atstovas Algis Danaitis — pirmininkas ir Albinas Paskevičius — sekretorius. Susirinkimui pasibaigus, buvo poezijos skaitymo vakandėlė. Į Otavą buvo užsukusi pas pažįstamus jaunosios kartos poetę Eglę Juodvalkę, kuri sutiko paskaityti savosios poezijos iš naujai išleistos knygos. Be to, ji pasidalino įspūdžiais, papasakodama apie savąsias pareigas Europoje — "Free Europe" įstaigoje. Lapkričio mėnesį įvykusioje suiegoje buvo sudaryta apylinkės v-ba šios sudėtis: Juozas Augaitis, Algis Danaitis, Vida Balsevičiūtė, Petras Jurgutis ir Benis Barisa. Į revizijos komisiją įeina: Natalija Trečiokienė, Rūta Klėčiūtė ir Vytautas Balsevičius. Tikybinių reikalų komiteto nariais, metais sudarė: Kazys Gudžiūnas, Kazė Povilonienė ir Elė Jurgutienė.

IS LIETUVIŲ FONDO VEIKLOS. Per 1984 m. sukaupia į Fondą šioje apylinkėje \$1200. Šiais metais vietoj kalėdinių sveikinimų per vietos įgaliotinį aukėjo Fondui: Ona Leverienė iš Campbell's Bay, Que., K. ir A. Paviloniai iš Richmond, Ont., P. Regina iš Brockville, Ont. V. ir V. Radžiai, K. ir B. Vilčinskai, A. ir A. Paskevičiai iš Otavos. Iš viso — \$120. Šios aukos įskaitomos į bendrąją Otavos lietuvių įnašą Fonde nr. 23, kuris šiuo metu pasiekė \$7.700. Šiam įnašui atstovauja apylinkės valdyba, o kaupimo darbą vykdo Fondo įgaliotinis. Iš viso nuo 1963 m. iš Otavos apylinkės sukaupia Fondui \$18.625. Pagal statistikos biuro 1981 m. duomenis, Otavoje gyvena 235 lietuvių. Apylinkės sąrašuo-

se yra apie 80 pavardžių (apie 120 asmenų).

ŠEŠTADIENINĖ MOKYKLA.

Šiais metais yra jau 9 mokiniai (padidėjo 2). Gruodžio 16 sekmdienį, ruošiamą Kalėdų eglutę St. Hyacinth parapijos saleje. Programoje: mergaičių dainos veneto "Ramunėlės" dainos, mokyklos vaidinimas "Kalėdoms artėjant" ir Kalėdų senelio atsilankymas. Visi kviečiami dalyvauti.

Albinas Vilniškis

St. Catharines, Ont.

IŠKILMINGAI ATŠVĖSTA Lietuvos kariuomenės atsisveikimo 66 metų sukaktis. Lapkričio 23, sekmdienį, ir pamaldas ir minėjimą susirinko pilna salė lietuvių. Keturiom organizacijų vėliavom išsiričius prie altoriaus, klebonas kun. Kęstutis Butkus atlaikė Mišias už visus lietuvių žuvusius kovose, tremtyje bei kalėjimuose. Taip pat pašventino gėles, kurios buvo padėtos ant mūsų Laisvės paminklo, esančio vienuolių sode lykė, visiems susirinkusiems giedant "Lietuva brangi" ir vėliavoms pagerbiant žuvusius.

Turiningą paskaitą, pagrįstą paskutinių laikų politiniais pasaulio įvykiais, skaitė S. Šetkus. Pamaldų metu giedoję solistai V. A. Paulioniai. Vadovavo dabartinis Lietuvių karių veteranų s-gos "Ramovės" skyriaus pirm. J. Šarapnickas.

IR ŠIEMET TURĖSIME BENDRAS KŪČIAS su nauja vyriausia šeimininke Jadvyga Labuckiene, atsikėlusia iš Sudburio su visa šeima. Kūčios bus gruodžio 23, sekmdienį, 4 v.p.p. vienuolių patalpose. Kor.

Bookbinding Studio "SAMOGITIA"

meniškai įraš knygas bei žurnalus. Savininkas — lietuvis. Telefonas 625-2412 P. O. Box 1343, Postal Station "B" Mississauga, Ontario L4Y 4B6

Asmeninės dovanos giminėms Lietuvoje

Po naujų pertvarkymų ir pakeitimų siuntiniams į Lietuvą dabar miltų už dovanas turės sumokėti patys siuntinių gavėjai. Siūlome ir toliau pasinaudoti mūsų patyrušiu ir praktišku tarpininkavimu.

Kalėdinė dovana — siuntinys 4 nr. 1984 m.

1 vyriškas arba moteriškas megztinis, 1 vyriškis išseiginiai marškiniai, 1 blusutė, 2 p. vyriškų kojinių, 2 p. moteriškų nailoninių kojinių, vilnonė arba šilkinė gėlė skarelė, 40 angliskų arba amerikietišku cigarečių, 1/2 sv. arbatos, 1 sv. grynos pupelių kavos, 1 p. džinsinių kelnų, denim arba rumbuoto aksomo firmų "Wrangler" arba "Levi", 1 vyriška arba moteriška žieminė striukė — anorak.	
Šio siuntinio kaina su pašto ir dokumentų sutvarkymo išlaidomis \$275.00	
Jei kas pageidauja, gali ir patys sudaryti siuntinį savo nuožiūra iš Lietuvoje pageidaujamų dalykų, kuriuos čia išvardiname:	
Sportiniai batai, vyriški arba moteriški firmos "Adidas"	40.00
Siuntinyje gali būti 2 poros	67.00
Sportiniai batai, vyriški arba moteriški firmos "Olympus"	28.00
Siuntinyje gali būti 2 poros	55.00
Sportiniai kostiumai firmos "Adidas"	46.00
Sportiniai kostiumai firmos "Olympus"	67.00
.....	24.00
.....	54.00
Džinsinės denim arba rumbuoto aksomo kelnės	29.00
Žieminiai moteriški ilgi batai su šiltu pamušu	110.00
Normalūs vyriški arba moteriški geri batai	55.00
Vyriški kostiumai	185.00
Moteriški kostiumėliai	130.00
Moteriški arba vyriški megztiniai	38.00
Vyriški išseiginiai marškiniai	22.00
Blusutės	22.00
Vilnonės arba šilkinės skarelės	9.00
Vyriškos arba moteriškos striukės-anorakai	100.00

Sudarant siuntinį savo nuožiūra, reikia pridėti pašto ir draudos išlaidom — \$48.00 (48.00) Siunčiame pramogines ir kitokias muzikos plokšteles. Sudarome testamentus, administruojame nuosavybes, persiunčiame palikimus prekėmis arba valiuta.

Z. Juras

11 London Lane, Bromley, Kent, BR1 4HB, England. Tel. 01 460 2592. Nauja tvarka galioja dabar.

"EGLUTĖ" yra vienintelis lietuviškas

laikraštėlis vaikams

laisvajam pasauliui.

Tai gera dovana lietuviškai šeimai.

Užsisakykite!

Prenumerata metams — \$10.00

I.C.C., Putnam, CT 06260

"EGLUTĖ" SKAITO VISI — MAŽI IR DIDELI!

OPTOMETRISTAS

Dr. S. Brogowski

412 Roncesvalles Ave.

Toronto, Ontario

(prie Howard Park Ave.)

Kabineto telefonas

531-4251

Pacientai priimami

susitarus telefonu

Rašytojas JUOZAS KRALIKAUŠKAS įteikia naująją savo knygą "Ažuolai pilikalnyje" buvusiai savo mokiniai ALDONAI SVILAITEI-CRAIG knygos sutiktuose Anapilyje

Nuotr. St. Dabkaus

SKAITYTOJAI PASISAKO

KULTŪRINĖ VEIKLA

Kol nepradėsite savo puslapių skirti paraginimams už mūsų kultūrininkų ir jiems talkininkauti galinčių kultūrnešį apsijungimą organizuoti ir koordinuoti veiklai vystyti pas save (Š. Amerikoje ir Kanadoje) ir užmirštoms lietuvių kolonijoms visoje išeivijoje, tol bus tuščias ir beprasmiš jūsų šauksmas "Tev. žiburiams" naujų prenumeratorių susilaukti ar laikraščiu aukų gauti!

Visai teisingai S. Šetkus savo straipsnyje "Visi dalyvaukime lietuviškoje veikloje" ("TŽ" nr. 44) pastebi, jog mūsų pensininkai, atitrukę nuo lietuviškųjų renginių, "jiesko" polsio ir sveikatos prie televizijų, apie namus tūpčią ar vyksta "atostogų" j Floridą, Bahamas, Havajus. Aišku, toks gyvenimo būdas greit apkarsti ima, nesdamos nuostolių ne tik kišeni, bet ir sveikatai, nes tokios apystovos labai palankios nuodyti keksais ir gazuotais vandinimis su rūkalų ir svaigalų priemaisomis.

Bet ką gi jie geresnio sugalvoti galėtų, jei organizavimui gabumus turintieji pasitenkina chorelio ar šokių vieneto sulipdymu? Ir nėra kam paraginti, kad jie savo talentą panaudotų platesniam užsimonimui — visas kolonijas apimančio kultūros organo sukūrimui!

Straipsnis "Olandai dainuoja lietuviškai" tarpe eličių irgi pranašauja mums, jog gali atsirasti ir daugiau sveltimačių lietuvių tautinėms aspiracijoms kelti, jei mes patys nesurasime būdų organizuoti rūpintis savo kultūrinėmis vertybėmis! Arba, kita vertus, olandai ir kiti sveltimačiai gali ir nustoti lietuviškai dainavę, kai pastebės, jog tarpe kelių šimtų kolonijų išeivijoje savo choreliais reikišiai labai mažas kolonijų skaičius, ar matys, jog organizuoto kultūrinio atbudimo negeidžiame.

Jonas Kaseliūnas

JAUNIMAS IR KORESPONDENTAI

Pastebėjau, kad korespondentai, aprašydami jaunimo pasirodymus, neiškilia jo pastangų ir netgi lengva širdimi pakritikuoją. Pvz. Hamiltono korespondencijoje apie sutvirtinimo sakramento iškilmes pastebėta esą jaunuosius, įteikę vyskupui dovanelę, nebuvo pamokytas kaip pasisveikinti su vyskupu. Būtų buvę daug geriau iškelti pozityvias jaunimo pastangas dalyvaui tokiose iškilmėse lietuvių, o ne anglų parapijose, ir paskelbti sutvirtinamųjų pavardes. Bet to, sutvirtinamieji įteikė vsykupui P. Baltakui gėlių ir knygelę su savo kuryba ir buvo pasipuošę tautiniais drabužiais.

"TŽ" spalio 16 d. Kanados lietuvių dienų aprašyme buvo nepagailėta išvardinti daugelio pavardžių, bet kai korespondentas priėjo prie pjesės "Žyrintis lankų vėjas", paminėjo tik jų jaunuolių pavardes, kuriuos įvertino "vaidino pasigėrėtinai". Bet ar tie jaunuoliai, kuriuos jis pasirinko praleisti, neaukojo savo mokslo laiko ir nevažinėjo į repeticijas, kaip ir kiti?

Buvo praleistos ir kitų jaunuolių pavardės, net nepamintos tos programos dalys. Kur pavardė to jauno mokinuko, kuris driso iš eiti į sceną stiprios šviesos apšviestas prieš tokią gausią minią ir jautriai deklamuoti maldą jaunimo globėjui šv. Kazimieriui? Kur dingo pavardė to jaunuolio, kuriam teko garbė atvaizduoti šv. Kazimiero gyvą paveikslą?

Ignoruodami jaunimą, mes išbraukiame iš savos lietuviškos bendruomenės ateities korespondentus, kunigus, veikėjus, vyskopus, vadus, valdžios atstovus, redaktorių, tautos kovotojus.

Vida Stančevičienė, Hamilton, Ont.

IVYKIAI LIBANE IR LIETUVOJE

"TŽ" 1984 m. 38 nr. Juozas Gailius straipsnyje "Ko pagėdautume iš Lietuvos žydų?" rašo: "1982 m. rugsėjo 16-17 d.d. žaibo greitumu pasaulį apskriejo žinia apie įvykdytas skerdynes Izraelio kariuomenės užimtojo Beiruto-Sabra ir Chatila palestiniečių pabėgėlių stovyklose, kur buvo išžudyta net nėsčios moterys ir vaikai". Susidaro įspūdis, nors J. Gailius tiesiogiai nepasako, jog tas skerdynės įvygdė Izraelio kariuomenė.

Tai netiesa. Skerdynių kaltininkai yra libaniečiai-falangistai ir jų neapykanta bei kerštas palestiniečiams. Visa tai prasiėjo tuo, kad Izraelio kariuomenės generalinio štabo šefas Fytan davė leidimą 300 falangistų iš Schima miestelio įžengti į palestiniečių lagerius vakariname Beirute-Sabra ir Chatila ir juos apvalyti nuo teroristų. Bet falangistai, įžengę į lagerius, nesilaikė savo užduoties ir pradėjo žudyti nekaltus žmones.

Izraelio generalinio štabo šefas Fytan ir tuometinis karo ministeris Sharon negalėjo pramanyti, kad tai įvyks.

Negali būti jokios kalbos, kad Izraelio kariuomenė tose skerdynėse dalyvavo ar dėl jų yra kaltai. Ji apie tai vėliau sužinojo ir sustabdė bet kokią tolimesnę skerdynių eigą. Net PLO šefas Arafat, duodamas tuo klausimu interview JAV CBS televizijai, nekaltino Izraelio dėl įvykių Sabra ir Chatila lageriuose. Izraelio tautos pasipiktinimas skerdynėmis buvo milžiniškas, pvz. Tel-Avive demonstravo 350,000 žmonių, kurie reikalavo, kad atstiatydyntų Izraelio min. pirm. Beginas ir kad tie įvykiai būtų teismo organų ištirti. Tai vėliau ir įvyko.

Neteisinga dengtis Sabra ir Chatila, įsiekanč pateisinimų 1941 m. įvykiams Lietuvoje.

Dr. med. St. Sereika, V. Vokietija

"Aš čia gyva"

Tuo vardu išleista muzikinė plokštelė, įdainuota jaunų vyrų keturiukis — Dariaus Polikaicio, Vido Neverausko, Lino Polikaicio ir Audraus Polikaicio. Dainos sukurtos Dariaus Polikaicio šiu poetų eilėraščiams: B. Brazdžionio, K. Bradūno, V. Mykoliaičio-Putino, J. Tysliavos, A. Vaičiulaičio, Z. Žickaus, D. Polikaicio, Strazdelio. Muzikinė palyda — jauno kompozitoriaus Aleksandro Stankevičiaus. Visas šis leidinys dvelkia jaunatve. O ir plokštelės leidėjas — Pasaulio lietuvių jaunimo sąjunga. Skoningas spalvotas applanakas-viršelius, kuriame vaizduojama tautiniais drabužiais pasipuošusi lietuvaite, simboliizuojanti Lietuvą, ir į ją žvelgiantis jaunuolis.

Tai graži jaunimo iniciatyva. gaila, tik kad liko neišaišyta lietuvių kalba. Pvz. sakiny: "Visos dainos parašytos Darius Polikaicio (vietoje Dariaus). Parašyta: "Aš Čia Gyva" (tai angliska rašyba, lietuviškai turėtų būti "Aš čia gyva" — mažosiomis raidėmis raidėmis. O tokių klaidų gana daug. Plokštelės kaina — \$10 JAV. Adresas: "Vilnius Records" 2127 rue Guy, Montreal, Que. H3H 2L9, Canada. Tel. (514) 849-6722. Ng.

• Supažindinkite savo draugus su "TĖVIŠKĖS ŽIBURIAIS" — atsiųskite dar jų neskaitytus adresu. Jie gaus keletą numerių nemokamai.

Landsbergio "Onos veidas"

Dviejų veiksmų apyjuodė su properšomis komedija, vaidinta Los Angeles mieste

ALGIRDAS GUSTAITIS

Lietuviškos raštyjos, teatrinų veikalu pasaulyje žinomas rašytojas Algirdas Landsbergis savo paskutiniuuoju veikalu "Onos veidas" taip sudomino režisierių Petrą Maželį, jog tasai, naujai įsikūręs Los Angeles mieste, drauge su vietiniais teatralais pradžiugino tautiečius premjera 1984 m. lapkričio 17 d. didelėje amerikiečių gimnazijos salėje.

Scena uždengta raudonu pliušu; nuo viršaus nusvirusi didelė Lietuvos vėliava, greta — laurais apsupta 30 metų veikla Los Angeles, Kalifornijoje.

Pakilus uždangai — palmėtas, jūrą ssekiantis vaizdas, nors dar kalbama Lietuvoje. Šoktelta priekinė, nesuspėta viršuje užkabinti drobules su beržais, gubomis ar pušynėliu. Jaunoje šeimoje galvojama, kaip pakliuti Amerikon.

Kiek vėliau — pirmoji patirtis, neįprastumai Amerikoje. Dar vėliau — pagrindinė veikėja Ona, grįžusi sovietų okupuoton Lietuon.

Autorius sukūrė moderniai sudėstyta veikala, turintį kietumo, lengvo veiksmo, satyros ir gerai paslėptų minčių, net žodžiuose neįsitaikymo. Ne daug veikėjų, bet A. Kiškiui užkrovę net keturis vaidmenis, kuriuose įsiai buvo vis skirtingas, vos beatpažįstamas. Jauniausia vaidintoja — V. Kiškytė, kelerių metų. Oną vaizdavo V. Jatulienė, Amerikoje įsikūrusią seserį Ofeliją (vaidino R. Vitkienė). Jos vyras Karolis (vaidino S. Matas) buvo taip pakeistas, kad niekas negalėjo atpažinti. Tetulė, Onos teta — E. Dovydaitienė. V. Dovydaitis — sovietų muitininkas.

Veiksmai vyksta Ariogaloje (sovietų okupuotoje Lietuvoje), Santa Monikoje (Kalifornijoje), Los Angeles (Kalifornijoje), Maskvos muitinėje. Muzika ir garsų efektai V. Gylio. Dekoracijų dažymui talkino R. Matienė, V. Dovydaitis. Aprangą gamino E. Dovydaitienė. Kiti Los Angeles dramos sambūrio nariai talkino kitais būdais. Režisavo, dekoracijais, aprangą projektavo P. Maželis.

Ona (V. Jatulienė), nusivylusi palaidu gyvenimu Amerikoje, Santa Monikoje gyvenančiais turtuoliais lietuviams viengungiais, grįžta į okupuos-

tą Lietuvą. Sovietai ją sulauko. Pirmiausia — jos plaukai kitaip sudėstyti. Antra — parsižėvė pustuštį lagaminą, nepridėtą amerikietišku gaminiu. Trečia — jei grįžo atgal, tai turi būti amerikiečių šnipė. Sovietų muitininkas jaučia sugavęs amerikiečių šnipę, gaus paaukštinimą. Tai jo gyvenimo tikslas! Visa kita nesvarbu.

Amerikoje lietuviai girtauja, kaip ir Lietuvoje. Tote pat šeimoje vienam rūpi lietuviškumas (Karoliui), o jo žmonai Ofelijai — lietuviškumas nieko nevertas; prabanga, linksmybės su piniguočiais — štai kas jai svarbu. Juo senesnis, juo geriau, nes greit numirs, paliks daug dolerių. Apie lietuviųbės rėmimą nenori nė girdėti.

Ramūnė (R. Matienė), Onos duklė, Lietuvoje gyvena bauginama kanalizacijos vamzdžių, jais užiančio vandens; perkelta prasme gali būti kitokia ir didesnė baimė, išaugusi iki siaubo. Ji nori iš čia ištrukti, negirdėti įkyraus švokštimo. Na, o jei nuvyktų į Ameriką, ar išliktų gera lietuvaite? Čia pat išbėga iš namų, pasiryžusi kur nors tarp Vilniaus ir Gudijos sulaukti bent trijų vyrų kūdikio. Taigi ir jai nėra jokios moralės, tautinio idealizmo.

"Onos veidas" — dabartinis blaškomas, naikinamos lietuvių tautos veidas.

Lietuvių fondas, kitiems pasiūlius, LA lietuvių dramos sambūriui įteikė \$2000, įvertindami reikšmingą, šio teatrinio vieneto kūrybinį darbą. Jų nuopelnai išreiškiami ne doleriais, o visuotine lietuvių pagarba, atsilankymais į vaidinimus.

1985 m. balandžio 27 d. minėtas sambūris numatė šventės savo veiklos trisdešimtmetį. Tada žada surengti akademią, paruošti sukaktuvinį leidinį.

Čikagoje veikianti "Margučio" radijo programa pasikvietė Los Angeles lietuvių dramos sambūri suvaidinti Čikagoje A. Landsbergio "Onos veidą".

Režisierius P. Maželis, anksčiau garsėjęs su Klivlando vaidintojais, 1984 m. balandžio 18 d. įsikūręs Los Angeles, mūsų trumpai užsimintu "Onos veidu" tęsia pajėgus režisieriaus darbą. Teneišblėsta jo meilė lietuviškam teatrui.

Nutilo krištolinis tenoras

A.a. Antaną Jokūbaitį palaidojus

Liūdesys apėmė paskačius žinią, kad tragiškai mirė Antanas Jokūbaitis. Beveik vis esame buvę choristai ir jis tik... choristas. Bet kai kuo jis buvo ypatingas, būtent nepaprasta savo meile lietuviškai dainai ir giesmei.

Hanau mieste, V. Vokietijoje, jis įsijungė į dainos vienetus — pradedančias dainos grupes, o vėliau ir į stipresnius vienetus — J. Žemaičio vyrų chorą ir mišrų Radevičiūtės chorą. Šiems nustojojs veikti, jis buvo vienas pirmųjų, įstojuši į organizuojamą reprezentacinį dainos, šokio ir vaidybos vienetą — "Dainavos" ansamblį.

Dalis dainaviečių, atidainavę chorouose, vėliau visai nebedalyvavo, kiti — su pertraukomis. A.a. Antanas nepripažino jokių "atostogų" — kiekvienais metais visas jo laisvalaikis būdavo skirtas lietuviškai dainai bei giesmei. Vargiai rasime kitą jo amžiaus dainavietį, kuris tebedainuotų dar ir dabar. Jis, manau, yra tos grupės vienintelis (!), kuris ir 70 m. amžiaus sulaukęs nuo lietuviškos dainos negalėjo atsiskirti!

Atvykęs Torontan, A. J. įsijungė į "Varpo" chorą. Prisikėlino parapijos chorą ir "Arą". Turėjo gerą klausą bei muzikinę atmintį ir tyrą, malonaus tembro tenorą. Jį vadindavų kristaliniu tenoru. Balsas užtenkamai stiprus, bet neaštrus ir labai gerai tinkąs

į darnų derinį su kitais balsais. Nedaug tokių tenorų man yra tekę girdėti.

Imponuodavo ir kita jo būdo savybė: jis išsirdsdavo pasakytį savo nuomonę ir tuo atveju, jei gū ji neatitikdavo daugumos po-sėdininkų nuomonėms. Bet reikalą išaiškinus, visada būdavo galima rasti su juo bendrą kalbą, nes nemėgdavo nesibaigiančių ginčų. Jis visada pasisakydavo už prisidėjimą prie lietuviškos veiklos pozityviu įnašu, o ne lengvapeidiška kritika. Todėl jis būdavo naudingas bet kuriame lietuviškos veiklos bare, ypač nepamainomas choroose ir kvartetuose.

Sakau Tau, mielas Antanai, pasakutinį sudiev. Nebegirdėsime Tavęs koncertuose, bet Tavo gražusis tenoras dar ilgokai skambės mūsų mintyse ir prisiminimuose. D. E.

Optical Studio

OPTIKAS R. SCHMID

1586 Bloor Street West,

Toronto, Ont. M6P 1A7

(prieš Lietuvį Namus)

Telefonas 535-6252

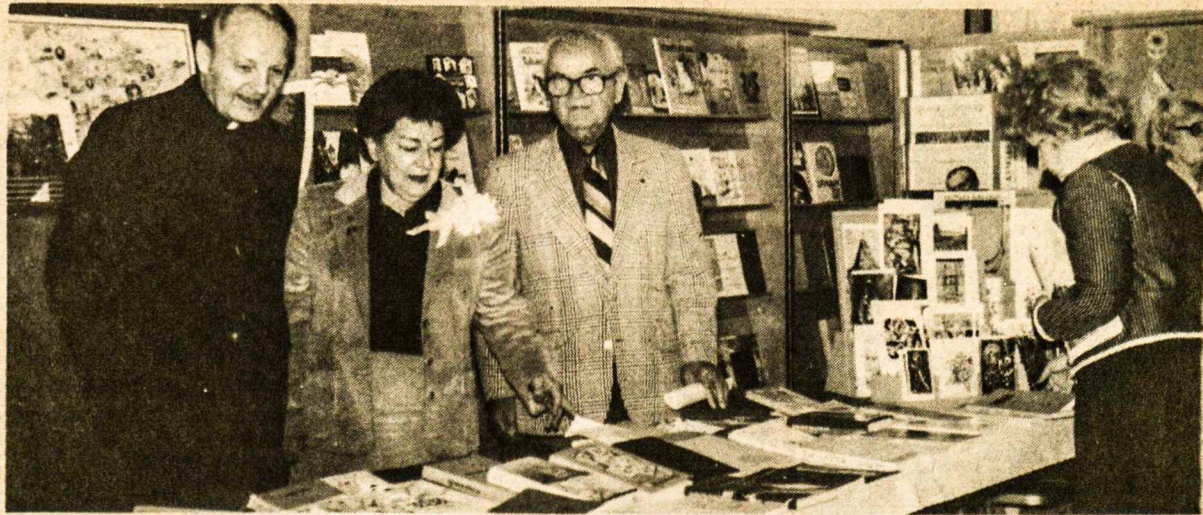
Greitas patarnavimas, neauštos kainos. Gaunami kontakto lęšiai (contact lenses).

Knyga "KRAŽIAI"

gaunama abiejuose Toronto lietuvių parapijų kioskuose. Knygų mylėtojai imkite ją ir skaitykit!

Nuoširdžią padėką reiškiamo mieliems tautiečiams Kanadoje, kurie savo dosnumu padėjo knygą išleisti.

Kražiškių sambūris

Dievo Motinos vardo parapijos Klivlande knygyne, kuriame sekmadieniais lankosi daug tautiečių, iš kairės: klebonas kun. G. KIJAUŠKAS, SJ, viešnia iš Čikagos BALFO pirm. M. RUDIENĖ, knygyno vedėjas J. ŽILIONIS, parapijos sekretorė N. KERSNAUSKAITE

Nuotr. V. Bacevičius

Plati lietuvių veikla Amerikoje

JAV LB X-tos tarybos III-čioji sesija Hartforde

JUOZAS KRIAUCIŪNAS

Š. m. lapkričio 3-4 d.d. Hartforde įvyko JAV Lietuvių Bendruomenės tarybos sesija. Joje peržvelgta LB krašto valdybos ir jos komisijų veikla, numatytos tolimesnės veiklos gairės. Sesijai vadovavo tarybos pirm. dr. K. Ambrozaitis, kartais pavaduojamas kitų narių.

Tautinių šokių šventė

Krašto valdybos pirm. dr. A. Butkus ypač pabrėžė tautinių šokių šventės suarošimą ir Amerikoje gyvenančių lietuvių suaroštus ar uoliai paremtus šv. Kazimiero 500 metų minėjimus. Tai atkreipė laisvojo pasaulio dėmesį į pavergtos Lietuvos padėtį. Stengiamasi įtraukti Lietuvos vyčius į LB veiklą, sustabdyti OSI veiklą, persekiojančią lietuvių. Perimtas Lituanistinės katedros finansavimas. Vyksta pasitarimai su ALTA ir VLI-Ku veiklai derinti. Stengiamasi baigti bylą su reorganizuota LB. Tas reikalas paves-tas D. Valentinaitei.

Dabar JAV LB sudaro 75 apylinkės ir 10 apygardų. K. Žiedonis, organizacinių reikalų vicepirmininkas, pranešė, kad 1985 m. pavasarį bus naujos tarybos narių rinkimai. Taisyklės bus paskelbtos "Pasaulio lietuviųje".

Mokyklos

Švietimo tarybos pirm. J. Kavalūnas pranešime pateikė nemažai statistinių duomenų. JAV-se yra 30 lituanistinių šeštadieninių mokyklų, 1473 mokiniai ir 231 mokytojas, 2 priešmokyklinio amžiaus mokyklos, Pedagoginis institutas, Lituanistikos katedra. Veikia 5 mokyklos lietuviškai nemokantiems. Sudaryta galimybė mokyti neakivaizdiniu būdu. Mokytojai kviečiami dalyvauti kursuose ir žinias gilinti. Mokyklų biudžetas — \$200,000, kurio didžioji dalis sudedama mokinių tėvų, o švietimo taryba, padedama Lietuvių fondo, duoda tik paramos dalį. Mokykloms vadovėlių beveik pakanka, bet keičiantis mokinių pajėgumui, reikia naujų. Kai kurios kolegijos lituanistinės mokyklose išeitūs kursūs užskaito. Reikia įtikinti mokinių tėvus, kad visais būdais remtų mokyklas ir kad tuo būdu mūsų vaikai išliktų lietuviams.

Kultūriniai ir socialiniai rūpesčiai

Kultūros tarybos veiklą apibūdino pirm. I. Bublienė. Sušaukta kultūrininkų pasitarimų. Stengiamasi, kad būtų išleistas Lietuvių enciklopedijos papildymų tomas, kad būtų išleista lietuviškų knygų, ypač mokslo ir kultūros reikalingais. Jau pradėta premijuoti, nors ir ne gausiomis sumomis, kultūrininkų ir mokslininkų darbai. Premijoms įteikti ruošiamos šventės, kad į tai atkreiptų visuomenės dėmesį. Pradedama rūpintis archyvais, jų sutvarkymu ir likimu. Lėšomis tuos reikalus remia ir Lietuvių fondas.

D. Valentinaite, socialinių reikalų tarybos vadovė, pranešė, kad Klivlande baigti statyti vyresnio amžiaus lietuviams namai ir juose pradėdama lietuvių apgyvendinti. Bet valdžios reikalavimai kliudė, nes daugelis lietuvių yra per turtingi. Jie, būdami darbštūs ir taupūs, senatvėje turi nemažas pajamas. Tai kliudo į tuos namus patekti. Rasta, kad lietuviams kai kur reikės slaugos namų, stengiamasi tokių

statybai gauti valdžios paramą. Čikagos socialinių reikalų skyrius išugdė reikšmingą veiklą ir yra valstijos bei miesto remiamas lėšomis.

Informacija apie Lietuvą

Kun. K. Pugevičius, Religinų reikalų tarybos pirmininkas, pareiškė, kad pastangos informuoti amerikiečių episkopatą ir tikinčiuosius apie tikėjimo ir tikinčiųjų persekiojimus Lietuvoje randa vis didesnį atgarsį, nes vis daugiau apie tai rašoma spaudoje tikintiesiems ir reikalas keliamas konferencijose. Informacija plečiama.

Visuomeninių reikalų tarybos pirm. J. Urbonas sakė, kad išleista pora leidinių apie padėtį Lietuvoje: "Violations of Human Rights in Lithuania" ir "Mind Against the Wall". Pasistengta, kad laikraštis "Bridges" eitų reguliariai. Paruošta spaudai knyga apie lietuvių ir žydų santykius, kuri padės nacizmu kaltinamiems lietuviams. LB bendradarbiauja su latvių ir estų panašiomis organizacijomis. JAV pezidentas paskelbė Baltijos tautų dieną, lenkai priversti atsiimti Jaltos susitarimų atšaukimą ir t.t. LB suruošė Niujorke politinę konferenciją, panašią rengiamasi vėl suruošti.

Kiti pranešimai

PLB pirm. V. Kamantas pranešė: jo valdybos nariai daugelį darbų atlieka kartu su krašto valdyba, nes dauguma jų priklauso krašte esančiai bendruomenei. Nariai vyksta į kitų kraštų reikšmingesnius lietuviškus renginius, bet tik po vieną ar kelis, nes dėl lėšų stokos išlaidas reikia padengti patiems. Valdyba remia lietuviško jaunimo veiklą visuose kraštuose. Vasario 16 gimnaziją Vokietijoje, Lituanistikos katedrai jau įmokėta \$310,000. Jai vadovauja prof. B. Vaškėlis ir turi 3 studentus. Likusiai kapitalo sumai — \$290,000 sutelkti sekančių trejų metų laikotarpyje, įvairiose lietuvių kolonijose steigiami rėmėjų būreliai. Kanados lietuviai lituanistikos katedrai suaukojo \$5,000. Darbui su VLIKu ir ALTA derinti paskirtas A. Gečys.

Izd. K. Žiedonis pateikė metinę apyskaitą. Sudaryta \$185-

000 suma, kurios nemažą dalį davė Lietuvių fondas, ypač kultūriniais ir švietimo reikalams.

Aukos ir tautinių šokių šventės

Šventės pajamos buvo \$252.000, iš kurių, išmokėjus visas išlaidas, liks gal \$52,000 pelno, naudojamo svarbiems lietuviškiems reikalams. Smulki apyskaita bus skelbiama spaudoje.

Dr. A. Razma pranešė, kad Lietuvių fondo kapitalas šiais metais pasiekė 3 milijonus dolerių; užsimota kelti jį ligi 5 milijonų dol. Šiais metais fondas paskyrė \$165,000. Knyga apie fondą ir jo narius, nors netobula, bet daugelio priimta palankiai.

Sesijon susirinkusiems valgant priešpriešas, L. Kojelis, Baltųjų rūmų viešųjų santykių direktorius, sveikino susirinkusius JAV prezidento paves-tus ir papasakojo, kad JAV valdžia Baltijos tautų reikalams skiria daug dėmesio: sustiprintos ir pakeistos radijo programos į Lietuvą, skelbiama Baltiečių diena ir t.t.

Pamaldos

Antroji sesijos diena, sekmadienis, pradėtas 9 v.r. pamaldomis Hartfordo lietuvių parapijos šventovėje. Dalyvavo ir daug hartfordiečių. Mišias atnašavo naujasis lietuvių vyskupas P. Baltakis, koncertuojant kun. J. Borevičiui, kun. K. Pugevičiui ir kun. J. Matučiu. Pamoksle vysk. P. Baltakis vėl priminė susirinkusiems reikalą padėti vyskupui atlikti jo ganytojiškus darbus. Pamaldų metu gražiai giedojo parapijos choras, vad. muz. Petkaičio.

Po pamaldų, grįžę ir skubiai užkandę posėdininkai pradėjo antros dienos posėdžius, kurie užtruko ligi vėlyvos popietės. Sesijon susirinkusieji tarybos nariai išklausė komisijų pranešimus ir priėmė daugybę nutarimų.

Padėkojus už atliktus darbus LB krašto valdybai, įvairioms komisijoms ir sesijos dalyviams bei svečiams, sesija baigta visų sugiedota giesme "Lietuviais esame mes gimę".

Pasirenkant laidotuvių namus

Brolių Brown laidotuvių namų ROSS CRAIG KOPLYČIA turi puikias patalpas pigiomis kainomis

- Patirtis laidojant katalikų apeigomis
- Erdvūs, patogūs lankymo kambariai
- Jaukūs saliniai su kava ir sausainiais
- Du erdvūs šešių durų "Cadillac" limuzinai, priemami kiekvienai šeimai
- Maldų kortelės anglų ir lietuvių kalbomis, apdengtos specialia apsaugine medžiaga
- Baldakimas apeigoms kapinėse šeimos bei draugų apsaugai nuo blogo oro
- Kėdės šeimos nariams sėdėti apeigų metu kapinėse
- Du policijos pareigūnai palydai į kapines kiekvienų laidotuvių
- Iš anksto sutartas bei iš dalies apmokėtas planas, nepakeliantis laidotuvių kainos
- Pervežimas į bet kurią užmiestinę vietovę
- Erdvi autoalkštė
- Patogi, centrinė vieta

Rinkdamiesi laidotuvių namus, palyginkite mūsų kainas bei teikiamas paslaugas

Ross Craig Chapel

Brown Bros. Funeral Homes

1357 Queen Street West (at Lansdowne) Toronto

K. Neil Webster, Mgr. Tel. (1-416) 532-4446

Taip atrodo dabar Panevėžio katedra. Nuotrauka daryta 1984 m. birželį

Nauja plokštelė "Pasakos"

Rinkoje ką tik pasirodė plokštelė "Pasakos", kurią išleido "Vilnius Records of Canada". Ši plokštelė leidimo bendrovė yra gražiai užsirekomendavusi visa eile vertingų plokštelių ir kasečių. Jai vadovauja jaunas montreališkis kompozitorius Aleksandras Stankevičius.

Kadaise buvo išleista B. Pūkelevičiūtės dvi pasakų plokštelės "Žirginėliai". Ji jau yra seniai išparduota. Naujoji plokštelė papildys labai negausų šios srities plokštelių rinkinį. Išeivijoje tai pirmą tokio pobūdžio plokštelė. Labai tinka vaikams ir suaugusiems. Aiški ir graži lietuvių kalbos tarena. Tų pasakų klausydamasis nejučiomis esi paguodamas ir pasijunti įsijungęs į jas dalyvis.

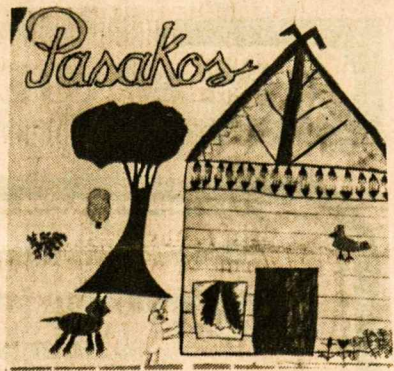
Efektinę muzikinę palydą Aleksandro Stankevičiaus yra geras pliusas. Atrodo, jis suprato ir įsijautė kurdamas jai muziką.

Pasakas parinko, paruošė ir režisavo Birutė Vaitkūnaitė.

Nagienė. Dalyviai: B. V. Nagienė, V. Piečaitis, V. Bulotienė, R. Verbyla, M. Adamonytė, A. McVicar, L. Celtoriūtė, G. Nagys, A. Lapinas, G. Naruševičiūtė ir kiti.

Plokštelėje yra šios pasakos: Dangus griūna, Gužučio ir gervės piršlybos, Milžinai, Našlaitėlis ir milžinas, Slibinas devynagalvis, Kuriu, kuriu pečiuką, Ein saulelė aplinkui dangų, Perkūno ginčas su velniu, Plungės pilies kalnas, Eglė žalčių karalienė.

Viršelius paruoštas konkursiniu būdu pačių vaikų. A. Keblys

Toronto meno mozaika '84

Šiuo vardu Toronte (2118 Bloor St. W.) suorganizuota meno paroda, kurioje yra 81 dailininko darbai iš 29 tautybių. Ji bus atidaryta visą mėnesį, pradedant gruodžio 2 d. Šios parodos organizatorė yra Ch. Bidiak, ukrainiečių meno fondo direktorė.

Šiuo renginiu norima parodyti įvairių tautybių kanadiečių bendradarbiavimą, paminėti Toronto miesto 150 metų bei Ontario provincijos 200 metų sukaktis, praturtinti Kanados meną ir suteikti kanadiečiams progą pažinti įvairių tautybių kanadiečių indėlį Kanados kultūrai.

Šią parodą teko pamatyti, kai dar nepilnai buvo paruošta, be dailininkų pavardžių bei kūrinių pavadinimų, o kai kurie paveikslai dar nebuvo pakabinti. Iš lietuvių dailin-

kų parodoje dalyvauja (leista išstatyti po du kūrinius): Juozas Bakis su dviem lydyto vario skulptūrom, Jokūbas Dagys su dviem medžio skulptūrom ("Pavargęs muzikantas" ir "Gerar arklys"), Snaigė Šileikienė su dviem litografijomis iš miesto ciklo ("Tik greitoji linija" ir "Pakelė"), Telesforas Valius su paveikslu ("Paskutinis rytas").

Paruoštas 170 psl. katalogas. Iš dar neatspausdinto katalogo teko pamatyti paveikslų kainas, kurios prasideda maždaug nuo \$100 ir siekia iki \$11.000.

Tai įdomi ir vertinga paroda. Parodos rengėjus sveikino ir parėmė Ontario pilietybės bei kultūros ministrė Susan Fish ir Toronto miesto burmistras Art C. Eggleton.

V. Matulaitis

Žurnalistų rinkimai

Laisvajame pasaulyje visus lietuviškos spaudos bendradarbius ir lietuviškų radijo programų darbuotojus jungianti Lietuvių žurnalistų sąjunga šiuo metu atlieka vadovybės rinkimus 1985-88 m. laikotarpiui. Rinkimų komisija sudaryta Čikagoje iš pirm. J. Toliušio, sekr. J. Šlajaus ir nario V. Urbono. Komisija jau išsiuntinėjo balsavimų lapus visiems LŽS nariams gyvenantiems JAV, Kanadoje, Anglijoje, Vokietijoje, Italijoje, Šveicarijoje, Australijoje ir P. Amerikoje. Jei kas iš LŽS narių negavo balsavimo lapų, malonėkite skubiai pranešti J. Šlajui, 4004 So. Talman Ave., Chicago, IL 60632, USA. Rinkimai baigiasi gruodžio 15 d.

Sveikintinos yra kanadiečių lietuvių pastangos sudaryti atskirą Kanados lietuvių žurnalistų draugiją, galinčią pasinaudoti krašto teikiamomis privilegijomis, atliekančią specifinius uždavinius, tačiau tai neturėtų jų atpalaiduoti nuo priklausomybės išeivijoje visiems bendrai Lietuvių žurnalis-

tų sąjungai, pasiryžusiai vieninantis pastangomis išlaikyti lietuvių spaudos bei radijo egzistenciją išeivijoje.

Br. Juodelis, LŽS ex pirm. pavaduotojas

Nežinomo autoriaus

iš Lietuvos

PANEMUNIŲ DŽŪKAI

Mes ateinam — panemunių džūkai. Šimtmečiai sustingo ties kalva. Saulen rankos veržiasi pro rūką. O po saule — žydi Lietuva!

Nešam nuo kalnelių ir palaukių Pilną skrynį drobių ir dainų. Mes ateinam. Nemunu atplaukiam. Kylam iš Pilėnų pelenų!

Dega žemė žolvarinė sagė. Ir širdies gerumas... Ir rauda... Laikas vijo siaubą — tarsi vagi. Ir šaltiniais nukliokė skriauda... Mes ateinam — panemunių džūkai. Gyvybinga Nemuno gentis.

Tiesiai į saulėtęki pro rūką Stato aukštą pilį Ateitis! — — —

Lietuvos šventovės ateina į mus

Broniaus Kviklio "Lietuvos bažnyčios". Idėjinė knygų reikšmė

ALĖ RŪTA

Kai miršta lietuvis kultūrininkas, gaila ir liūdna mums ne vien kad jis gimė, draugas, bendradarbis ar geras pažįstamas; gaila, kad išeivijoje nyksta žmonės lietuviško žinijimo: kas žodį, vaizdus, lietuvių tautos sielą sergės ir parodys pasauliui? Kultūros apsauga — knygos; bet kas jas rašys ir skaitys, kas perduos kitai kartai? Užtat kultūros darbuotojams pasitraukiant, reikia likusiems daugiau dirbti, kad mūsų tauta bei jos kultūra nenyktų.

Vienas tokių brangių kultūrininkų yra ir Bronius Kviklys, apie kurio darbus būtų galima kalbėti valandų valandas. Ši kartą — tik apie reikšmę dalies jo darbų: jo parašytų knygų apie Lietuvos bažnyčias.

Išeivijoje Kviklio dėka turime draudžiamosios spaudos parodas; šios knygos idėjinė prasme — irgi draudžiamosios spaudos bei kultūros dalis, nors laisvai išeivijoje išleistos ir platinamos. Iš tiesų tai herojinė spauda, nes jai medžiaga sutelkta labai painiais ir sunkiais keliais, jai autoriaus paaukota daugybė neapmokamų valandų; autoriaus pasišventimas yra užkrėstas ir daugelį kitų — bendradarbių, kurie irgi nemokamai dirba lietuvių kultūros darbą.

Vertingas leidinys

"Lietuvos bažnyčios" — gražaus formato Amerikos lietuvių bibliotekos išleistos knygos, kurių tris jau turime: Telšių vyskupija, Vilkaviškio vyskupija ir Kauno arkivyskupija.

Ketvirtoji — Panevėžio vyskupija užbaigta ir jau pakeliui į skaitytoją. Lieka dar autoriui užbaigti, surinkti lėšų ir išleisti Vilniaus bei Kaišiadorių vyskupijos tomą.

Pirmasis tomas — Telšių vyskupijos bažnyčios — išleistas 1980 m. Liūdna pastebėti, kad pirmųjų tomų (II-ras — 1982 m.) tiražai — po du tūkstančius, o trečio ir ketvirto tomų (1983 ir 1984) — tik po pusantro tūkstančio; matyt, platinimo patirtis privertė sumažinti knygos tiražą.

"Lietuvos bažnyčios" — tai informacinės knygos apie tautos religinį, kultūrinį, meno ir kūrybos, kovų ir kentėjimų, naikinimų, apie lietuvių dvasios dydį bei pavergėjus bausmą per visus tuos šimtmečius nuo krikščionybės pradžios Lietuvoje. Tai informaciniai puslapiai (po 400-500 kiekvienoje knygoje), bet juos perskaičius lieka sąmonėje kur kas daugiau, negu tik informacija. Tai ir mūsų charakteris, ne vien istorija, tai likimo rodyklė: išlikti per aukštesnes dvasines aspiracijas, per darbingumą, pasiaukojimą, per religinį ir tautinį principų tvirtumą. Šios knygos ir įkvėpia, perduoda protėvių apsisprendimą kovoti už savus idealus, nepaisant svetimųjų smurto.

Prabyla tėviškė

Iš kiekvienos knygos pabrėšiu vos keletą įvykių, lyg vėjas pasklaidysiu lapukus... Svarbu kiekvienam įsigilinti šiuose puslapiuose į kiekvieną vaizdą, jų prasmę. Tai knygos, kurios priartina mums Lietuvą, išryškina jos kultūrą.

Kurie esam gimę Lietuvoje, prisiminkim vaikystę, tėviškes, mūsų jaunas dienas. Sekmadienio rytą skamba varpai, ir mes pasipuošę skubam į savo parapijų šventovę. Einam linksmi, nors ir susikaupe, kur mūsų dvasiai teikia ramybės, kur tėvai, giminės, kaimynai, kur lietuviškai skamba giesmė... Aukšti bokštai traukia žvilgsnį, varpai džiugina, kapinės prie šventoriaus primena, kad esam laikini, kad mūsų metai suplyšta kaip šilkinės gijos... Senelių, bočių praeity mūsų šaknys, jų sukurtose darbuose prisiglaus ir mūsų mintys bei darbai, kad išliktų gyvas tautos tęstinumas.

Taip, tada mes ejom į savas šventoves savame krašte. Dabar anų parapijų šventovės Broniaus Kviklio knygose ateina į mus... Knygų puslapius pasklaistę, visas matysim ir pajusim... Ne tik savo — moksleivių, studentų, savos parapij-

jos bažnytelę, kur buvom krikštyti ar sutuokti, bet ir sužinosim apie visos Lietuvos bažnyčias, tautos herojų bei kankinių vietas, patirsim kokią žalą darė visi okupantai, ir tebeengia lietuvių komunistų prievartą.

Keletas faktų

O dabar, minėdama šias knygas, užkliudysiu vos keletą informacijų. Kryžiuočiai mūsų tautą "krikštijo" krauju per 200 metų ir Žemaitijos nepastatė nė vienos bažnyčios. Istoriai spėja, kad pirmoji Lietuvos bažnyčia XIII š. pastatyta karaliaus Mindaugo Vilniuje; o daugiau bažnyčių ėmė statyti XIV š. Jogaila ir Vytautas, priėmus Lietuvos krikštą; ypač po Žalgirio mūšio (1410 m.). XV š. gale buvo Lietuvoj 109 bažnyčios, nors Žemaičiuose — tik 18.

Pagal statistiką dr. Jurgio Gimbuto, kuris šiose knygose aptaria bažnyčių architektūrą bei meninę pusę, nuo XIV š. pabaigos iki 1970 m., buvo 913 (88%) katalikiškų ir 130 (12%) protestantiškų bažnyčių; o 1943 m. — 885 (90%) katalikų ir tik 104 (10%) protestantų.

Po Antrojo pasaulinio karo, "LKB kronikos" žiniomis (nr. 18, 1975 m.), vien Vilniuje okupantų uždaryta 23, Kaune — 14 bažnyčių.

Telšių vyskupijos bažnyčių knygoje (I t.) randame, kad Žemaitija išgyveno ir vadinamąjį antrą krikštą. Protestantiizmui įstant iš vidaus (1576-1609), nemažai Lietuvos didikų (Radvila Juodasis, Katkevičius, Sapiegos, Valavičiai, Tiškevičiai) grįžo į katalikybę; tai buvo vyskupo Merkelio Gedraičio metais.

Per 120 metų (1795-1915) beveik visa Lietuva, išskyrus Prūsų valdomą Mažąją Lietuvą, buvo paversta Rusijos. Čarlas Povilas I, nesiklausęs Romos, įsteigė Mogilevo katalikų bažnytinę provinciją, į kurią turėjo įeiti Vilniaus ir Žemaičių vyskupijos. Iš Rusijai nepriklausančių žemių buvo sudaryta Vygrių vyskupija (įsteigta 1797 m. Prūsijos karaliaus), vėliau tapusi Seinų arba Augustavo (1818 m.) vyskupija su parapijiečiais — lietuiviais, gudais ir lenkais; vyskupas Antanas Baranauškas, "Anykščių šilelio" autorius, yra dirbęs toje vyskupijoje. Nepriklausomoj Lietuvoj vietoje Seinų vyskupijos, po 108 metų gyvavimo, atsirado (1926 m.) Vilkaviškio vyskupija.

Atgavus Lietuvai laisvę (1918 m.), nors ne su visomis etnografinėmis žemėmis, vysk. Jurgis Matulaitis įsteigė (1926 m.) penkias vyskupijas (be Vilniaus, nes tą teritoriją buvo užėmę lenkai). Žemaičių vyskupija, gyvavusi 400 metų, dėl per didelių plotų buvo suskaldyta į tris vyskupijas: Kauno, Telšių ir Panevėžio. Kaunas vyskupijos centru buvo jau nuo 1864 m., kai rusų valdžia įsakė čia atkelti Žemaičių vyskupijos įstaigas, kad jas geriau galėtų kontroliuoti. Nuo 1926 m., popiežiaus Pijaus XI aktu įsteigus bažnytinę Lietuvės provinciją, Kaunas pasidarė metropoline arkivyskupija (arkivyskupas Juozapas Skvireckas), kurios pusė visų šventovių komunistų yra uždarytos.

Įdomi ir svarbi šių knygų

turinio dalis — dvasininkų martirologija. Suregistruota vardai ir nuotraukos mirusių vyskupų ir kunigų, kentėjusių kalėjimuose bei Sibire, nužudytų. Yra vardai ir tų, kurie tebešė sunkią dalį, mėgindami lietuvių tautą išlaikyti religingą, auklėti dorą bei patriotinį jaunimą, kuris tęstų kovą su žiauria okupanto priespauda.

Rusų laisvamanybės įtaka ir priespauda prasidėjo nuo pačios revoliucijos ir lietuviams; 1933 m. įkaitų keliu išleista iš vergijos 14 dvasininkų su kankinių vyskupu Teofilu Matulioniu; deja, tas šventas žmogus ir vėl atsirado Sibire, vėl kentėjo, net ir ligonių grįžęs iki pat mirties buvo laikomas arešte.

Klaipėdos bažnyčia, daugelio parapijiečių ir kunigų (labiausiai kun. Liudo Povilonio) rūpesčiu ir lėšomis, sunkiu darbu pastatyta, be jokio priežasčių komunistų atimta (dar kunigus nubaudžiant kalėjimu) ir paversta "liaudies filharmonija".

Telšių vyskupo rūmuose, irgi tikinčiųjų statybose, dabar — Telšių rajono komunistų vykdomasis komitetas.

Vilkaviškio katedros, karo metu sugriautos vietoje — tik skveras... Kauno Prisikėlėlio bažnyčia, pastatyta žmonių aukomis, komunistų atimta ir paversta radijo fabriku; jos bokšte, vietoj kryžiaus, įrašyta didelė raidė rusiškai: "Slovė Sovietų Sąjungos komunistų partijai". Taip "liaudies valdžia" pasityčioja iš religinių liaudies jausmų, turtingų ir neturtingų žmonių, jų aukomis bei darbu pastatytoje šventovėje.

Šiluvos atlaidų proga žemaičiai ir aukštaičiai (1979 m.) žygiavo į Jurgaičių kalną... Jiems vadovavo kun. Algirdas Mocius (gimęs 1917 m.), basas, ant nebejaunų pečių, 8 metus išsivargusių Sibire, užsivertęs didelį kryžių, medinį, kurį sulinkęs nešė 8 kilometrus... Žmonės meldamiesi (kiti ašarodami), giedodami giesmes, sekė jį.

Taiklūs aprašymai

Autorius ne tik surinkęs daug istorinių žinių ir vaizdinių medžiagos; tarpais jis įveda į knygas ir taiklių, literatūrinių aprašymų, kurie sustiprina idėjinę ir emocinę "Lietuvos bažnyčių" knygų reikšmę. Vienas įdomesnių aprašymų yra apie Kauno Petrašiūnų kapines. Petrašiūnuose dabar — visa liūdna po karų ir ilgos okupacijos Kauno gyventojų istorija. Čia pirmos bolševikų okupacijos kankinimų bei žudynių vieta. Naktimis čia buvo tardomi ir kankinami kaliniai. Rasta vienoj duobėj 29 lavonai lietuvių su ryšuliais prie šonų; mat, iš kalėjimo vežant, buvo jiems pasakyta, kad veš į katorgą Rusijon. Dabar Petrašiūnų kapinės labai išplėtos, bet lyg ir padalintos: vienoje pusėje komunistinių aristokratų kapai, kur, lyg kad šie būtų labiau pagerbti, atkelti iš senųjų Kauno kapinių ir garbingųjų lietuvių palaikai; kitoje pusėje — liaudies, paprastųjų amžina buveinė: policininkų, buvusių partizanų (slaptai palaidotų), grįžusių tremtinių ir šiaip mirusių žmonelių... Šiose kapinėse sustinkame visas tikras Kaunas: gyvi ir mirę, kankiniai ir budeliai... Čia autorius pridėda ir šį Bernardo Brazdžionio eilėraštį:

(Nukelta į 9-tą psl.)

AUDRA-MARIJA ČESNULYTĖ, B.A., B.Ed., 1984 m. vasarą gavo pedagogikos magistrės laipsnį Šiaurės Ilinojaus universitete. Be to, ji yra baigusi Guelph universitetą ir Ontario mokytojų kolegiją Hamiltone. Nuo 1978 m. ji dirba kaip mokytoja Brantfordo mieste, Ontario provincijoje. Jos specialybė — gamtos mokslų dėstymas. Sesuo Kristina su šeima ir tėvai Angelė bei Petras Česnuliai gyvena Paris, Ont.

KULTŪRINĖJE VEIKLOJE

Dr. Kęstutis K. Girmius, "Laisvosios Europos" radijo darbuotojas Miunchene, baigia ruošti spaudą knygą apie Lietuvos partizanų kriegį II D. karo ir pokario metais.

Kūrinių pristatymas šiemetiniam "Draugo" romanų konkursui pasibaigė lapkričio 1 d. Su jais susipažįsta vertintojų komisija — Danutė Bindokienė, Dalia Kučėnienė, Aušra Lilevičienė, Adolfas Markelis ir Andrius Naudžiūnas. Trisdešimt ketvirtuoju konkurso mecenatas yra Los Angeles mieste gyvenantis Juozas Kaributas, \$2.000 premiją parūpinęs savo mirusios žmonos atminimui. Vertintojų komisija sprendimą žada paskelbti 1985 m. sausio pradžioje.

"Laisvės varpo" radijo valanda, vadovaujama Petro Višcinio, Bostono bei apylinkių lietuvių kasmet pakviečia į du renginius — pavasarį ir rudenį. Sukurtuvinii penkiasdešimtuoj renginiu tapo koncertas rugsėjo 7 d. Jo atlikėjais buvo pasirinkti du jaunosios kartos atstovai — torontietis baritonas Vytautas Paulionis ir niujorkietis pianistas Vytautas Bakšys. Sol. V. Paulionis ilgokame koncerte atliko daug operų bei operėčių arijų, St. Šimkaus "Pamylėjau vakar", "Tamsiojį naktelį", "Anoj pusėj Dūnojėlio", K. V. Banaičio "Už žalios girelės" ir B. Gorbulskio "Laimingą žemaitį". Arių repertuare yra rečiau girdimų, atrodo, jieškoma naujų. Liūdniausia su St. Šimkaus dainomis, kurias per ilgus metus visiškai "nudevėjo" ištiesos baritonų kartos — ir gerų, ir blogų. Sol. V. Paulionui akompanavęs pianistas V. Bakšys koncertą papildė J. Brahmsio ir L. Beethoveno kūrinius.

Filatelistų draugija "Vilnius", veikianti Britanijos Mančesteryje, savo dešimtmetį paminėjo spalio 29-30 d.d. Lietuvos pašto ženklų, pinigų ir tautinių audinių paroda Lietuvių klube. Su lietuviškais pašto ženklais parodoje dalyvavo draugijos nariai — S. Lauruvėnas, K. Minutas ir H. A. Vaines, bet pagrindinis dėmesys teko L. Purui, nes jo ženklus papildė daug nepriklausomos Lietuvos vokų su specialiais pašto ženklais, įvairiausiai antspaudais. Lietuviškas monetas ir banknotus parodai parūpino V. Motuza. Jo monetų rinkinys siekia net viduriniuosius šimtmečius. "Vilniaus" draugijos pirm. R. Popickienė, ši kartą atsisakiusi pašto ženklų, parodon įsijungė savo tautiniais audiniais, lietuviškais drabužiais aprengtomis lėlemis, gražiais velykiniais margučiais. Parodos salės sienas puošė Britanijoje mirusio dail. Petro Bugailiško tapybos darbai. Jo paskutinioji pomirtinė paroda spalio 15-20 d.d. buvo surengta Derby mieste. Su "Vilniaus" draugijos nueitu keliu ir ateities planais sukaitytinės parodos dalyvių supažindino H. A. Vaines.

Šv. Kazimierio 500 metų mirties minėjimus Australijos lietuvių parodoje 1984 m. kovo 10-11 d.d. Adelaide iškilmingomis pamaldomis, akademija ir koncertu, o užbaigė spalio 7 d. Melburne. Ir čia užbaigta buvo pradėta Mišioms šv. Jono šventovėje, kur jas koncertavo kun. P. Vaseris, kun. P. Dauknyš, kun. J. Petraitis ir kun. S. Gaidelis. Su vėliavomis dalyvavo katalikės moterys, skautai, sportininkai, šauliai. Kun. J. Petraitis, MIC, svečias iš Adelaidės, savo pamokslė atskleidė kelias šv. Kazimiero gyvenimo detales. Po pamaldų visi susirinko Lietuvių namuose, kur buvo atvykęs Australijos lietuvių katalikų federacijos pakviestas Adelaides lietuvių teatras "Vaidila", atvežęs Prano Pusdešrio specialiai šiai sukakčiai parašytą lyrinę dramą "Ne žemės horizontai", atskleidžiančią šv. Kazimiero gyvenimą.

Pirmąsias šventumo apraiškas, pirmuosius stebuklus. Dramą režisavo teko S. Kubiliui. Jam talkino didelis aktorių būrys — V. Straukas (karalius Kazimieras), A. Miliauskienė (karalienė Elzbieta), V. Ratkevičius, N. Skidzevičius (šv. Kazimiero broliai Žygimantas ir Vladislovas), R. Sabeckis (riteris Vidmantas), V. Vosylius (vienuoelis Bernardas), N. Vitkūnienė (rūmų dama Ona), A. Gutis ir A. Petrikas (elgetos).

"Aukštaitija", švenčių dainų ir šokių liaudies ansamblis, lankėsi Lomžos vaivadijoje, kai ten 40 metų išsilaisvinimo sukaktį šventė komunistų valdoma Lenkija. Švenčiškai surengė du koncertus Lomžos vaivadijos rūmuose, vieną — Zambrovo miesto medvilnės kombinate. Praėjusią vasarą švenčių mieste "Lomžos" dainų ir šokių ansambliu.

Lietuvos fotografijos meno draugijos salonas vilniečius pakvietė į penkių Skandinavijos šalių meninių nuotraukų parodą "Skandinavijos jaunimas". Parodoje dalyvavo Švedijos, Suomijos, Danijos, Norvegijos ir Islandijos fotografai, parūpinę apie 80 juodai baltų ir spalvotų nuotraukų, atspindinčių šiaurės kraštų jaunimą, jo kasdieninę veiklą.

Kauno dramos teatras savo repertuarą papildė Juozo Montvilos dviejų dalių drama "Didysis geismas". Premjerinį spektaklį paruošė rež. Neris Karpuškaite, dail. Nikolajus Mintenka ir kompoz. Vidmantas Bartulis. Pagrindinius vaidmenis sukūrė: Petronėlė — A. Mackevičiūtė, Aldonos — R. Stalilūnaitė, Giedrės — V. Grigaitytė, Ursulės — D. Kazaragytė, Janinos — D. Juronytė.

Du koncertus filharmonijos salėje surengė simfoninis Čekijos filharmonijos orkestras, diriguojamas L. Pešeko. Koncertai buvo skirti čekų klasikų — B. Smetanos, A. Dvoržako, B. Martinu, slovakų kompozitorių L. Janačko ir O. Flosmano kūriniams. A. Dvoržako koncerte smuikui dalyvavo tarptautinių konkursų laureatas V. Hudečekas. Simfoninis Čekijos filharmonijos orkestras savo veiklą yra pradėjęs 1896 m. įvykusių koncertu, kuriam dirigavo A. Dvoržakas. Tam orkestru dabar jau 15 metų vadovauja V. Noimanas.

Pirmąją respublikinę menotyrininkų konferenciją "Aktualios lietuvių tarybinio meno idėjinės estetinės problemos" spalio 23-24 d.d. Vilniuje surengė Lietuvos mokslų akademija, Istorijos institutas, Lietuvių kalbos ir literatūros institutas, koordinacinė taryba "Lietuvos meno istorija". Akademikas J. Gaudrimas konferencijos atidaryme kalbėjo apie sustiprėjusį mokslinį lietuvių menotyros pamatą, menotyrininkų įnašą į ruošiamus įvairius leidinius, kultūrinio palikimo vertinimą. Filosofai, literatūros mokslininkai ir kritikai, teatrologai, dailėtyrininkai ir muzikologai padarė 21 pranešimą. Juose buvo analizuojamas meninės kultūros vaidmuo tarptautinio ir patriotinio auklėjimo sistemoje, kūrybinės veiklos problemos, specifiniai literatūros, muzikos, dailės ir teatro klausimai. Akademikas J. Gaudrimas, džiaugdamasis brandžiais darbais, pabrėžė, kad juose kultūrinis lietuvių tautos palikimas yra vertinamas "iš marksistinės-lenininės estetikos pozicijų". Jis nusiskundė, kad dar trūksta išsamių monografių apie žymiuosius lietuvių dailininkus, režisierius, aktorius, dainininkus.

Tradicinės meno dekados, užbaigus rudens darbus, rengiamos žemdirbiams Kelmės rajone. Šiemetinė buvo jau septintoji, su jona įjungtais muzikos vakarais, spektakliais, parodomis, susitikimais su žymiaisiais menininkais. Kelmiskiams koncertavo senovinės muzikos ansamblis "Musica humana", operos solistai — Gražina Apanavičiūtė ir baritonas Eduardas Kaniava, smuikininkas Paulius Juodiūsis, violončelistas Rimantas Armonas, pianistė Irena Armonienė. Įvyko susitikimai su dramos teatro veterane Kazimiera Kymantaite, skaičiusia M. Gorkio, Žemaitės, B. Vilimaitės kūrinių ištraukas. Klaipėdos dramos teatras suvaidino K. Kymantaitės režisuotą Šatrijos Raganos inscenizaciją "Senam dvare". Su žemdirbiais tapgi susitiko kaunietis kompoz. Gedrius Kuprevičius, atvykęs su elektroninės muzikos grupe "ARGO". Estradai atstovavo Šiaulių "Vairo". Panevėžio auto-kompressorų gamyklos ansambliu. Vilniaus "Lėlės" teatras atsisvežė S. Gedos spektaklį "Ką senelis padarys, viskas bus gerai". "Senovės kupiškėnų vestuvės" atliko etnografinis liaudies teatras. Buvo surengta kilnojamoji Lietuvos dailės muziejaus paroda "Lietuvos peizažas", meninių nuotraukų, filatelijos parodos, savo tapybos kūrinius rodė liaudies meistrė A. Pūkienė. V. Kst.

Prisikėlimo Parapijos Kredito Kooperatyvas

999 College St., Toronto, Ont. • Telefonai: 532-3400
M6H 1A8 • 532-3414

AKTYVAI virš 25 milijonų dolerių

KASOS VALANDOS:		MOKA UŽ:
		90 dienų termin. indėlius 9 1/4 %
		180-185 d. termin. ind. 10 1/4 %
Pirmadieniai	10-3	term. indėlius 1 metų 10 1/4 %
Antradieniai	10-3	term. indėlius 2 metų 10 1/4 %
Trečiadieniai	10-3	term. indėlius 3 metų 11 1/4 %
Ketvirtadieniai	10-8	pensijų s-ta 10 %
Penktadieniai	10-8	spec. taip. s-ta 9 %
Šeštadieniai	9-1	taupomąją s-ta 8 1/4 %
Sekmadeniai	9-12.30	depozitų-čekių s-ta 6 %

DUODA PASKOLAS:
asmenines nuo 12 %
mortgičius nuo 11 - 13 1/2 %

ANAPILYJE skyrius veikia sekmd. 9.30 v.r. — 1 v.p.p.

Duodame asm. paskolas iki \$50,000 ir mortgičius iki \$100,000 (75% įkainoto turto vertės). Draudžiame narių gyvybes pagal santaupų dydį iki \$2,000 ir asm. paskolas iki \$10,000. Parduoame pinigines perlaides (money orders) ir kelionės čekius (traveler's cheques). Neimame mokesčio už išrašytus čekius bei apmokamas įvairias sąskaitas. **MŪSŲ TIKSLAS — NE PELNAS, BET SĄŽININGAS PATARNAVIMAS**

STEPHAN'S FURS 406 Roncesvalles Ave.
2239 Bloor Street West. • Telefonas 536-5936 ir
• Telefonas 762-7775
Parduodami kailiniai apsiaustai ir įvairaus kailio kepurės. Priimami užsakymai. Daromi pataisymai bei persiuvimai.

HOMETARIO Real Estate Ltd.
Insurance Brokers
Pilnas patarnavimas nuosavybių srityje. Pasibaigę namų arba automobilio drauda? Prieš mokėdami, pažiūrėkite į mūsų kainas. Prašykite — "Ted" tel. 531-3506 171 Roncesvalles Ave, Toronto, Ont.

LIETUVIO SAVININKO VAISTINĖ
MARGIS DRUG STORE
JOHN V. MARGIS, Phm. B.
408 Roncesvalles Ave. Tel. 535-1944
PRIIMA "ONTARIO DRUG BENEFIT" RECEPTUS.
PENSININKAMS 15% NUOLAIDA NUO VISKO (ŠSKYRUS CIGARETES)
NEMOKAMAS PRISTATYMAS Į NAMUS
MARGIS DRUG STORE TURI "LOTTARIO" LOTERIJOS SKAITTYVĄ (KOMPIUTERĮ)

"TYPE MASTER GRAPHICS"
3317 Bloor Street West, Toronto, Ontario M8X 1E7
Telefonas: 236-1048
* Raidžių rinkimo bendrovė.
* Renka tekstus lietuvių, prancūzų ir anglų kalbomis.
Skambinkite Linai Kulavienei arba Vidai Šiaučiulienei

Agentas, kuris rūpinasi jumis
1. Jūsų namai yra svarbiausias mūsų rūpestis.
2. Pasirinkdami mus, jūs pasirenkate agentą, kuris rūpinasi jumis.
3. Skambinkite Antanui Geniui tel. 231-2839, ir turėsite pirmos klasės patarnavimą.
Antanas Genys (416) 231-2839
Frank Barauskas Limited, Realtor, 3828 Bloor St. W., Irlington, Ont. M9B 1K8

AUTOMOTIVE FIBER
AUTOBODY AND COLLISION REPAIRS
Visų rūšių automobilių išorės (body) taisymas ir dažymas: sąžiningas darbas, pigios kainos.
Savininkas — RICARDAS KYBARTAS,
22 BELVIA ROAD,
Etobicoke, Ont. M8W 3R3 Telefonas 252-8863

Greitas ir tikslus patarnavimas!
DRAUDA
gyvybės, automobilių, gaisro atveju, nuomininkų turto, verslo
Juozas-Eimis Ramas
Tel. 364-5081, namų 766-5857
Allstate Simpson's, 176 Yonge St.,
Toronto, Ont., M5C 2L7 (Queen & Yonge)
Klientų patogumui, susitarus, atvažiuoju į namus

AUTORITE SALES & SERVICE
1636 Dundas Street West,
Toronto, Ontario M6K 2M4 Telefonas 531-1331
BLOOR AUTORITE GARAGE
296 Brock Avenue
(Tarp Dundas ir College) Telefonas 531-1305
* Automobilio saugumo pažymėjimai (Mechanical fitness Certification)
* Sąžiningas ir patikimas patarnavimas. * Visi automobilių mechaniniai
* taisymai. * Snieginės ir paprastos padangos, MICHELIN, B. F.
* GOODRICH, RADIAL ir kt. Savininkas FRANK PETITT

EDMONDAS SALIKLIS ir **RŪTA KONČIŪTĖ**, susituokę 1984. VIII. 11 Westchester, JAV-se. Edmondas yra gimęs Kanadoje, Burlingtone, Ont., kur ilgą laiką gyveno jo tėvai, ir tebera Kanados pilietis. Yra baigęs struktūrinę inžineriją ir siekia magistro laipsnio civilinėje inžinerijoje Sirakūzų universitete. Rūta yra užaugusi Cicero mieste, baigusi grafiką bei tapybą Iliinojaus universitete bakalaurės laipsniu. Gilina studijas Sirakūzų universitete ir siekia magistrės laipsnio muzeologijoje. Abu jaunavedžiai yra veiklus ateitininkai, baigę lituanistines mokyklas bei aukštesniuosius lituanistinius kursus, dalyvavę valdybose, stovyklose, sporto komandose, tautiniuose šokiuose. Susipažino "Spindulio" grupėje. Jų vestuvės buvo labai įspūdingos pagal visus lietuviškus papročius

Kanados įvykiai

(Atkelta iš 1-mo psl.)

je, kuri lig šiol buvo laikoma separatistų tvirtove. Tai yra jau dvidešimt antras papildomas rinkimų pralaimėjimas iš eilės nuo Kvebeko partijos atėjimo valdžion 1976 m. Daug kam atrodo, kad separatistiniai Kvebeko partijos siekliai yra priėję liepto galą. Tai, matyt, jaučia ir premjeras R. Levesque, iš sekancijų parlamento rinkimų norintis išjungti nepriklausomybės klausimą.

Lig šiol Kanados žydai vidaus reikalų ministerių turėjo savo kilmės liberalą Robertą Kaplaną, kuriam darydavo nuolatinį spaudimą sumti, teisti arba ištremti asmenis, apkaltintus II D. karo nusikaltimais, žydų žudymu. Tų asmenų sąrašą parūpindavo žydų organizacijos, daugiausia pasinaudodamos Simono Wiesenthalio centro Vienoje sutelkta medžiaga. Kartais tie lengva ranka mesti kaltinimai nepasitvirtindavo. Teismui V. Vokietijoje buvo atiduotas tik torontietis Helmutas Rauca, kaltinamas 11.584 žydų nužudymu Kaune. Byla liko beveik nepradėta, nes H. Rauca mirė vėžiui kalėjime. Su konservatorių atėjimu valdžion vidaus reikalų ministeriu tapo Elmeris MacKay. Jį jau aplankė S. Wiesenthalio centrui atstovaujantis torontietis Sol Littmanas, atsigabengęs du to centro atstovus iš Kalifornijos. R. Kaplano laikais buvo teigiama, kad tokių karo nusikaltėlių Kanadoje gali būti apie 800. Šį kartą S. Littmanas valdžion ką tik atėjusiam vidaus reikalų ministeriui E. MacKay aiškino, kad jų Kanadoje gali būti net 3.000. Jų tarpe nėra nė vieno iš Vokietijos, tik nacių talkininkai iš Prancūzijos, Olandijos, Belgijos, Danijos, Lietuvos, Estijos, Ukrainos, Jugoslavijos, Bulgarijos ir Rumunijos. Esą jie turi būti nubausti, nes dalyvavo ne vien tik žydų, bet ir kitų tautybių asmenų žudynėse arba buvo talkininkais. Vidaus reikalų ministeris E. MacKay atsiskak komentuoti šį kaltinimą. S. Littmanas betgi teigia, kad jis jam pažadėjo parūpinti susitikimą su naujuoju Kanados teisingumo ministriu J. Crosbiu.

I politikos vandenį vėl išplaukė P. E. Trudeau, Vašingtone priimdamas jam paskirtą A. Einšteino \$50.000 taikos premiją, kuri buvo įsteigta šio geniaus šimtųjų gimimo metinių proga. P. E. Trudeau kalbą neatnešė nieko naujo, tik pakartojo 1983 m. "taikos kelionėse", susitikimuose su pasaulio vadais padarytus pasiūlymus, nesusiėlukusius dėmesio nei Vašingtone, nei Maskvoje. Šį kartą jis aštriau pasisakė prieš Atlanto Sąjungą, kuri dėl atsisakymo sustabdyti "Pershing 2" raketų ir skriejančių bombų įvedimą V. Europon sujaukė nutraukti derybų atnaujinimą. Prez. R. Reaganas reagavo savo spaudos sekretoriaus pavaduotojo L. Speakes oficialiu pareiškimu: "Mūsų politinių pasitarimų principai yra skirtingi nuo P. E. Trudeau". L. Speakes taipgi pakartojo

susitikime Baltuosiuose rūmuose prez. R. Reagano pernai duotą atsakymą: "Damn it, Pierre, I'm doing all I can". Specialiame vedamajame dienraštyje "The Toronto Sun" priminė politikon grįžtančiam P. E. Trudeau, kad A. Einšteino taikos premiją jam paskyrė komitetas, kuriam vadovavo amerikietis rašytojas Norman Cousins, kurio prieš karą ir Ameriką nukreiptas mintis skleidžia kraštutinės kairės žmonės JAV.

Didesnio dėmesio Kanados spaudoje susilaukė vėlesni P. E. Trudeau pareiškimai, skirti skaudaus pralaimėjimo susilaukusiai liberalų partijai ir jos naujam vadui J. Turnerui. Jis drįso viešai pareikšti, kad jo vadovaujama liberalų partija būtų laimėjusi parlamento rinkimus rugsėjo 4 d. Tai buvo aiškus liberalų vienybės skaldymas, smūgis atsisatydinusi P. E. Trudeau pakeitusiam J. Turnerui. Spauda primena 1983 m. artėjančioje pabaigoje ministeriu pirm. P. E. Trudeau staiga pradėtą taikos misiją pasaulyje. Esą jis tikėjosi, kad tos taikos kelionės, pokalbiai su pasaulio vadais branduolinių ginklų deryboms atnaujinti atstitys jo populiarumą Kanadoje, kur tada vyko "sovietinės taikos" šalininkų demonstracijos. Deja, Nobelio taikos premijos nebuvo susilaukta, P. E. Trudeau ir liberalų populiarumas nepakilo. Parlamento rinkimuose P. E. Trudeau laukė neišvengiamas pralaimėjimas. Tik dėl to jis ir paskelbė savo atsisatydinimą iš vado pareigų 1984 m. pradžioje. Keistas buvo ir P. E. Trudeau atsakymas žurnalistui Vašingtone, paklaususiam, ar jis vėl nežada grįžti Kanados politikon: "Aš visada galiu priminti, kad buvęs Britanijos premjeras W. Gladstones politikon grįžo, būdamas jau 86 metų amžiaus". Kritiškų pastabų J. Turnerui pažėrė ir rinkimus į vadus pralaimėjęs J. Chretienas. Esą jo vadovaujami liberalai būtų susilaukę geresnių rezultatų parlamento rinkimuose.

Ateitininkų žinios
Moksleivių advento susitikimo programą paruošė Indrė Čuplinskaitė. Jai nuširdi padėka. Taip pat aciu jai už parūpintas vašes.

Moksleiviai parase kalinimas kalėdinius pasveikinimus; ruošiasi vaidinimui Kūčių vakarą; planuoja slidinėjimo išvyką sausio mėnesio pabaigoje.
I MAS žiemos kursas Dainavoje iš Toronto žada važiuoti 16 moksleivių. Jei yra dar norinčių, prašome pranešti Vyt. Čuplinskiui 533-7425.

Studentų žiemos kursai Néringoje — gruodžio 26 — sausio 1 d. d. Programoje: paskaitos, slidinėjimas, Naujų metų sutikimas. Informuoja Alg. Lukoševičius, 718-849-6083 arba Ram. Pemkutė 312-426-2120.

"Ateities" žurnalas planuoja vieną numerį apie Kanados ateitininkus. Sekantis susirinkimas šiam reikalui aptarti įvyks gruodžio 11 d., 7.30 v.p. Prisikėlimo par. posėdžių kambaryje. Norima, kad Kanados ateitininkai ir finansuotų šį numerį — sutelktų \$1,000. Aukus sutiko rinkti Algis Puteris ir O. Gustainienė. L. U.

Kanados lietuvių fondas

Nauji nariai ir įnašai:

1114. Motiejūnas Vladas	\$ 200
1115. Abromonis Bronius	1000
1116. Valaičio Jeronimo atm.	170
1117. Urbonienės Petronėlės atm.	100
1118. Demikio Jurgio atm.	150
1119. Svarinsko Alfonso, kun. vardu	100
1120. Petrauskienės Stasės atm.	120
1121. Grudzinsko Antano test. palikimas	915.20
1122. Simonavičiaus Alfonso test. palikimas	500
1123. Deksnys Kazimieras ir Klara	100
1124. Deksnytė Marija	100
1125. Deksnytė Laima	100
1126. Klemkos Vlodo atm.	100
1127. Kovelio Petro atm.	150
1128. Sakalauskienės Salomėjos ir Aldonos atm.	500
1129. Čičinis Petras	100
1130. Juozaitis Pranas	100

Pradiniai įnašai:

Geras Valteris	50
Dobilas Jonas	20
Babrauskas Jonas	20
Vilimo Igno atm.	10
Dauneckas V.	10
Misevičiaus M. atm.	10

Įnašus papildė:

4. Ignaitis Vincas ir Irena	iki 10,000
20. Paškevičius Albinas ir Alė	700
23. KLB Otavos apyl.	7,600
49. Gulbinskas Petras	400
65. Maželiūnės-Gečaitės Marijos atm.	400
87. "Litas" - Montr. liet. kred. unija	iki \$1,900
127. Januška Mykolas	950
128. Januška Vincas	950
175. Daugėlavičiaus Alfonso atm.	10,000
326. Stankus Kazys ir Vanda ..	850
358. Kerulio Vaclovo atm.	1,500
537. Stalioraičio Juozo atm.	500
578. Skaržinsko Vinco test. palik.	1,476.17
589. Lietuvių ūkininkų klubas	200
596. Čepo Stasio atm.	655
640. Steiblys Jonas	300
651. Grudzinskas Kostas	2,670
701. Mažeika Juozas ir Birutė ..	500
742. Ruzgas Albinas	200
851. Januškevičius Česlovas ..	600
865. Deksnio Jono atm.	535
908. Raudžio Povilo atm.	200
1030. Bernotas Pranas ir Helena ..	600
1040. Domeika Juozas	150
1105. Skripkienės Sofijos atm.	620
1111. Tamošaitienė Teresė	125

Kanados lietuvių fondas dėkoja prisidėjusiems prie visų tikslų — sutelkti kapitalą Tėvynei, o palūkanas panaudoti kultūros ir lietuvių švietimui. Tai visu pareiga! Nepamirškime savo testamentuose Kanados lietuvių fondo.

Dėkojame P. Daugėlavičiui, papildžiusiai savo įnašą a.a. vyro 3 metų mirties atminimui iki \$10,000.

Dukros A. Tamošaitienės ir A. Velskienės iš JAV, pagerbdamos savo mamytę a.a. Maželiūnės-Gečaitės, jos atminimui padidino įnašą KLF. Dėkojame.

Kanados lietuvių fondas ir visi jo nariai linki visiems susipratusiems lietuviams visame pasaulyje gražiausių artėjančių šv. Kalėdų švenčių ir Naujų metų! KLF

Skautų veikla

• Lapkričio 26 d. rajono vad. tarėsi XXII Romovus stovyklos reikalais su vadovais-vėmis. Tema pasiūlyta — 40 metų skautavimas už Lietuvos ribų. Platesnis pasitarimas šaukiamas sausio 7, pirmadienį, 7.30 v.p., skautų būkle.

• Paaukoko "Parama" "Šatrijos" tuntu \$150; P. Gulbinskas — Romuval \$100, "Šatrijos" ir "Rambyno" tuntams — po \$50. Ačiū.

• Lapkričio 27 d. Romovus valdybos posėdyje padaryti pirm. ps. M. Rusino, ižd. ps. A. Senkaus ir k-to pirm. St. Kuzmo pranešimai ir priimti nauji valdybos nariai s. V. Turūtė ir s. F. Mockus. K-to pirm. St. Kuzmas pranešė, kad pereitą vasarą remonto darbų reikalaus įvyko septynių išvykų, kuriose dalyvavo visa eilė talkininkų. Talkos būdu pastatytas naujas vandens pompas namelis, pertvarkyta elektros sistema, sudėti nauji vandens nubėgimo vamzdžiai ir atlikti kiti darbai. Visiems talkininkams ir k-to pirm. St. Kuzm. tariamas skautiškas ačiū.

• Gruodžio 9, sekmadienį, 11.30 v.r., Prisikėlimo muzikos studijoje renkasi abiejų tuntų dr-vės Kūčių programos repeticijai.

• Sesės ir broliai linki s. J. Damburui po operacijos greitai susitvėti ir grįžti prie skautiškų pareigų.

• Lapkričio 28 d. "Rambyno" t. vadovų posėdy vilkiukų, skautų ir prityr. skautų koordinatoriumi paskirtas ps. A. Kalinauskas; v. sl. dr. R. Saplys — bebrų, jūrų sk., budžių ir sk. vėčių. V. vl. St. Kuzmas sutiko rūpintis santykiais su kitom organizacijom ir tunto tėvais. Posėdyje dalyvavo raj. v. deivė v.s. V. Skrinskas.

• Mindaugo dr-vės sueiga įvyko lapkričio 25 d. Vadovavo s. E. Kazakevičius. Sekanti sueiga — gruodžio 9 d. po 11 v. Misių Anapilio salėje. Č. S.

Taupyk ir skolinkis

Pirmutiniame ir didžiausiame
TORONTO LIETUVIŲ
KREDITO KOOPERATYVE

PARAMA

MOKA:		IMA:	
9 1/2 % už 90 dienų term. indėl.		už asmenines paskolas nuo	12 %
10 % už 6 mėn. term. indėlius		už nekilnojamo turto paskolas (mortgages):	
10 1/2 % už 1 m. term. indėlius		su nekeičiamu nuosimčiu	
10 1/2 % už 2 m. term. indėlius		1 metų	12 %
11 % už 3 m. term. indėlius		2 metų	12 1/4 %
10 1/2 % už pensijų planą		3 metų	13 1/2 %
9 1/2 % už namų planą		(fixed rate)	
9 % už specialią taup. s-tą		su keičiamu nuosimčiu	
8 1/4 % už taupymo s-tas		1, 2 ar 3 metų	11 %
6 % už čekių s-tas (dep.)		(variable rate)	

AKTYVAI virš 41 milijono dolerių

Asmenines paskolas duodame iki \$50,000 ir mortgičius iki 75% įkainoto turto. Visų narių gyvybė apdrausta santaupų dydyje, bet nedaugiau \$2,000. Asmeninės paskolos mirties atveju apdraustos iki \$10,000. Nemokamas čekių ir sąskaitų patarnavimas. Gaunama pinigines perlaides, kelionės čekiai (American Express). Kitos paskolos: (Line of Credit) ir antrieji mortgičiai.

KASOS VALANDOS: pirmadieniai, antradieniai ir trečiadieniai — nuo 10 val. ryto iki 3 val. po pietų; ketvirtadieniai ir penktadieniai — nuo 10 val. ryto iki 8 val. vakaro; šeštadieniai — nuo 9 val. ryto iki 1 val. po pietų (liepos ir rugpjūčio mėnesiais šeštadieniai uždaryta)
BŪSTINĖ: Lietuvių Namai — 1573 Bloor Street West,
Telefonai: 532-8723 Toronto, Ontario
ir 532-1149 M6P 1A6

AL GARBENS REALTOR
22 Hedgewood Rd., Willowdale, Ontario M2L 1L5
Telefonas 489-1543
Istaiga, tarnaujanti lietuviams nuo 1951 metų

A. W. GARBENS REAL ESTATE INC.
Telefonas 773-6480
77 Kennedy St. West, Aurora, Ontario L4G 2L6
Alfonsas Garbenis, jn. B. Econ. CRA. Kvalifikuotas (kainojimas nuosavybių dėl mortgičių. Patarnauja palikimų (Estates & Capital Gains), investicijų ir kituose nekilnojamo turto reikaluose.

A. E. LEPAGE
Daiva T. Dalinda, B.A.

Kanados didžiausios namų pirkimo ir pardavimo įstaigos atstovė Jums sąžiningai patarnaus!

*** Nemokamas namo įkainojimas ***
(Istaiga priešais Toronto Lietuvių Namus)
1566 Bloor Street West Tel. 537-3431
Toronto, Ontario M6P 1A4 Namų 769-9424

PARKSIDE MEAT MARKET
335 Roncesvalles Ave., Toronto, Ontario
Telefonas 535-1258

Dabar turime įvairių silkių pigia kaina: kibiras — \$32.50 arba \$1.39 už svarą (kibire yra 25 svarai — 50-70 silkių)
Turime įvairių rūkytų žuvų. Didelis pasirinkimas.
Gera kaina. Kviečiami atsilankyti.

TIM'S AUTO BODY LTD.
Visų rūšių automobilių išorės (body) taisymas bei dažymas (bakeoven) ir visi mechaniniai taisymai. Parduodu varotus automobilius.
24-28 Howard Park Ave. (arti Dundas St.W.)
Toronto, Ont., M6R 1V5 **FILTSOS BROS**
Telefonai 533-8451, 533-8452

P. ir T. SERVICE CENTRE GARAŽAS
(2537 Wharton Glen Ave., Mississauga, L4X 2A8, tel. 279-4371)
Važiuoti į vakarus Dundas St. W. nuo 427 kelio 1 mylia, sukli kairėn prie pirmųjų šviesų (1 pietus) Wharton Way.
Sąžiningai atliekame visus automobilių mechaniskus pataisymus.
Savininkai: Tom Thompson ir J. Tamošūnas

A & L Windows
66 Spadina Ave., Hamilton, Ont. L8M 2X1
Savininkai — Algis ir Lenis Žilvyčiai
Esamus langus pakeičiame šiluminiais (thermal) langais dvigubo ar trigubo storumo stiklo. Taip pat įdedame aliumines duris 2" ir aliuminius išorinius langus (storm windows) įvairios rūšies ir spalvos, pagamintus pagal užsakymą. **Nemokamas įkainojimas.**
Lietuviams 10% nuolaida. Skambinti telefonu (416) 545-6556 Hamilton, Toronto ir apylinkėse prašome skambinti "collect"

Vietoj kalėdinių sveikinimų atvirukais įsirašė į bendrą sveikinimą ir paaugojo "Tėviškės žiburiams" \$30: Marija Gečienė; \$26: Antanas ir Marija Basalykai; \$25: Marija ir Juozas Vaseriali, Irena, Audrytė ir Stepas Varankos, Delfina Zulonienė, Mississauga, Ont., Janina ir Algis Empakeriai, Etobicoke, Ont., Olga ir Mykolas Krivickai, Oakville, Ont., Joana Valiukienė, Islington, Ont., I. J. Nacevičiai, M. J. Zubrickai, Marija ir Vladas Miceikos, Simcoe, Ont.; \$21: Antanas ir Gražina Stankai.

\$20: Anelė, Jonas ir Romas Puteriai, Petras Gaidelis, Juozas Vaskela, Sofija Martinaitienė ir Juozas Zadeikis, Jadvyga Barzdaitienė, Weston, Ont., Bronė ir Jonas Stankaičiai, Birutė, Jonas ir sūnūs Paulius ir Jonas Aukštaičiai, Pranas ir Domicelė Dauginai, St. Catharines, Ont., J. P. Vėgeliai, Oakville, Ont., Jonas Arstikaitis, Brampton, Ont., Justina ir Aloyzas Ramonai, Oakville, Ont., Onutė, Leonas Rimkai ir šeima, Aldona ir Antanas Kilinskai, Antanas ir Ona Baltūnaitė, Colgan, Ont.

\$15: Danutė ir Bronius Staškevičiai, Verdun, Que., Stefa ir Antanas Petraičiai, Marytė ir Antanas Aulinskai, Oakville, Ont., K. El. Gudinskai, Hamilton, Ont., Apolinaras Čepaitis, Edita ir Edmundas Miliauskai, Aldona ir Jonas Ransonai, Liudvika ir Vaclovas Morkūnai, Islington, Ont., J. J. Pilipavičiai; \$12: Ona Jakimavičienė; \$11: Jadvyga ir Jonas Ignatavičiai.

\$10: Marija Normantienė, Aleksas Andrius, Marija Raškauskienė, Monika Jasionytė, Augustinas Pranckevičius, Weston, Ont., Janina Černiauskienė, Weston, Ont., Jonas, Elena Dalmontai, Montreal, Que., Lėna, Juozas ir sūnus Elmutas Asipavičiai, Montreal, Que., Charles, Isabelė Ambraši, Montreal, Que., Ona, Leonas Čekauskai, Montreal, Que., Juozas, Sofija Skučai ir šeima, Montreal, Que., Stasys, Marija ir Dana Jokubaičiai, Andrius Gaputis, Sarnia, Ont., Danutė ir Alfredas Bražiai, Mississauga, Ont., Vytautas, Irena, Edvardas ir Rimas Pečiuliai, Adolfas Kanapka, Georgetown, Ont., Jadzė ir Adolfas Vanagai, Pranas Eidukaitis, Regina Klemkienė, Roma ir Vytautas Akelaičiai, Vladas Ežinas, Jonas ir Konstancija Rugiai, Boļius Trukanavičius, Stasė ir Antanas Zimnickai, Ona Urnavičienė, Ona ir Petras Derliūnai, J. E. Girėnai, Etobicoke, Ont., Marytė ir Antanas Elijošiai, Etobicoke, Ont., Ursulė Palilytė, Adelė Vapsvienė, Montreal, Que., Stasė ir Mikas Petruliai, Juozas ir Paulė Sičiūnai.

\$6: V. Jasiūnienė, Islington, Ont., \$5: P. Gulbinskas, Irena Kaliukevičienė, Port Severn, Ont.; Juozas Vaitkus; \$4: Jonas Balčiūnas, Port Severn, Ont.

• Namai be lietuviškos spaudos — pilis be tautinės šviesos

CBC-CBLT rodoma nauja televizijos serija "Neighbourhoods" yra trylikos dalių programa, apibūdinanti įvairius Toronto rajonus ir jų gyventojus — pvz. Danforth graikų rajoną, Beaches ir t.t. Ši projektą CBC Ontario direktorius Don Goodwin įteikė Toronto miestui 150-mečio proga. Burmistro Art Eggleton vardu juosteles primė miesto tarybos narė Ann Johnston, kuri yra Toronto "Sesquicentennial" komiteto vicepirmininkė. Įteikimas įvyko lapkričio 30 d. "Sheraton Centre" viešbutyje, dalyvaujant gausiam skaičiui spaudos atstovų. Programa rodoma televizijoje antardiniais 7 v. p. per penktąjį kanalą.

Generalinis Estijos garbės konsulas Ilmar Heinsoo, atsieliepdamas į Carole Corbeil vertinimą filmo "The Estonians" (1984. IX. 15 "Globe a. Mail"), parašė laišką to dienraščio redakcijai, atitaisydamas klaidas ir išreiškdamas savo nepasitenkinimą ignorantišku vertinimu. Pvz. jis primena, kad Kanadoje yra ne 80.000 estų, o 18.000. Pasak recenzentės, filmas išreiškia vienos estų šeimos požiūrį, bet ji nepasako, kad toji šeima yra žymiausio estų rašytojo Arved Viirlaid. Praleidimas to pavardės galis būti palygintas su Aleksandro Solženicino pavardės praleidimu. Recenzentės ignorancija pasireiškianti ypač jos žodžiuose, jog filmas esąs "bloga propaganda". Pasak konsulo, filmas pagrįstas tikrais faktais ir archyviniais dokumentais. Problema sudaro ne filmas, o recenzentės stoka supratimo. Šis laiškas išspausdintas "The Globe a. Mail" 1984. X. 9.

Naujos knygos Anapilio knygyne

E. Jasiūnas, DARIUS IR GIRĖNAS, \$32.00.
B. Kviklys, PANEVŽIO VYSKUPIJA, \$29.00.
M. Blynas, LIETUVOS REIKALAI, \$6.00.
A. Paškonis, MARIJAMPOLĖS KARO MOKYKLOS IR JOS KARIŲŲ LIKIMAS, \$4.00.
V. Alantas, GELMIŲ BALSAS, \$13.00.
V. Butkienė, MOLINIS ARKLIUKAS, \$10.50.
J. Burkus, GAILA MINIOS, \$10.50.
1985 m. "NIDOS" KALENDORIUS, \$7.25.
FAVORITE RECIPES FROM THE CANADIAN LITHUANIAN COMM. OF WINNIPEG, \$5.00.
Užsakant pastu pridėti už pirmas dvi knygas po \$2, kitas po \$1.50.
Lithuanian Martyrs Church Library, 29 Sun Row Dr., Weston, Ont. M9P 3H5.
Sol. DANOS STANKAITYTĖS nauja plokštelė "Ar atminsi" jau gaunama Anapilio knygyne, \$13.00.

Detalė iš torontiško "Volungės" choro koncerto: RITA RADŽIŪNAITĖ ir MARIUS RUSINAS, patekę į foto aparato objektyvą. Nuotr. St. Dabkaus

Vancouver, B.C.

DIEŅRAŠTIS "THE SUN" 1984. XI.16 išspausdino ilgą rašinį apie namų gaisrą žuvusį Paulių Zablocų, 70 m. amžiaus. Jis gyveno kaip nuomininkas Ontario gt. 2333 ir pardavinėjo loterijos bilietus. Gaisras kilo š. m. lapkričio 2 d. dėl nenustatytos priežasties. Velionis palaidotas lapkričio 15 d. Mountain View kapinėse iš katalikų Sv. Pauliaus šventovės. Laidotuvės buvo atidėtos beveik dvi savaitės, nes buvo daromi tyrimai. Kanadoje velionis giminių neturėjo. Bandymas susisiekti su jo giminėmis Lietuvoje nepavyko. Pasak laikraščio, velionis buvo pasiturintis, turėjo nemažai pinigų banke. Už kambario nuomą mokėdavo \$265 į mėnesį. Ketino persikelti kitur, bet ten nerado sąlygų gamintis naminiam alui, kurį velionis mėgo. S.

A. a. PRANAS JUKNA 1984 m. spalio 28 d. mirė vienas seniausių Britų Kolumbijos lietuvių — Pranas Jukna, sulaukęs 96 metų amžiaus. Velionis gimė 1889 m. sausio 1 d. Mažeikių aps., Purplų k., ūkininko šeimoje. Tuo laiku Lietuva buvo caristinės Rusijos rankose, todėl velionis lietuviškai rašyti ir skaityti išmoko slapta. Būdamas 17 metų amžiaus išsirušė į tolimą Ameriką ir vėliau, įsiekdamas darbo, persikėlė gyventi į Kanadą, kur gyveno iki mirties daugiausiai Br. Kolumbijoje. Prasidėjęs I D. karui, velionis stėjo į Kanados kariuomenės eiles. Nors labai jaunas paliko savo gimtąjį kraštą, tačiau neužmiršo savo lietuviškos kalbos ir liko ištikimas savo tautai. Jis dalyvaudavo lietuviškuose parengimuose, rėmė lietuvišką spaudą, aukojo mūsų tėvynės išlaisvinimui. Nors ir dviem lazdomis pasiramsčiuodamas, paskutiniiais metais, kantriai išsėdėdavo minėjimuose ir kartais klausydavosi lietuviškų dainų repetitijų. Velionis buvo malonaus, gero būdo, paprastos, nekomplikuotos žmogus. Buvo mylimas savo šeimos ir gerbiamas visų Vankuverio lietuvių. Būdamas gilaus tikėjimo, jis šelpė ne tik savą parapiją, bet ir įvairias katalikų organizacijas ne tik Kanadoje, bet ir Amerikoje, padėjo lietuvių kunigų kolegijai Romoje. Siuntė siuntinius į Lenkiją, padėdamas ten gyvenantiems lietuviams. Paskutines savo gyvenimo dienas jis praleido savo sesers Konstancijos ir svainio Albino Smiglio namuose. Pamaldos buvo atlaikytos St. Francis of Assisi šventovėje, kuriai daugelį metų velionis priklausė. Šventovė buvo pilna: susirinko daug lietuvių ir daug jo gyvenimo draugų. Palaidotas Ocean View mauzoliejuje. Šeimos vardu nuolat atsisveikinimo žodį pasakė jo dukterėčia A. Šmitienė. Ji taip gražiai ir jausmingai kalbėjo apie velionį — net ašaras išspaudė mūsų akyse ir suskandė širdis, palydint mūsų seną draugą į paskutinę jo kelionę. K.

A. a. PRANAS JUKNA
Kanados kariuomenės uniformoje I D. karo metu

"Tėviškės žiburių" pastogėje lankėsi svečiai, lydimi J. Vingilienės: Jonas Vaicekauskas iš V. Vokietijos, Elfridė ir Vytautas Treideriai iš Baltimorės. Jie domėjosi laikraščio spausdinimu. Toronte apilankė lietuvių institucijas ir savo gimines bei pažįstamus.

TOTAL TRADES RENOVATING

151 Carlingview Dr., Unit 5, Rexdale, Ontario

- atlieku visus elektrinius darbus — namų, įstaigų, įmonių
- parduodu ir įrengiu namų šildymo ir vėsinimo sistemas
- įrengiu aliumininius gaminius — lauko sienas, langus, duris, veidrodžius
- atlieku pagrindinius namų remontus — prausyklų, rūšių, padidinu namus, verandas

Bob (Gintas) Artickonis 674-1068

V. BAČENAS

All Seasons Travel, B.D.

Registration No. 0009239

1551 Bloor Street West,
Toronto, Ontario M6P 1A5

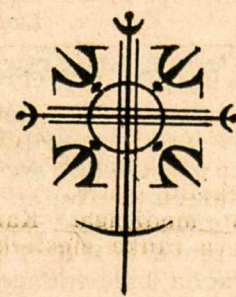
Winnipeg, Manitoba

KUN. J. BERTAŠIUS — PRELATAS. Prieš keletą metų buvo prašyta vietos vyskupijoje, kad mūsų klebonui kun. J. Bertašui būtų suteiktas monsinjoro-prelato titulas. Buvo gautas neigiamas atsakymas. Perna vėl pradėta tuo pačiu reikalu rūpintis. Ir tik š. m. lapkričio gale gautas pranešimas iš vietos vyskupijos, kad Vatikanas patvirtino prašymą ir mūsų Sv. Kazimiero lietuvių parapijos klebonui suteikė prelato-monsinjoro titulą. Dabar jo pilnas titulas: Rt. Rev. Msgr. Justinas Bertašius, P.H. (Prelate of Honor).

Tai didelė garbė visiems lietuviams, kad vienas iš mūsų boliių tapo paaugštintas. Malonu pačiam kunigui, kad jo darbai buvo teigiamai įvertinti. Bet jis pats, kalbėdamas šventovėje į parapijiečius, pasakė: "Lai šis titulas nesudaro jokios užtvaros tarp jūsų ir manęs; aš kaip buvau jūsų klebonas, taip ir tebesu." Tai šio kunigo būdo savybė; jis yra visiems ir visada (ne tik kokioms nustatytomis darbo valandomis) priimanamas ir visiems pasirengęs padėti. Š. m. lapkričio 23 d. jis buvo pakviestas į kūrį, kur su kitais vysk. A. Exner svečiais buvo pavalšintas vakariene. "Iviltuvės" — naujos sutanos su monsinjoro juosta įteikimas, paties kun. J. Bertašiaus pasirinkimu, bus 1985 m. pradžioje, gal vėl Sv. Kazimiero šventės proga.

Kadangi praėjusį rudenį aš buvau kreipėsi į lietuvių kolonijas nuo Thunder Bay iki Vankuverio (tai šio kunigo parapijos ribos) dėl parašų petičijai, šia proga noriu visiems prisidėjusiems nuoširdžiai padėkoti. Malonu, kad mūsų pastangos atnešė teigiamą vaisių.

LIETUVOS KARIUOMENĖS su kaktis paminėta lapkričio 25 d. Visus susirinkusius į šventovę pamaldoms pasitiko gražiai papuoštas lietuvių partizano bei kario kapas. Inešus Lietuvos ir Kanados vėliavas, atlaikytos pamaldos už žuvusiųjų dėl mūsų tėvynės laisvės. Mišių metu, vargonais grojant p-lei Romančiauskaitė, buvo sugiedota keletas jo dukterėčia A. Šmitienė. Ji taip gražiai ir jausmingai kalbėjo apie velionį — net ašaras išspaudė mūsų akyse ir suskandė širdis, palydint mūsų seną draugą į paskutinę jo kelionę. K.

"Dievas teikia mums meilę,
kad mylėtume tą, kurį
Jis mums duoda"

Gerry Loughheed Funeral Home

252 Regent Street South
Sudbury, Ontario P3C 4C8
Telefonas: (705) 673-9595

Užsakykite Kalėdoms dabar!

Pūkinės antklodės

pagamintos iš baltų pūkų.
Apie gerą jų kokybę Kanadoje galite klausyti šimtus lietuvių, kurie jas iš mūsų pirkę

Delux shell
(padaryta iš egiptiškos medvilnės)
Twin (62"x 86") \$138.00
Double (80"x 86") \$178.00
Queen (86"x 90") \$198.00
King (104"x 90") \$235.00

Mes taip pat atnaujiname senas antklodes. Pristatymas bet kur Š. Amerikoje

ARTEX BEDDING Co.

535 Brant Street,
Burlington, Ont.,
Canada L7R 2G6
Tel. (416) 634-6022

Visais kelionių reikalais kreiptis:
V. BAČENAS

tel. 533-3531
nuo 11 v.r. iki 7 v.v.

A+A

JONUI ZUBAVIČIUI

Lietuvoje mirus,
jo svainį PRANĄ ČEČĮ nuoširdžiai užjaučiame —

B. Čirūnienė

K. J. Rugiai

M. Žaliauskas

MYLIMAI MAMAI

a. a. PAULINAI MIKALONIENEI

Lietuvoje mirus,

jos sūnų VINČĄ MIKALONĮ bei jo šeimą Los Angeles, Ca., nuoširdžiai užjaučiame liūdesio valandoje —

Krikšto sūnus Aloyzas ir šeima Aldona, Linas Butkiai
Kristina, Paulius Alšėnai Vytauto šeima
Antanas ir Jadzė Gedrimai
Hamilton, Ont. Canada

Lietuvos šventovės ateina į mus

(Atkelta iš 7-to psl.)

Niekada nemaniau šitoj nišoj su tavim susitikti... Deja, kaip voratinklai dienos suplyso, kaip plonutė šilkinė gija.

Ir daugiau nesupins jųjų niekas, Nesuriš ligi Teismo dienos... Sukalbėki triskart Requiescat Ir eik baigt savo žemės dainos.

Ir šis lyriškas Petrašiūnų kapinių aprašymas baigiamas ironiškai: artimiesiems puošiant kapus gėlėmis, žalumais, tam tikri asmenys (kaip Sovietijoj labai priimta), tuos papuošalus vagia ir vėl paduoda kitiems kapinių lankytojams... Tokių liūdnei gražių vietų knygose būtų galima rast ir daugiau. Tai prisideda prie istorinės ir patriotinės knygų reikšmės. Tačiau visa esmė — autorius pateikia detalų ir beveik pilną vaizdą Lietuvos bažnyčių — nuo viduramžių glūdimos iki dabartinio okupacinio genocido. Tartum visas Lietuvos bažnyčias atneša ir per-

• Nesiskundžiau ir nedejavau dėl savo likimo, tačiau kartą, kai buvau basas ir neturėjau lėšų batams pirkti, pradėjau murmeti. Prislėgtas nuėjau į didelę mečetę Kufoje ir ten pamačiau vyrą be kojų. Tuomet dėkojau Dievui už tai, kad turėjau abi kojas, kurioms trūko tik tai apavo (Madi)

PERKATE AR PARDUODATE NAMUS?

SKAMBINKITE

BIRUTEI GRIGAITYTEI-SPUDIENEI

BOSLEY

W.H. BOSLEY & CO. LTD. REALTOR

188 Eglinton Ave. E.,
Toronto, Ont. M4P 2E4
(416) 486-5777 445-9469

Advokatas

ALGIS S. PACEVIČIUS,

B.Sc., LL.B.

2 Jane St., Suite 303
Toronto, Ontario M6S 4W3
Bloor ir Jane gatvių kampas

Telefonai:
įstaigos (416) 762-7393
namų 233-0303

Advokatas

PETRAS K. ŠIMONĖLIS,

B.A. M.L.S. LL.B.

3031 Bloor St.W., Suite 200
prie Royal York
Toronto, Ontario M8X 1C5

Telefonai:
įstaigos (416) 231-4138
namų 848-0234

DRESHER INSURANCE & REAL ESTATE BROKERS

233-3334 — 231-2661 — 231-6226

3830 B Bloor Street West Islington, Ontario M9B 1K8

Lietuvių kalba patarnauja — V. DREŠERIS, A. MIKŠIENĖ ir RIMA (Petkutė) DREŠERIENĖ
Darbo valandos: 9 v. r. - 7 v. v., šeštadieniais - 9 v. r. - 5 v. p. p.
Narys "Better Business" biuro

INSURANCE

* Namų — Gyvybės
* Automobilių
* Komerčiniai
533-1121 Walter Dauginis 822-8480
Insurance Agency Ltd.
1613 Bloor Street West • Toronto • Ontario

A.P. GOMES

Real Estate & Insurance Ltd.

Perkant ar parduodant nekilnojamą nuosavybę visada Jums sąžiningai patarnaus

Antanas Bliūdžius

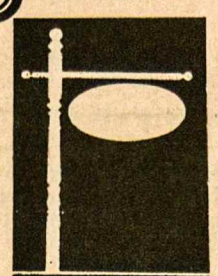
1567 Dundas St. W.
Toronto, Ontario

Telefonai:

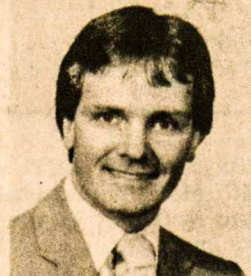
531-1191

namų 537-2291

Juozas (Joseph) Norkus
namų pirkimo ir pardavimo atstovas patarnauja lietuvių kalba Nemokamas namų vertinimas

Kingsway Real Estate Ltd. Realtor

1614 Bloor Street West

(priešais Toronto Lietuvių namus)

Telefonas 535-2331, namų 532-5893

DRAUDA

"ALL THE CHOICE IN THE WORLD"

MASKELL INSURANCE BROKERS LTD. (Savininkas Balys Maskeliūnas)

Tel. 251-4864, 251-4025, 251-4824 • Namų: 277-0814

2405 Lakeshore Boulevard West, Suite 403

Toronto, Ontario M8V 1C6

VISŲ RŪŠIŲ DRAUDA • 20 METŲ PATIRTIS
• ĮVAIRIŲ DRAUDOS BENDROVIŲ ATSTOVYBĖ •

TORONTONT

Anapilio žinios

— Kūčios Anapilio salėje — gruodžio 24 d., 8 v.v. Bilietai: \$12, pensininkams \$11, jaunuoliams 12-15 m. amžiaus \$8, vaikams 7-12 m. a. \$5, žemiau 7 m. — nemokami. Bilietai gaunami pas J. Bubulienę tel. 279-0256 arba pas G. Trinkienę tel. 762-9517. Kūčias rengia KLB moterų dr-jos Lietuvos kankinių par. skyrius.

— Naujų metų sutikimas Anapilio salėje — gruodžio 31 d. nuo 7 v.v. iki 2 v.r. Bilietai — pas R. Celejevską 231-8832.

— Adventinės rekolekcijos — gruodžio 22-23 d.d. Vadovaus kun. dr. J. Gutauskas.

— KLB moterų dr-jos Lietuvos kankinių par. skyriaus metinė šventė — gruodžio 9, sekmadienį: 11 v. r. Mišios, susirinkimas, agapė.

— Gruodžio 1 d. susituko Aušra Verikaitė su Kevin M. Murphy. — Kalėdų eglutė, rengiama jaunų šeimų sekcijos, bus gruodžio 23 d. po 11 v.r. Mišių Parodų salėje. Informacijas teikia Ryman- tē Kaknevičienė tel. 277-8646.

— Religinė Lietuvos šalpai paaugojo: \$100 J. Prišas, \$135 Sault Ste. Marie lietuviai, \$160 Sudburio lietuviai, \$1,300 Staš-kevičių ir Baliūnų giminė a.a. Eugenijos Staškevičienės mirties metinių proga.

— Šv. Jono lietuvių kapinėms paaugojo: \$100 — P. M. Venskai, S. Rožaitienė, Br. Sapijonienė; \$50 — S. J. Domeikos; \$20 — O. Karpis.

— Anapilio fortepijono vajui paaugojo: \$100 — V. Dimskienė, \$25 — V. V. Baliūnai; vysk. P. Baltakio fondui — \$100 H. Lapas, \$50 — V. V. Baliūnai; Etiopijoje badaujantiems — \$50 K. J. Rūgiai, smulkesnėmis sumomis surinkta \$50.

— Paaugojo parapijai: \$200 — H. Lapas, \$150 — A. E. Sagevičiai; \$100 — P. Gulbinskas, P. M. Venskai, M. Vaišvila.

— Prieškalėdinės pamaldos Wasagoje, naujoje Gerojo Ganytojo salėje, bus gruodžio 23, sekmadienį, 11 v.r.

— Korėjiečiai katalikai sekmadieniais po pietų renkasi savo pamaldoms Lietuvos kankinių šventovėje.

— Mišios gruodžio 9, sekmadienį, 10 v.r. — už Bielošauskų mirusių, 11 v.r. — kat. moterų dr-jos intencija ir už a.a. Agnietę Arstikaitienę, 12 v.r. — už J. Kvederio šeimos mirusiųs.

Lietuvių namų žinios

— LN valdybos posėdyje lapkričio 29 d. buvo aptarti Kūčių ir Naujų metų sutikimo renginiai, patvirtinta statybos komisijos sąmata \$5750 LN remontams, priimti nauji nariai: V. Palilonis, E. Stanulis, ir G. Pėteraitis.

— Visuotinis LN moterų būrelio susirinkimas — gruodžio 9 d. (ne gruodžio 19 d., kaip kad anksčiau buvo pranešta).

— LN popietės metu gruodžio 9 d. KLB Toronto apylinkės iniciatyva bus renkamos aukos Vasario 16 gimnazijai.

— Dar galima gauti bilietų į Kūčių ir Naujų metų sutikimo rengimus LN rastieneje arba sekmadienį popietės metu.

— LN lankėsi dr. E. Lenkauskas iš Klivlando, I. ir P. Lukoševičiai iš Montrealio.

— Užjausdami mielą Delfiną Zuloniene, jos broliui a.a. Kazimierui Australijoje mirus, skiriame \$20 auką "T. Žiburiams" A.S. Sakai.

Eugenija Ramanauskienė, minėdama savo vyro a.a. Albino mirties metines, paaugojo "Tėviškos žiburiams" \$30.

Vytautas Petrauskas iš Čikagos Lietuvos kariuomenės šventės proga atsiuntė "Tėviškos žiburiams" \$25 auką.

Ona Čerškutė-Spidell, prisimindama prieš 35-rius metus mirusią savo motiną a.a. Mariją Čerškienę, paaugojo "Tėviškos žiburiams" \$50.

Marija Normantienė, pagerbdama a.a. Oną Vaišnoraitę, vietoje gėlių bei užuojautos paaugojo "Tėviškos žiburiams" \$30.

Ontario pramonės ir prekybos min. Stuart Miller, kandidatas į provincijos premjers, lapkričio 6 d. sukvietė etninės spaudos konferenciją parlamento rūmuose ir padarė pranešimą apie pasirošimus būsimam rinkimų vajui. Be kitko pareiškė, kad būdamas premjeru daugiau dėmesio skirs daugiaukultūriams reikalams. "TŽ" konferencijoje atstovavo V. Matulaitis. Ten jis susitiko su Jerry Gautreau, aktyviu rinkiminio vaizdo dalyviu, kuris yra vedęs lietuvaitę, Kapočūtę.

Prisikėlimo parapijos žinios

— Šis penktadienis — mėnesio pirmasis. Ligoniai ir seneliai lankomi namuose ir prieglaudose iš anksto susitarus. Penktadienio vakare 7 v. šventovėje — Šv. valanda prie išstatyto švenčiausio ir Mišios.

— Gruodžio 8, šeštadienį, 5 v.p.p., Mišios pensininkų namuose.

— Susituko: Cynthia Alksnytė su Gary Wilson.

— Gruodžio 3 d. palaidotas a.a. Antanas Masys, 85 m. amžiaus.

— Prieškalėdinis susikaupimas — gruodžio 14-16 d.d.

— Rekolekcijos vyrams King City mieste — gruodžio 7-9 d.d. Vedėjas — kun. dr. V. Skilandziūnas. Registruoti klebonijos rastieneje arba pas A. Bumbulį 769-6038.

— KLB moterų dr-jos mūsų parapijos skyriaus metinė šventė — gruodžio 9 d. Narės dalyvauja 11.30 v. Mišiose; po Mišių ses. Margaritos paskaita "Dabartiniai mūsų rūpesčiai ir troškimai Marijos šviesoje". Po paskaitos — pietūs.

— Naujų m. sutikimui bilietai platinami salėje po Mišių. Jaunimo sekcija ruošia N. metų balių jaunimui Parodų salėje.

— Kalėdinį plotkelių galima gauti zakristijoje sekmadieniais, o klebonijoje — bet kada.

— Etiopijos badaujantiems per paskutinius tris sekmadienius surinkta \$4,596.00.

— Parapijai aukojo: M. Andriulevičienė \$500, J. Aranauskas \$150; po \$100 — E. St. Kėstai, B. P. Serapinai, J. H. Lasiai; po \$50 — N. A. Slivinskai, J. B. Maziliauskas, S. Rudienė; klierikų fondui — P. V. Gudaičiai \$100.

— Mišios gruodžio 9, sekmadienį, 8.30 v.r. — už a.a. Kazimierą ir Kostą Jakubauskus, 9.30 v.r. — už a.a. Juozą Gaputį, a.a. Alfonsą Jakų, 10.15 v.r. — už a.a. Vytautą Jarašūną, 11.30 v.r. — už gyvas ir mirusias KLB moterų dr-jos P.P. skyriaus nares, 7 v.v. — už Čepaičių šeimos mirusiųs.

Dvieju fortepijonų koncertas Anapilio salėje gruodžio 2 d. buvo iškilus savo programa ir gausus dalyviais, kurių buvo apie 300. Visi domėjosi naujove — dviejų fortepijonų deriniu. Pianistai Jonas Govėdas ir Alvydas Vasaitis atliko dviejų valandų programą — J.S. Bacho, W. Mozarto, B. Dvariono, G. Bizet, J. Strausso, A. Dvoržako ir A. Arenskio kūrinius. Nesiliaujant publikos plojimams, pianistai atliko dar porą ispaniškų ir vengriškų kūrinių. Koncertą surengė Lietuvos kankinių parapijos kultūrinė sekcija. Rengėjų vardu visiems padėjo sekcijos pirm. S. Ziemelytė. Po koncerto visi vaišinosi rengėjų paruošta kava.

Toronto lietuvių pensininkų klubo rengtas pobūvis gruodžio 1 d. su dr. R. Zabieliausko paskaita susilaukė gana gausių dalyvių, besidominčių sveikatos klausimais. LN dainos vienetas atliko gražią meninę programą. Dalyviai buvo pavaišinti pačių pensininkų-kijų paruošta vakariene. Sėkminga buvo ir loterija, davusi klubui pelno. Rankdarbių būrelis klesti, o religinės sueigos dar nepraeždo visu pilnumu. Planuojama organizuoti chorą.

Etninės grupės Mississaugos mieste kasmet rengia daugiaukultūrius festivalius. Šiais metais rugsėjo 21-23 d.d. dalyvavo ir lietuvių sambūriai — "Atžalynas" su "Gintaru". Lapkričio 29 d. miesto rotušės salėje buvo surengtas pobūvis, kuriame minėto daugiaukultūrio festivalio programos atlikėjams buvo išteikti padėkos lapai — "Certificates of Merit". Juos gavo ir abu lietuvių jaunimo sambūriai, kurių narių dalis gyvena Mississaugoje.

Monika ir Juozas Vaškevičiai, mirus a.a. Onai Yčienai, reikšdami užuojautą velionės sūnams dr. Jonui Yčui, Martynui bei jų šeimoms ir giminėms, paaugojo "Tėviškos žiburiams" \$25.

Marija Yokubynienė, visuomenės veikėja, š. m. lapkričio mėnesį savo artimųjų ir bičiulių tarpe paminėjo 80-jį gimtadienį. Kanadon ji atvyko 1929 m. su a.a. savo vyru J. Yokubynu ir aktyviai dalyvavo visuomeninėje lietuvių veikloje. M. Yokubynienė ilgą laiką darbavosi šalpos grupėje "Daina", jai pirmininkaudama bei eidama kitas pareigas. Be to, ji aktyviai reikėsi ir spaudoje savo rašiniais ir beletristika.

IŠKILUS KŪČIŲ VAKARAS ANAPILYJE

gruodžio 24, pirmadienį, 8 valandą vakaro

Programoje: Kūčių nuotaikos meninė dalis, bendros kalėdinės giesmės, Kalėdų senelis mažiesiems, tradicinių valgių vakariene, paruošta J. Bubulienės

Kainos: suaugusiems — \$12, pensininkams — \$11, vaikams nuo 12 iki 15 metų — \$8, nuo 7 iki 12 metų — \$5, nuo 1 iki 7 metų — nemokamai

Stalų rezervuoti, pranešant šeimos narių skaičių (stalas vienai šeimai — (nuo 6 iki 26 asmenų), G. Trinkienei tel. 762-9517 arba J. Bubulienei tel. 279-0256.

Bilietai gaunami sekmadieniais Anapilio parapijos salėje po pamaldų, kitomis dienomis — augščiau minėtais telefonais.

Kūčių vakarą rengia ir visus tautiečius dalyvauti maloniai kviečia —

KLB Moterų Dr-jos Lietuvos Kankinių parapijos skyrius

Šv. Kazimiero parapijoje. Kristaus Valdovo šventėje buvo ir metinių par. rekolekcijų užbaigimas. Per keturis vakarus jų vedėjas kun. J. Vaišnys, SJ, "Laiskų lietuviams" redaktoriui, sakė turtingus pamoksus. Pirmą vakarą įvadą padarė klebonas kun. St. Šileika. Jo buvo paruošti tekstai su atgailos psalmėmis. Visi kartu kalbėjome psalmes ir žvelgėm į savo sąžines. Po to kalbėjo kun. J. Vaišnys. Antras vakaras buvo skirtas šv. Kazimiero pažinimui. Trečio ir ketvirtą vakarų temos buvo visatos prasmė, žmogaus tikslas ir Susitaikinimo sakramento nušvietimas. Sekmadienio Mišiomis, pamokslu ir palaiminimu baigtos dvasinio atsinaujinimo dienos. Švetainėje buvo paruošta kavutė. Klebonas visų parapijiečių vardu padėjo už ypatingai geras rekolekcijas. — Gruodžio 16 d. po 11 v. Mišių bus parapijos "grybų" pietūs su programa, kurią atliks mergaičių choras "Pavasaris". Bus loterija, baras. — Šventovės remontui ir išlaikymui suaukota \$9,640. Išlaidų padaryta \$9,400. \$K.

Iškilmingas NAUJU METU SUTIKIMAS

Anapilyje gruodžio 31, pirmadienį nuo 7 v.v.

1. Šilta vakariene su vynu
2. Šalti užkandžiai 11.30 valandą vakaro
3. Nemokamas baras
4. Šampanas
5. Justo Vaičiaus vadovaujamas orkestras, puikiai išpuošta salė

Stalai numeruoti. Bilietus prašoma išgity iš anksto — sekmadieniais po pamaldų Anapilyje ir vakarais pas R. Celejevską 231-8832. Vakariene ir užkandžius ruošia — J. Bubulienė. Visus dalyvauti maloniai kviečia — Lietuvos Kankinių parapijos tarybos administracinė sekcija

Kalėdinis "Tėviškos žiburių" numeris išeis gruodžio 18 d. Prašoma paskubėti su sveikinimais Kalėdų ir Naujų metų proga. Jų priėmimas pratęsiamas iki gruodžio 11 d. "TŽ" administracija bus atidaryta ir sekmadieniais — gruodžio 9 ir 16 po 10 ir 11 v.r. Mišių.

Vasario 16 gimnazijai ir berniukų bendrabučio statybai gruodžio 9 d. bus renkamos aukos prie lietuvių šventovių ir Toronto Lietuvių namuose. Paaugusieji 15 ir daugiau dolerių gaus kvitus, galiojančius mokesčiams nuolaidoms.

"Vilnius Manor" salėje pensininkai rengia Naujų metų sutikimą gruodžio 31 d., 7 v.v. Bus šilta vakariene su vynu, pagaminta A. Gatavecko, ir NM sutikimo apeigos. Kaina — \$15 asmeniui.

Vietoj kalėdinio sveikinimo paaugojo kun. P. Azubalo vado fondui \$25 Valerija Anyšienė.

Daugelis "TŽ" prenumeratorių gauna šį savaitraštį labai pavėluotai ir neregulariai, ypač tie, kurie gyvena užjūriuose. "TŽ" administracija yra daug kartų kreipusis į Kanados pašto pareigūnus tuo reikalu, bet padėtis nėra pagerėjusi, išskyrus kai kurias vietas. Pagaliau buvo kreiptasi į Kanados pašto korporacijos pirmininką R. Michael Warren. Po ilgo delsimo gautas šis paaiškinimas: "TŽ" yra II klasės siunta, kurią paštas išnešioja tada, kai lieka laiko nuo I klasės siuntų; į užjūrius laikraščiai, kaip II klasės siunta, negabenami lėktuvais, nes susidaro per didelės išlaidos.

Prieškalėdinį metų paprastai sulėtėja pašto tarnyba, ypač antros klasės siuntų pristatymas. Nuo to nukentėta periodinė spauda. Daugelis skaitytojų Toronte pradėjo gauti "Tėviškos žiburius" su dideliu pavėlavimu. Ypač ilgai teko laukti "TŽ" 47 nr. Paštui jis buvo išteiktas laiku, kaip ir visi kiti numeriai, be jokio pavėlavimo. Atsakomybė už pavėlavimą tenka tikrai paštui. Tokiais atvejais reikia skambinti vietiniam paštui arba centriniam (South Central) tel. 366-7492 Customer Inquiries. "TŽ" administracijos pastangos pagreitinti laikraščio pristatymą skaitytojams paštu iki šiol nebuvo sėkmingos.

BAKIS GALLERY

Maloniai kviečiame atsilankyti čikagietės dailininkės Vandos Balukienės PAVEIKSLŲ PARODOS ATIDARYME gruodžio 13, ketvirtadienį, 5 v.p.p. — 10 v.v. Atidaryme dalyvaus ir pati dailininkė.

"Amber House" Telefonas: 1576 Bloor St. W., Toronto, Ont. (416)533-3623

Buvusio Kretingos gimnazijos muzikos mokytojo a.a. Edvardo Balsio prisiminimai jo mokinė Aldona Radzytė-Vaičiūnienė paaugojo "TŽ" \$25.

Ontario pilietybės ir kultūros ministerija praneša, kad iš "Wintario" loterijos ištekliai daugiaukultūrei veiklai remti paskirta \$208,099. Pz. ukrainiečių jaunimo sąjungai 50 m. sukakties proga \$10,000, kiniečių švietimo fondui \$8,248, Ontario etninės spaudos sąjungai (istoriniam leidiniui) \$10,000, lenkų draugijai (leidiniui) \$1,640, olandų sąjungai (istoriniam leidiniui) 4,050, Kanados žydų kongresui (archyviui Toronte) \$3,000, italų šalpos draugijai Thunder Bay (istoriniam leidiniui) \$14,901, kroatų namams Hamiltone \$8,000, ukrainiečių meno draugijai (parodos katalogui) \$15,000, ukrainiečių kultūros draugijai (leidiniui) \$10,763 ir t.t.

NATŪRALAUS GYDymo KLINI-KA mediciniškas pooperacinis gydymas. Patarimai asmeniniams ir šeimos reikalais. B. Naujalis, M.T. N.A.N.P. 460 Roncesvalles Ave., Toronto, Ont. Tel.(416) 533-8008.

ATLIEKU visokių namų remonto ir staliaus darbus, lauko ir vidaus daiktus, valau grindų kilimus ir sofas (steam cleaning) pigia kaina. Skambinti po 7 val. vakaro tel. 532-3410 Toronte — J. Baliūnas.

"VILNIUS MANOR" apartamentuose reikalinga vedusi pora prižiūrėtojo (superintendent) pamainai. Abu gali dirbti kitur. Skambinti tel. 672-1744 Toronte.

K. CIBAS atlieka visus staliaus darbus, taiso senus ir stato naujus namus už prieinamą kainą. Skambinti tel. 534-3882 Toronte.

MIKOLAINIS VALTERIS atlieka staliaus, plytelių dėjimo, vonių, tualetų ir prausyklių įrengimo darbus už prieinamą kainą. Skambinti tel. 769-5024, Toronte.

LIETUVIŠKA gėlių krautuvė savininkė V. SIMINKEVIČIENĖ. MENIŠKAI PARUOSHIA gėles ir jas pristato vestuvėms, ligoniams, laidotuviams, įvairiems rengimams. Skambinti tel. 763-6694, 710 Annette St., Toronto, Ont. M6S 2E2.

MONTREALQUE

Notaras J. Bernotas sutiko įeiti į "Baltijos" stovyklavietės komitetą kaip teisinis patarėjas.

KLB Montrealio apyl. valdyba paskyrė \$50 "N. Lietuvai" a.a. Pr. Paukštaičio mirties proga. Pr. Paukštaitis buvo dabartinės KLB tarybos narys.

KLB moterų dr-jos Montrealio skyriaus rengiamoje metinėje šventėje, šalia anksčiau skelbtos programos, dalyvaus su savo dailės darbais: Vanda Lapinienė, Elena Lymanienė, Aldona Mališkienė ir Elvyra Povilaitienė. Šventė įvyks gruodžio 9 d. AV par. salėje.

"N. Lietuva" šaukia informacinį skaitytojų susirinkimą gruodžio 16 d. tuoj po pamaldų Seselių namuose.

Jadvyga Baltuonienė, daug metų vadovavusi Vasario 16 gimnazijos rėmėjų būreliui, pasitraukė iš šių pareigų. Toliau būreliui vadovauti sutiko Elvyra Šveikauskaitė-Krasovskė.

Lietuvos kariuomenės šventės iškilmė, rengta LK Mindaugo šaulių kuopos lapkričio 25 d., prasi-dėjo AV šventovėje iškilmingomis pamaldomis, kuriose organizacijos dalyvavo su vėliavomis. Sumą laikė ir šiai šventei pritaikytą pamokslą pasakė AV par. klebonas kun. J. Kubilius. Parinktas giesmės giedotojas AV par. choras, vad. muz. A. Stankevičiaus. Pamaldos baigtos Tautos himnu.

Persikėlus visiems į AV par. salę, šaulių kuopos pirm. Aug. Mylė trumpu žodžiu priminė šios dienos reikšmę ir pakvietė įnešti vėliavas. Po Kanados himno ir pagerbimo žuvusiųjų tylos minutė kūrėjams-savanoriams K. Šitkauskui ir J. Viliūnui buvo prisegtos gėlės.

Paskaitininkas Vincas Piečaitis, KLB Montrealio apyl. valdybos vicepirm. ir daug dirbęs kitose organizacijose, pabrėžė reikalingą prisimenant gražią Lietuvos praeitį, daugiau dėmesio kreipti į dabartį ir ateitį. Mums reikia

išlaikyti lietuviškumą šeimose. Daugelis smulkii panašių tikslų lietuviškų organizacijų turėtų susijungti kad ilgiau galėtų išsilaikyti. Montrealio vyrų choras, vad. muz. A. Stankevičiaus, padainavo šešias dainas. Šis choras dažnai talkina šaulių renginiams, todėl Vilniaus šaulių rinktinės Kanadoje ir LK Mindaugo šaulių kuopos vardu chorui buvo išteikti padėkos raštai. Iškilmė baigta Tautos himnu ir vėliavų išnešimu. Po to — vaisės.

A.a. Elena Petraitytė-Blazienė mirė lapkričio 17 d. Palaidota lapkričio 20 d. Notre Dame des Neiges kapinėse. Paliko liūdinčius — sūnų su šeima bei kitus giminės. B.S.

Šv. Kazimiero parapijoje. Kristaus Valdovo šventėje buvo ir metinių par. rekolekcijų užbaigimas. Per keturis vakarus jų vedėjas kun. J. Vaišnys, SJ, "Laiskų lietuviams" redaktoriui, sakė turtingus pamoksus. Pirmą vakarą įvadą padarė klebonas kun. St. Šileika. Jo buvo paruošti tekstai su atgailos psalmėmis. Visi kartu kalbėjome psalmes ir žvelgėm į savo sąžines. Po to kalbėjo kun. J. Vaišnys. Antras vakaras buvo skirtas šv. Kazimiero pažinimui. Trečio ir ketvirtą vakarų temos buvo visatos prasmė, žmogaus tikslas ir Susitaikinimo sakramento nušvietimas. Sekmadienio Mišiomis, pamokslu ir palaiminimu baigtos dvasinio atsinaujinimo dienos. Švetainėje buvo paruošta kavutė. Klebonas visų parapijiečių vardu padėjo už ypatingai geras rekolekcijas. — Gruodžio 16 d. po 11 v. Mišių bus parapijos "grybų" pietūs su programa, kurią atliks mergaičių choras "Pavasaris". Bus loterija, baras. — Šventovės remontui ir išlaikymui suaukota \$9,640. Išlaidų padaryta \$9,400. \$K.

"LITAS" švenčių laikotarpyje dirbs visus sekmadienius, bet bus uždarytas gruodžio 25, 26 ir sausio 1, 2 d. d.

Greitas ir tikslus patarnavimas!

PETRAS ADAMONIS

C. I. B.
GAISRAS • AUTOMOBILIAI • ATSAKOMYBĖ • GYVYBĖ
ADAMONIS INSURANCE AGENCY INC.
3907 A ROSEMONT BLVD., MONTREAL, QUE. H1X 1L7

LITAS MONTREALIO LIETUVIŲ KREDITO UNIJA

1475 DE SEVE STREET, MONTREAL, QUE. H4E 2A8. Telefonas: 766-5827

MOKA UŽ:	DUODA PASKOLAS:
Certifikatus: min. \$1,000.00	Nekilnojamo turto,
1 metų 10.5 %	asmenines ir prekybines.
Terminuotus indėlius:	Paskolos mirties atveju draudžiamos iki \$10,000
1 metų 10.25%	
180 — 364 d. 9.75%	
120 — 179 d. 9.5 %	
30 — 119 d. 9 %	
Trumpalaikius indėlius už \$20,000 ar daugiau	
Taupomosios sąskaitos:	
specialios 7.25%	
su draudimu 7 %	
kasdieninis % 6.75%	

VISI PATARNAVIMAI NEMOKAMI

KASOS VALANDOS		3907A Rosemont
1475 De Seve		
Pirm. antr. treč. 9.00 — 3.00		
Ketvirtadieniais 12.00 — 8.00	4.00 — 8.00	
Penktadieniais 10.00 — 6.00	2.00 — 6.00	

KURORTINIAME LIETUVOS PAJURIO mieste parduodamas dviejų butų namas su garažu. Jei kas norėtų nupirkti giminėms Lietuvoje, prašome rašyti "Tėviškos žiburių" adresu, pažymint Gintautui.

PAMESTA moteriška auksinė apyrankė su raudonais akmenukais. Prisikėlimo parapijos salėje spalio 20 d. per Ignatavičių vestuves. Radusį prašome pranešti tel. 766-6445 Toronte. Atsilųginsiu.

PARDUODAMAS vieno miegamųjų butas 151 La Rose Ave., Toronte, puikiam rajone, arti krautuvų ir gero susisiekimo (Royal York ir Eglinton Ave.). Kaina \$39,500. Galima užimti 1985 m. sausio mėnesį. Skambinti tel. 248-9008.

EUROPEAN CATERERS

Gaminamas maistas visom progoms, parūpinama salė, muzika, gėlės, sutvarkomi gerimų (baro) reikalai. Skambinti bet kurio laiku: Antanas Gataveckas tel. (416) 239-4496 Toronte.

PARUODAMAS namas trijų miegamųjų netoli Toronto Lietuvių namų. Skambinti tel. 536-7334 arba 845-5021 Toronte.

FLORIDOJE, ST. PETERSBURG BEACH, prie nuosavos pakrantės Boga Ciega įlankoje, tinkamoje žuvaliui, maudytis bei laivą laikyti savo prieplaukoje, išnuomojamas vienaaukštis, modernus apstatytas namas arba jo dalis ilgesniam laikui. Skambinti tel. 763-6498 Toronte.

DIDELĖ NUOLAIDA vertikaliniams langų užuolaidoms. Teirautis telefonu 626-5977, Oakvilles apylinkėse — 827-3446 vakarais ir savaitgaliais.

CANDLELIGHT CATERERS

SAVININKAI J. S. BUBULIAI. Baliai, vestuvės, laidotuvių, parenkiamos namuose ir sužadėtuvių šventėms. Skambinti pirmadieniais, antradieniais, trečiadieniais ir vakarais po 9 v. v. tel. 279-0256 arba 279-6864 Toronte.